THE BOOK WAS DRENCHED

UNIVERSAL LIBRARY
OU_204461
UNIVERSAL LIBRARY

ALANKARACHANDRODAYAM

OR

SREE MAKHAVRAJA CHARITRA

BY

IMMANENI SARABHALINGAM NAIDU.

PUBLISHED BY

IMMANENI VEERESALINGAM,

THE POET'S SON.

1st EDITION 1000 COPIES.

PRINTED AT

SRI BHYRAVA MACHINE PRESS,

MASULIPATAM.

Registered copyright.

1906.

శ్రీమేధాదక్షిణామూర్తయేనమః

శ్రీ మఖధ్వజ చరిత్రము అను నామాంతరముగల

అలంకారచంద్రోదయము.

ఇయ్యది

శ్రీమదమ్మంసేని శరభలింగ కవివరునిచే

రచియింపఁబడి

శతావధానులగు చెళ్లపిళ్ల వేంకట శాస్త్రులవారిచే

పరిష్కరింపఁబడి

ప్రకృతకవివరుని పుత్రుండగు

వీరేశలింగముచే

శ్రీ భైరవ ముద్రాలయమున

ముద్రింపించి ప్రకటింపఁబడియె.

మొదటికూర్పు 1000 కాపీలు.

దీని వెల రు 0-6-0

కాపీరైటు రిజిస్టర్డు.

1906.

ఉపోద్ఘాతము.

ఈగ్రంథము ఇమ్మానేని శరభలింగకవివరుఁడు తనకు సుమారు ముప్పది సంవత్సరముల వయస్సున (అనఁగా నిప్పటికి ముప్పదియేను సంవత్సరముల క్రిందట) రచియించెను. ఈయన పూర్వులందఱును మంచిమంచి యుద్యోగములు చేసి యశము సార్జించిన వారు. ఇప్పటికిని ఈయన వంశపువారు సబ్‌జడ్జీ యుద్యోగము మొదలైన గౌరవపదవులనందియున్నవారు. ఈయనయు నుద్యోగమువలననే కుటుంబపోషణము నొనర్చికొనియెను. ఇయ్యనఘుఁడు చతుర్థులలో నొకశాఖయై వన్నెకెక్కిన (ఆది) వెలమకొలమునఁబొడమినవాఁడు. ఈయన నిమిత్తమాత్ర శూద్రజన్ముఁడని వర్తనమే విశదీకరించును. చిన్నతనమునుండియు విద్యాసక్తిమైఁ బాటుపడితుదకుఁగాశికింజని యచట సంస్కృతభాషఁ జక్కఁగా నభ్యసించుటట్లుండ యోగశాస్త్రమున మిగులఁ గృషిచేసి యయ్యది యనుభవమ్మునకుం గూడ దెచ్చికొని తరించిన యీసత్తముని నెవ్వరేనియుఁ బ్రశంసింపక తప్పదు. ఇతఁడు సంస్కృతాంధ్రములలో నిరాఘాటమైన కవితాధార కలవాఁడనుటకుఁగబ్బమే సాక్షి. కల్పనావిషయములోఁ దఱచునితరకవులననుసరించెను. అందులో మను వసుచరిత్రములయందెక్కుడాదరమని తత్తదనుసరణమునుబట్టి యూహింప నయ్యెడిని. అనేకులాకృతిరత్నముల నాధారముగాఁ జేసికొనినవారలు కలరు. వారును మఱియొకరి కృతుల ననుసరించినవారే కదా? ఇట్లనాదిగాఁగవులందఱికిని బూర్వులయనుసరణమున్నదియె. అందుచేతనే కవికర్ణరసాయనమున "చం॥ హృదయగతిన్ బురాతనకవీశ్వరులేగనివీధిలేదునేఁ। దదనుగతిన్ రచించు కృతి తాత్త్వికులన్ గరగించకుండునే। మదగజరాజముల్ చనినమార్గమునన్ గదునింపునింపవే। మదగజరాజయానమదమంథరబంధురయానమానముల్॥" అనిచెప్పియున్నాఁడు. ఇక్కవి ప్రయోగవిషయమునఁ గవిత్రయేతరులఁగూడ మన్నించెనని నిరుపాధిక నణ ప్రాస మొదలగుకొన్నిప్రయోగములు సూచించుచున్నవి. లేఖనప్రమాదములుతప్ప నీపుస్తకమునఁదప్పులు లేవు. ఇయ్యనఘుఁడు బ్రాహ్మణద్వేషములేకయుండుటట్లుండఁ బైపెచ్చువారలయందపారభక్తిగలవాఁడనుటకుఁ బీఠికలోని [illegible]౧వసీసపద్యమును ఆశ్వాసాంతగద్యములును నిదర్శనములు. ఈగ్రంథమును బ్రకృతకవివరుని ప్రథమపుత్రుఁడగు వీరేశలింగముగారు నాకుఁజూపిరి. నేనామూలాగ్రముగఁ జూచిసంతసించి ముద్రణమునకై పురికొల్పితిని. ఈకవియిప్పటికి 3 సంవత్సరములకుపూర్వము(అనగా క్రీ॥ శ॥ 1903 సం॥ మేనెల 23 వ తేదీ వఱకును) జీవించియున్నవాఁడు. ఇందెక్కడనేని లోపములున్నచో సంస్కర్తవిగానూహించి మన్నింప విద్వద్వర్యులు ప్రార్థింపఁబడుచున్నారు.

11-12-06.
మచిలీపట్నము.

ఇట్లు శతావధాని,
చెళ్లపిళ్ల వేంకటశాస్త్రి.

శుద్ధపత్రిక.

పే	ప	త	ఒ
1	8	జ్వల	జ్వల
1	14	చలుఁగ౯	చలుగ౯
3	16	కాశీ	ఁగాశీ
3	28	ముఖులంస్తో	ముఖుల౯స్తో
8	27	రజిత	రజత
9	5	గరుడుని	గరుడారి
9	26	పురి	పుర
10	1	గానాయొనర్వం	గానొనర్వం
10	1	నలంకార	యలంకార
10	17	తే॥ గీ॥	ఆ॥ వె॥
11	9	పసపాడిగ	పసపాడఁగ
11	13	జిలుగు	జిలుఁగు
13	23	భావుడగు	భావుఁడగు
13	25	జ్ఞుడై	జ్ఞుఁడై
15	1	బలుకు	పలుకు
15	7	గ్రామ్మెఱుం	ఁగ్రామ్మెఱుం
16	10	చుబరీ	చుఁబరి
16	17	బొదలబొదల	బొదలఁబొదల
16	20	నిలుడ	నిలుఁడ
17	10	దెలసి	దెలిసి
21	4	నిర్వఘ్న	నిర్విఘ్న
22	10	పొందపొంద	పొందఁబొంద
22	27	భ్రామ్యత్సుకా	భ్రామ్యచ్ఛుకా
23	19	ధరణీశుడ	ధరణీశుఁడ
25	2	గదసె౯	కదిసె౯
25	3	కదసి	కదిసి
25	7	ప్రఫుల్లా	బ్రఫుల్లా
27	24	కనుల	గనుల
28	2	మరుం	మఱుం
29	24	మందరు	మందఱు
30	2	కమఠం	ఁగమఠం
31	12	గంధపలి	గంధఫలి
33	5	అట్లు...నెడ	అంత
35	15	ప్రోడయై	ఁబ్రోడయై
36	1	కదసి	కదిసి
36	26	దుందుస్వర	దర్ధిస్వర
37	23	సూవె	ఁజూవె
38	19	దీప్య	దీవ్య
39	1	స్ఫుర	స్స్ఫుర
39	15	పున	ఁబున
42	26	సౌహార్ద్ర	సౌహార్ద
48	1	జూచుపలుక	జూచుఁబలుక
48	1	చిలుక	ఁజిలుక
49	5	నూరు	నూఱు
49	11	వెలుఁగులచె	వెలుఁగులచే
49	11	దొలిగి	దొలఁగి
50	7	నులియ	నులియఁ
50	8	చివురు	జివురు
51	7	మల్లెనె	మల్లెగె
51	8	గోత్రిలి	గోత్రివి
52	15	మఱలి	మరలి
52	20	గొల్తమిక	గొల్తమిఁక
53	18	శౌరాగ్ని	శౌర్యాగ్ని
55	11	లబదరి	లఁబదరి
56	16	భవుడు	భవుఁడు
57	3	నిడియించి	విడియించి
57	12	రందరు	రందఱు
57	29	నాగ్రక	నాఁగ్రక
59	9	దెల్వగ	దెల్వఁగ
61	15	బొల్పుతో	పొల్పుతో
61	17	లేత	లేఁత
1	25	చోదమి	దోఁదమి
61	28	నిల్చె	నిల్చి
62	14	వేదంద	వేదండ
62	17	మరీచిసద్రీచీ సద్రుచిరంబై	మరీచిరుచిరంబై

AUTHOR'S BRIEF AUTOBIOGRAPHY.

ఉ॥ హూణశకంబునందు శశియుక్ బయి దిగ్గజ సింధుయామినీ।
శానుల నిల్వ నెన్నఁదగు సంఖ్యగలట్టి * సమంబునం దిమా।
నేని కులంబునందున జనించితి మామక చర్యసంగ్రహం।
బాని వచించువాఁడ శరభాఖ్యుఁడఁ గానఁగదే పరాత్పరా॥

ఉత్పలమాలిక.

పావనమైన యా వెలమ వంశమునన్ జనియించి కాశికన్।
దేవసమానుఁడైన గురునిన్ గని సంస్కృతభాష శాస్త్రముల్।
శ్రీ వెలయంగఁ దచ్చరణచింతనఁ జేయుచు నెప్పుడింటిపై।
భావముఁ జొన్పకాస్థమెయిఁ బాఠము సేయుచు యోగివర్యులన్।
సేవయొనర్చుచుండ ననుఁ జిన్నటనాఁటనె వీడియుంటఁగ।
న్గో వివిధప్రదేశములకున్ గబురంపుచునున్న బందుగుల్।
తావరమున్ దుదిన్ దెలసి దానినిజంబు నెఱుంగఁ గొందరన్।
ద్రోవకు సాయముంగాని ననుంగన మామక పత్నితోడఁగా।
శీవరపత్త్రనమ్మునకుఁ జెచ్చెరఁ జేరి గురున్ స్వదేశమున్।
బోవఁగఁ జెప్పి పంపుఁడని పాక్కుచుఁ బ్రార్థనసేయ భార్యని।
ట్లీవిధి వీడియుంట తగునేయని నాకువచించియింటికిన్।
బోవఁగఁ జేసె నంత పరమున్ గురువర్యుని వీడలేక యొ।
ల్లేవిడి కొంతకాలమున కింటికివచ్చితి నంత పాపపుం।
దోవకుఁ దార్చు సంసృతినిఁదోగి తదర్థమొకింత హూణవి।
ద్యావిధి సంతరించి జఠరానలమార్చుచు సర్వదా మహా।
దేవ! త్వదంకితంబులుగఁ దెల్గున సంస్కృతభాషఁ గబ్బము।
ల్కేవల మోక్షకాంక్షమెయి లీలరచించుచు యోగశాస్త్రపుం।
ద్రోవల నభ్యసించుచు జనుఃఫలముల్ గనినాఁడ నింతకుం।
దైవమ! నన్నిఁకేవిధమునన్ గడతేర్చఁగనున్నవాఁడవో॥

* క్రీ॥ శ॥ 1841 సం॥

సీ॥ తిరిగినాఁడను బుణ్యతీర్థమ్ములందుఁ బ్రాజ్ఞతగల్గినట్టి పండితులతోడ।
రచియించినాఁడ మేల్గ్రంథమ్ములను బండితులు మెచ్చునట్లు పేర్మిలుచుకొరకు।
ధర్మార్థకామముల్ దనివితీరఁగఁ గంటిఁ గొమరులఁ గాంచితిఁ గులమునిలుపఁ।
బదిమందియును మంచివాఁ డీతఁడనమరియాదగాఁ గాలమ్మునపనయించి।
గీ॥ తినినిఁ కొల్లైనలోపమేదియును లేదు। వార్ధకంబబ్బె దేహమస్వస్థమయ్యెఁ।
గలుగఁజేయుము నాకిప్డు గరుణతోడ। మోక్షమనియెడుపురుషార్థమును మహాత్మ॥

ఈపైపద్యములు శ్రీమాతండ్రిగారు క్రీ॥ శ॥ 1903 సం॥ మే నెల 23 వ తేదీ సాయంత్రమిఁకనొకజామునకుఁ గైవల్యప్రాప్తులగుదురనఁగా రచించిరి. వీనిలో వారివర్తనము సంగ్రహముగా నుడువఁబడి యున్నది. ఈ అలంకారచంద్రోదయము గాక వారిచే దీనిపీఠికలోని 29వ వచనములో నుదహరింపఁబడిన 1 సంపన్నరాజయోగము, 2 శివగీతశశికళ, 3 గీతగౌరీశము, 4 చిత్రకేతూపాఖ్యానము, 5 ముముక్షుజనాహ్లాదము, 6 కవిజనహృద్యము, 7 లక్షణప్రకాశిని, 8 భవరోగభిషగ్వరము, 9 మోక్షకామినీస్వయంవరములను సంస్కృతాంధ్ర గ్రంధములు కలవు. కానియిందు నాలవదియగు చిత్రకేతూపాఖ్యానము వారు బాపట్లతాలూకాకచ్చేరిలో పనిచేయుచుఁ గారణాంతరముచే మఱియొక గ్రామములో నివసించియుండునపుడు శిథిలమైపోయినది. తిరిగి వారు దానిని వ్రాయుటకెందుచేతనో పూనుకొనలేదు. ఇదితప్ప తక్కిన పుస్తకములను గ్రమముగాముద్రింపించుచున్నాఁడను.

20-12-06.
మచిలీపట్నము.

ఇట్లు విధేయుఁడు
ఇమ్మానేని వీరేశలింగం.

శ్రీ మేధాదక్షిణామూర్తయేనమః

శ్రీ మఖధ్వజ చరిత్రంబను నామాంతరము గల

అలంకారచంద్రోదయము.

ప్రథమాశ్వాసము.

శా॥ శ్రీమించంగనశేషలోకములుసృష్టింపన్ దగన్ ధాతయై।
ప్రేమన్ బాలనసేయఁగేశవుఁడునైవిశ్వప్రణాశక్రియన్।
భీమాకారముఁదాల్చిసర్వమునుసంప్రీతిన్ వెసన్ దానెయౌ।
స్వామిన్ మోక్షమయున్ మహామహిముభాస్వత్సంవిదున్ గొల్చెదన్॥ ౧॥

మ॥ వెలువారన్ జిరభూతులిచ్చుటకునైశ్రీమానినీరత్నమై।
తెలియన్ విద్యలకెల్లనున్కియగువాగ్దేవీజగన్మాతయై।
యిలధీవృత్తికిశక్తియౌగిరిజయైయింపొందసర్వంబును।
జ్వలమూలంబునుఁదానెయౌప్రకృతిశశ్వత్త్రిక్రియన్ గొల్చెదన్॥ ౨॥

చ॥ ఒకవెలిఁబేర్మిమైనొడలనొక్కచెలిన్ జడలంధరించియం।
దొకసతిఁగన్మొఱంగిమతియొక్కతెమక్కువతోడఁగూడుచుం।
టనుమకుటీకృతాహిపఫణాచ్ఛటపెందరచీరగానవం।
గుకలనఁదేలుశంభుఁడొసఁగున్ బరమేప్సితతత్త్వశీలమున్॥ ౩॥

శా॥ శ్రీలోలాక్షివసుంధరారమణిగాశ్రీవత్సమూహించియా।
నాలేయంచలుఁగన్ ద్వదీయకుచయుగ్మాంచన్మృగీనాభికా।
శ్రీలక్ష్మంబిదిజూచితేయనుచులక్ష్మిన్ గాఁగిఁటన్ జేర్చుసం।
శీలాత్ముండగువిష్ణుదేవునిమదిన్ సేవించిభావించెదన్॥ ౪॥

మ॥ అతులాంగద్యుతికోమలాతపముగా నాత్మీయపీఠాంబుజాం।
చితమాకర్ణికపూర్వపర్వతలసచ్ఛృంగంబుగాఁ బద్మినీ।
సతితోఁ బొల్పగు బాలసూర్యుఁడన భాషాయుక్తుఁడై యొప్పన।
చ్చతురాస్యుం డఖిలైకవాంఛితములన్ సంధానమున్ జేయుతన్॥ ౫।

చ॥ చెలువుఁడు నామరూపముల చేశివుఁ డొంటనుఁ దాను సర్వమం।
గళయగుచున్ బ్రియానుగుణగావునఁ దద్వపురైక్యమూనిత।
ద్గళమున నున్న చేదుదొలఁగన్ దన చక్కెర మోవి పానకం।
బులఁ దనియించు శైలసుత బ్రోచుత నన్ను నిరంతరంబుగన్॥ ౬॥

చ॥ మనసిజుఁ గన్నతల్లి వరమానిజనావళి కల్పవల్లి మే।
ల్గానముల పాలవెల్లి సదకుంఠయశోజితమల్లి యిందిరా।
వనజముఖీమతల్లి శుభవైఖరులన్ విలసిల్లి సంతతం।
బును ఘన మోక్షలక్ష్మివలెఁ బొంగి వసించు మదాత్మ నెప్పుడున్॥ ౭॥

చ॥ కరయుగకంకణధ్వనులు కల్పితతాళరవంబులై తగన్।
సురుచిరకర్ణదేశసుమశోభితబంభరనాదముల్ శ్రుతి।
స్వరములఁ బోలఁ బాండుతరపద్మమునందు వసించి వీణ సుం।
దరముగ మీటు వాణి శుభదాయిని భారతి నెంతు నాత్మలోన్॥ ౮॥

సీ॥ ఘనకటస్థళగళత్కలితదానజలాశజరియించు బంభరషండవిదిత।
కాకలీనాదంబు కర్ణోత్సవముగాఁ బాటకైవడి మించి ప్రబలుచుండఁ।
దనకు మొక్కెడి భక్తజనమస్తకోత్కర్షకర్షణడిండిమోత్కటమైన।
ధ్వానంబు తాళనాదంబుకైవడి నొప్ప ధీయుతుఁడై వినువిఘ్నదేవు మఱియు॥

గీ॥ నాగభూషణుఁడయ్యు వినాయకుఁడయి। గరిమద్విరదాస్యుఁడయ్యు నేకరదుఁడగుచు।
మహిని వెనకయ్య యయ్యుఁ గుమారపూర్వ। జన్ముఁడగు లంబగర్భుని సంస్మరింతు॥ ౯॥

మ॥ వటవృక్షోత్కటమూలవాసు మునిహృద్వ్యాప్త్యేకబోధాకరుం।
బటుచిన్ముద్రధరున్ బరాత్పరు మహాప్రఖ్యాతశీలున్ శివున్।
నిటలాక్షున్ సుభగప్రచారుఁడగు వానిన్ దక్షిణామూర్తి వి।
స్ఫుటమన్మానసవీధిఁ గొల్తు సతతంబున్ వాంఛితం బొప్పఁగన్॥ ౧౦॥

సీ॥ వైకుంఠమునకుశ్రీవాసుదేవుఁడునేత కైలాసమునకుఁదాఘనుఁడుశివుఁడు।
సత్యలోకమునకుజలజసంభవుఁడాధ్యుఁడమరావతికిభర్త హరిహయుండు।
భూలోకమునకుఁదాభూపతిసాధుండుపాతాళమునకహిపతియుమేటి।
గ్రహసంఘములకెల్లగ్రహపతియధిపుండు రాత్రులకెల్ల రేరాజు రాజు॥

తే॥ గీ॥ గానివిప్రులులోకసంతానములకు। నెల్లరకుఁబూజ్యులధికులునిష్టఫలులు।
వరతపోధనులత్యంతనిరతశుచులు। గానభూసురకోటులఘనతఁగొలుతు॥ ౧౧॥

చ॥ పరమగురున్ మహామహిముభాసితతత్త్వవిలోలుసత్పదున్।
వరదునిబుష్యమూకగిరివాసుశివాత్మకయోగధారణున్।
చిరతరచిద్విలాసపరచింతననిర్విషయున్ నిరంజనున్।
నిరుపమురామజోగియతినిన్ మతిలోనుతియింతువేడ్కతోన్॥ ౧౨॥

శా॥ శ్రీపంచాక్షరిబోధఁజేసిసుమతిన్ జిన్మార్గతత్త్వంబుని।
శ్లేషానందముగాఁగఁజూపినగురున్ శ్రీముల్గువంశోద్భవున్।
పాపోత్పాతవిమోచనున్ వరదుసుబ్రహ్మణ్యసన్నామునిన్।
రూపింపన్ హృదయాంబుజంబునమహారూఢింబ్రశంసించెదన్॥ ౧౩॥

కం॥ ఘనసంస్కృతివిద్యాగురు। గనదాత్మజ్ఞానపూర్ణుఁగరుణోపేతున్।
వినయితననంతరామా।ర్యునికాశీవాసుయతినినొప్పగఁదలఁతున్॥ ౧౪॥

తే॥ గీ। తెనుఁగువిద్యనుజెప్పినఘనునిఁజదలు। సాకశ్రీవేంకటాచలపతినినతులుఁ।
బరమభూదేవకులజునపారపుణ్యుఁ। గొలుతుగ్రంథాదినాడిమగురునిమదిని॥ ౧౫॥

తే॥ గీ॥ ప్రేమమద్బాల్యమందునఁబ్రియమెలర్పఁ। దారకంబునుదెల్పినధన్యమాన్యుఁ।
బాపినేన్వంశవననిధిభవ్యసోము। నాదినారాయణునిఁగొల్తునమితభక్తి॥ ౧౬॥

చ॥ తనరఁబితృవ్యనందనునుదారునివేంకటరంగనామస।
ద్ఘనునురులక్షణైకవరకావ్యముఁగూర్మినిబాల్యమందుసా।
ధనముగబోధఁజేసిమనుధన్యునిమాన్యమహాత్ముశ్రీనిధిన్।
మనమునఁగొల్తుభక్తిసుకుమారునిధారుణిగారవంబుగన్॥ ౧౭॥

శా॥ నీరేజాక్షసమానుఁడైవరతపోనిష్ఠాగరిష్ఠాత్మత।
శ్రీరామాయణకావ్యరూపమునవాణిన్ క్షోణికింబోణిమిం।
పారందెచ్చినవాంమలూరుతనయున్ వ్యాసున్ మయూరాహ్వయున్।
జోరున్ భారవిఁగాళిదాసముఖులంస్తోత్రంబుఁగావించెదన్॥ ౧౮॥

గీ॥ భారతంబునాంధ్రభాషగనొనరించి। వినుతిగనినసత్కవిత్రయమును।
పెద్దనార్యసోముభీమునిశ్రీనాథు। శంకరాఖ్యమదినిసంస్మరింతు॥ ౧౯॥

తే॥ గీ॥ అజ్ఞులనుచునుఁగుకవులననఁగనేల। నెవ్వనికిబూర్వకృతఫలమెంతగలుగు।
నంతవిద్యయెవానికినబ్బుధాత్రి। భవునికన్ననుసర్వజ్ఞపతిగలండె॥ ౨౦॥

చ॥ ఘనరసపూరనవ్యపదకల్పితకావ్యముమూర్ఖరాజికి।
న్మనసుననింపుఁ జేయునె?సుమానవకోటికిఁ గాక కామినీ।
ఘనతరయౌవనాతిశయకాంతివిలాసము బాలుచిత్తము।
న్ననయముమెచ్చుఁ జేయునె?రసాత్మునికిన్దగుఁ గాకభూస్థలిన్॥ ౨౧॥

కం॥ అనియిష్టదైవనతికవి। జననుతియునొనర్చిరసలసద్బంధురవా।
గనుబంధమొకప్రబంధం। బనుసంధింపన్దలంచియాసమయమునన్॥ ౨౨॥

వ॥ 'ఇట్లు కృతకృత్యుండనై సహచరులగు కతిపయ పండితోత్తములచే నాకలంకారకవిత్వంబుఁ జేయ సమర్థతావిశేషంబు లేదని యప్పుడప్పుడచ్చటచ్చటఁ బ్రశంసావిధంబులు గలిగిన నే నిరంతర మోక్షాపేక్షకుఁడనగుటం జేసి భక్తి జ్ఞాన వైరాగ్య ప్రదర్శనంబగు కవిత్వంబే కవిత్వంబుగాని తదితరంబులు వ్యర్థంబులని మానసంబునందలంచుచు నారేయి నిశీథసమయంబున విజనస్థలంబున నాసీనుండనై చిత్తత్త్వప్రబోధ్యంబగు ప్రజ్ఞానబ్రహ్మావలోకనంబు సేయుచుఁ జిదాకాశమధ్యంబున వెలింగెడి వెలుంగుం జేరి బయలు బయలంగలపి మనోమారుతంబు లనేకంబుఁ గావించి నిశ్చలత్వంబాచరించి కనుచూపుమేరగోచరంబైన హృదయాకాశంబున ధీవిలక్షణుండనై జీవన్ముక్తి సుఖంబనుభవించుచుండ నంతఁ బూర్వరాత్రంబగుటయు నపరరాత్రంబున సుఖనిద్రితుండనై తదాలాపజనితస్వప్నకలితుండనైన మామకమనోదృక్పరోక్షంబున నిట్టిదట్టిదని వర్ణింప నలవిగాని త్రిమూర్త్యాత్మకంబగు నొక్క దివ్యతేజంబు గానంబడియె. నది కేవలశివమయంబై తోఁచె నట్టికలకే నా తేజంబును మానజపనిర్వృత్తిధ్యానంబులు గావింప గంగాజటాజూటుండును త్రినేత్రుండును శశిశేఖరుండును ఖట్వాంగ ఖడ్గ పాశాంకుశ డమరుకత్రిశూల చాప బాణ భిండివాల గదా శక్తి ముసల తోమర భుశుండి ముద్గర పట్టిస పరిఘ శతఘ్ని చక్రాద్యాయుధధరుండును నాగేంద్రహారుండును నాగేంద్రకుండలుండును నాగచర్మాంబరధరుండును వృషభవాహనుండును విషగళుండును పాండురచ్ఛాయామండితుండును భస్మ రుద్రాక్ష దామాలంకారుండును బరమతేజోవిరాజమానుండును యోగపట్టాభిరాముండును నగు శ్రీదక్షిణామూర్తి శివరామయోగి గురువిభుండు తానుత్రి

మూర్త్యాత్మకపరమపురుషుండైనను మదుపాసనా దైవరూపంబున సాక్షాత్కరించిన నే బునఃపునఃప్రణామంబు లాచరించుచు నిట్లు నిస్తుతియించితి॥ ౨౩॥

ముక్తపదగ్రస్తము॥ అనేకజన్మానుష్ఠితాకామకర్మోపాసనాసమాసాదితేశ్వర ప్రసాదలబ్ధదర్శనచరణారవింద, అరవిందాసనముఖవినుతశివజీవైక్యనిష్ఠాగరిష్ఠ, గరిష్ఠపాపభూయిష్ఠజనాగోచర, గోచరితసకలతత్త్వస్వరూప, స్వరూపసమాలోకితసకలచరాచరసృష్టిస్థితిసంహారతిరోధానానుగ్రహ, అనుగ్రహాపేక్షువిద్వజ్జనమానసాంభోజభ్రమర, భ్రమరగుహాంతర్లక్ష్యమాణ నీలతోయదమధ్యస్థతటిల్లతాభాస్వర సుషుమ్నాంతరావచ్ఛిన్నానావృతచిత్త్వప్రభాకార, ప్రభాకారనిజచిత్ప్రభావిదారితభక్తజనాజ్ఞానతామస, తామసజనాగోచరచిద్విలాసపరిగృహీతగురుశరీర, శరీరభృచ్చిత్తపాకాభివ్యక్తానాహతప్రణవనాదాత్మక, నాదాత్మకానుసంధేయనిష్ఠయోగిజనసులభ, సులభప్రసాద, ప్రసాదితాశేషమంగళామానస, మానసాఘ్రాతభవచ్చరణశ్రీసుదిమ్మనేనిశరభలింగానుగ్రహార్థాసాదితశ్రీరామజోగిగురుస్వరూప, దక్షిణామూర్తే, నమస్తే, నమస్తే, నమః॥ ౨౪॥

శ్లో॥ శర్వాయముక్తినిలయాయమహేశ్వరాయ। గౌరీశ్వరాయపరమాయనిరీశ్వరాయ।
సర్వేశ్వరాయవితతాయవిలక్షణాయ। భక్తానుకల్పతరవేగురవేనమస్తే॥ ౨౫॥

గణాగోచరసమగీతిసంయుతసర్వలఘుసీసము.

పరవరపురహరగరధరసుఖకరమురహరశరశివపరమపురుష।
సురుచిరమృగధరనరసురవరఖరహరనిజజనదరహరణసతత।
గుణగణకవిమునిజనజినపశుపతి, స్మరహరగజముఖజనకగిరిశ।
ఘనభవభయహరధనపతిసఖభవ, స్థిరతరవరపుర, యురగధరణ॥

తే॥ గీ॥ సకలజగదవనవరణసమరసహృద। యకరిదనుజహరణదక్షణ, నికరకరణ।
శశిధరణవరదవిశదశమదమముఖ। విమలసుగుణసముదయయుతమఘహరణ॥ ౨౬॥

మాణవకవృత్తము॥ ఏణధరామోక్షకరా। ప్రాణపదామారహరా।
బాణసుపర్వారినుతా। శోణజటాజూటయుతా॥ ౨౭॥

సీ॥ బ్రహ్మాండములమించిభస్మంబునొనరించి గరళంబుభూమికిఁగదిసినపుడు।
లోకజాలంబులుచీకాకునొందంగఁద్రిపురరాక్షసులువర్తించినపుడు।
సకలబృందారకుల్ సంక్షోభమందంగ నలజలంధరుఁడిలవెలసినపుడు।
నిఖిలఘాతంబులనిర్మూలముగఁజేయుప్రళయమురివ్వికిఁబర్విప్రబలినపుడు॥

తే॥ గీ॥ ధీరుఁడైదాఁపె నెవ్వఁడపారమహిమ। నాళమొనరించె నెవ్వఁడునవ్వుతోడ।
గాలిచె నెవ్వఁడునిత్యుఁడైనిలిచె నెవ్వఁ। డట్టిసర్వేశునినుఁగొల్తునఘవినాశ॥ ౨౮॥

వ॥ అనియివ్విధంబున స్తుతియించిననాయందంతఃకరుణావిశేషంబుచేఁదనభక్తపరాధీనత్వంబు ప్రకటంబునొందనిజాకారంబుగ లింగదేహంబున హృదయాలోచనగోచరుండైనిరామయబ్రహ్మజ్ఞానాంశానాహతంబునందుద్భవించి హృదయాకాశంబునకెక్కి బ్రహ్మాండంబుభేదించుచుఁబ్రణవాకారనాదంబునదిశలుపిక్కటిల్లనిట్లనియె, నీవునియ్యద్వైతవిజ్ఞానవీక్షణంబుచే నెల్లసమయంబులననుదృష్టించుచుజీవన్ముక్తిసుఖంబనుభవించుచునుండఁబ్రారబ్ధలబ్ధావసానసమయంబునఘటాకాశంబుమహాకాశంబునందుమిళితంబైనచందంబుననందంబుగనాయందువిదేహకైవల్యంబునొందెదు సందియంబింతకైనలేదిప్పుడునీవు వేటపాళెంబనుపురంబుననుండుటంజేసి యేతత్పురాధినాథుండనగుమదంకితంబుగమార్కండేయపురాణోక్తంబైనశ్రీమన్నారాయణాంశసంభవుండగుమఖబ్రహ్మనిచరిత్రంబునలంకారచంద్రోదయంబనునామాంకితంబుగఁబ్రబంధంబొనర్పుము మున్నునీవుసంస్కృతంబునసంపన్నరాజయోగంబనుయోగశాస్త్రంబును, శివగీతశశికళయనుగానకావ్యంబును, గీతగౌరీశంబనుయక్షగానవినోదాష్టపదియును, నాంధ్రంబునఁజిత్రకేతూపాఖ్యానంబనుపురాణరత్నాకరంబును, ముముక్షుజనాహ్లాదంబను వేదాంతశాస్త్రంబును, కవిజనహృద్యంబనుబంధకవితాప్రబంధంబును, లక్షణప్రకాశిని యనుఛందోవిషయవాక్యగ్రంథంబును, గేవలబాల్యంబునభవరోగభిషగ్వరంబనువచనకావ్యంబును, మోక్షకామినీస్వయంవరంబనునాటకంబును, రచించితివి వాని నేఁబరమాదరణంబునఁగైకొంటినిప్పుడిదియును విష్ణులీలాభివర్ణనంబుగావున॥ ౨౯॥

కం॥ సంతానసప్తకములోఁ। జింతితఫలదమయికీర్తిఁజెలఁగిజగద్వి।
శ్రాంతమగుఁగానఁగూర్పుమ। నంతచమత్కృతిగఁగృతిమదంకితనియతిన్॥ ౩౦॥

వ॥ అనియివ్విధంబున సెలవొసంగి క్షణమాత్రంబునకఖిలైక్యంబగుస్వపదంబునొందినగొంతతడవునకే నాసిద్రాసమాధియందుమేల్కని మదభీష్టార్థంబుసిద్ధించెనని పరమానందకందళితహృదయారవిందుండనై మొదలమద్వంశప్రకారంబభివర్ణించెద॥ ౩౧

సీ॥ కల్పాదివిష్ణుండుఘనపయోనిధిశేషతల్పశయనుఁడైనతతనిహరికి।
నాభీకమలమందునలువబుట్టఁగనతని వెనుకనుదయించిరివరమతులు।
భద్రపద్ములునాగభద్రయశులువారివంశంబునందునవగుఁబుట్టె।
నాదెనపద్మనాఖ్యాదులువీరిలోఁబ్రథమపుత్రునికులప్రభవమైన।
గురుతరపువ్వాడగోత్రంబునందుఁబరమేమ్మనేన్వంశవరుఁడునమిత॥

తే॥ గీ॥ దానగుణభాసితుండుసన్మాననీయ। వైభవోల్లాసశుభకరవర్తనుండు।
గోనసార్యుండుశివభక్తిగురుఁడనంగ। యశమునొందెనుజగమందువిశదముగను॥ ౩౨॥

చ॥ అతనికిఁబాపనాహ్వయమహామహిముండునుదారసత్యవా।
గ్వ్రితపవనాత్మజాగ్రజుఁడవార్యసముద్భవశౌర్యసూర్యపం।
హృతకితవాహితప్రితతిహృత్కుహరాంచదఖర్వగర్వగా।
ఢతమతమస్సమాజుఁడుదృఢప్రతిభుండుజనించెధీరుఁడై॥ ౩౩॥

ఉ॥ శ్రీకరుఁడిమ్మనేనికులశేఖరుఁడున్సుగుణాన్వితుండును।
శ్లోకుఁడశేషదీనజనసుస్థిరపాలనదక్షుఁడార్యపూ।
జాకరుఁడీశ్వరార్చనలసన్మతిశాశ్వతభక్తియుక్తుఁడై।
చ్ఛాకనదిందిరాలయుఁడుశాంతిఘనుండగుబాపనయ్యకున్॥ ౩౪॥

శా॥ శ్రీవీరేశ్వరలింగసత్పురుషుఁడున్శ్రీయాదినారాయణా।
ఖ్యావిర్భావుఁడుఁగోటిలింగపతియున్హర్షాత్మలీమారుతే।
జోవంతుల్సగుణాన్వితుల్వితరణాస్తోకప్రసిద్ధుల్సుతుల్।
శీవింగల్గిరిసాధుచిత్తకవిగోష్ఠీప్రీతచేతస్కులై॥ ౩౫॥

వ॥ వెండియువారెట్టివారననందుఁబ్రథమపుత్రుండు॥ ౩౬॥

సీ॥ భవునివైఖరిపద్మభవునివైఖరిభవ్యభూతిచేశేముషీభాతిచేత।
చంద్రుకైవడిహరిశ్చంద్రుకైవడికళాయుక్తిచేవరసత్యసూక్తిచేత।
నింద్రుపోలికభూధరేంద్రుపోలికభోగపూర్తిచేధైర్యవిస్ఫూర్తిచేత।
మిత్రుచాడ్పునఁజైత్రమిత్రుచాడ్పునభూరిదీప్తిచేలలితరూపాప్తిచేత॥
తే॥ గీ॥ నలరిపొగడొందెనిజహృదయారవింద। కందళితభక్తినందితనందివాహ।
నందనుఁడుభూసురారాధనప్రియుండు। నమరవీరేశలింగాఖ్యుఁడవనియందు॥ ౩౭॥

వ॥ ద్వితీయనందనుండు॥ ౩౮॥

సీ॥ శారదాభ్రశతారతారకాశరకాండకాండజాసనకాండఘనయశుండు।
రమణీయనలరాజరాజరాజకుమారమారసన్నిభసుకుమారమూర్తి॥
రమ్యచింతారత్నరత్నాకరభమిత్రమిత్రజద్యోద్రుమామితవితీర్ణి।
జ్వలితదావజ్వాలజాలాంబురుహబంధుబంధుప్రతాపశోభావిభాసి॥
తే॥ గీ॥ జగతిఁబొగడొందెనగణితసుగుణభగణ। సదృశహీరలలాటికాసంపరిష్కృ।
తాఖిలాశాంగనాలలాటాళిబుధవి। ధేయసుభగుండునాదినారాయణుండు॥ ౩౯॥

వ॥ తృతీయాత్మజుండు॥ ౪౦॥

సీ॥ తనదానమహిమ సంతతమర్థిజనపుత్రపౌత్రాన్వయావనప్రౌఢి నెసఁగఁ।
దనచేతిహేతిదృప్తవిపక్షవక్షఃకవాటపాటనపాటవంబు నెఱపఁ।
దనధైర్యగరిమ మందరధరాధరవరస్థిరవిస్ఫురణతోడఁ జెలిమి సేయఁ।
దనవాగ్విలాసంబు ఘనసుధారసఝరీపృథుమాధురీసాధురీతి నెసఁగ॥

గీ॥ దనవిమలసన్నిధానంబు తతమనీషి।జనమునకు సన్నిధానమై మనఁగ సకల।
తీర్థయాత్రాపరిష్కృతదేహయష్టి।కోటిలింగాఖ్యుఁ డుజ్వలగుణవరుండు॥ ౪౧॥

ఆ॥ గీ॥ అందుఁ బ్రథమపుత్రుఁ డైనట్టి వీరేశ।లింగమహితయశుని రంగదమల।
భక్తిపరుని దానభాస్వరువరలీల।లెన్నఁదరమె భువిని నెవరికైన॥ ౪౨॥

వ॥ అదియెట్లన్న॥ ౪౩॥

ఉ॥ తత్త్రితయంబునందమితధార్మికతావిభవప్రసిద్ధచా।
రిత్రుఁడు వీరయాఖ్యుఁడలశ్రీనిధులా దెయకోటయాహ్వయుల్।
పాత్రతఁ దమ్ములైతనద్విబాహువులున్బలెఁ జేర్మిమై మనన్।
ధాత్రినిఁ గీర్తిఁ బొందెశుభదస్థితి సర్వదిగీశవేద్యుఁడై॥ ౪౪॥

వ॥ మఱియు నవ్వీరేశలింగమనాయకుండు, సదవనాస్పదదయారసహృదయుండును, సుమహితసమస్తార్థిజనకుముదప్రమదకరసకలకకుబంతరనిరంతరవిశ్రాంతవిశ్రాణనహిమకరోదయసముజ్జృంభితశుంభద్యశఃకలశాణవనటద్విశాలసుగుణకల్లోలవిలంఘితావధికుధరరోధఃప్రఘూణుండును, తనూధృతవినూతనకనత్కనకదుకూలాంచలావధీరితచంచలావితానుండును, త్రిపుటభేదనభేదనోద్యమసముద్యత్కోపాటోపమహాకాలఫాలానలాభీలజ్వాలామాలికోపమప్రతాపతపనదారితసమదారిపద్మదాకుచలికుచనిచితచకచకద్రుచిరముక్తాహారతారకావారకచనిచయరుచితిమిరవదనవిధుస్మితచంద్రికావిలాసుండును, నిఖిలాశ్రితజనవనవసంతాయమానానూనదానలక్ష్మీనివాసుండును నగు నాసద్గుణభాసురుండద్దంకి, కోట దేవరాయపల్లి, గూడూరు, సంగంబు, మొదలుగాఁగల నేకపురవరంబులఁ దహశీలుదారునామకోద్యోగంబుఁ జేసి, యాధికసుకృతవంతుండును, దిగంతరాక్రాంతయశఃపరిపూరితుండును నై వర్తిలె నెట్లన్న॥ ౪౫॥

సీ॥ తతదివ్యచంద్రికాధవళాంశుకముఁ గట్టి గగనగంగాకంచుకంబుఁ దొడిగి।
హిమశైలరజితశైలములను పాలిండ్లపైఁ దారకాహారపటలి మెఱయ।
నమరశాఖిసుమాళియవతంసముగఁ గ్రాలవీణాశ్రుతిని నల్వరాణి వాడఁ।
గలశాంబునిధితరంగమృదంగనిస్వనంబలర మహానటుండాటఁగఁ బ॥

తే॥ గీ॥ ఘనశరద్ఘనమనుతిరస్కరణిమించి।చంద్రవదనంబుదోఁపలాస్యంబొనర్చఁ।
బరగవీరేశలింగధీవరునికీర్తి। కాంతబ్రహ్మాండభవనరంగంబునందు॥ ౪౬॥

సీ॥ ఉరమందుఁబూనకచరమాంగమునఁబూనుక మఠనాథుని పొందుఁగనఁగనేల।
యురుమదోన్మత్తతఁబఱగిమే నెఱుఁగనిదిగ్గజంబుల పొందుదివురుచేల।
కుటిలభుజంగుఁడైచటులవృత్తిఁజరించుగరుడునితోడసఖ్యంబదేల।
గ్రావపూరితమయికడుజడత్వంబునఁగదలనిగిరులసాంగత్యమేల।
తే॥ గీ॥ యనుచుఁగూర్మహరిద్విరదాహినాథ।పర్వతంబులకూటముల్ వరుసవిడిచి।
సరసవీరేశలింగధీవరుని భుజము।నందువసియించెసుఖముగనవనికాంత॥ ౪౭॥

సీ॥ శ్రీకరాార్యస్తుతాస్తోకధర్మైకశోభాకరుండువిభావిభాకరుండు।
చండబాహార్జితాఖండసద్వైభవాఖండలుండుజితారిమండలుండు।
శేషాహిభాషావిశేషానుకారిసంభాషణుండురుదయాభూషణుండు।
బంధురక్షణకళాబంధురప్రతిభాధురంధరుండువితీర్ణికంధరుండు।
తే॥ గీ। దుష్టరిపుభీతికరనవదుర్గసహిత।మహితవిలసపరల్ పురిమందినుండు।
సుందరుండుమహాధైర్యమందరుండు।దివ్యవీరేశలింగసుధీవరుండు॥ ౪౮॥

తే॥ గీ। అట్టివీరేశలింగార్యుఁడాదెమాంబ।యనెడుసాధ్వినిఁబెండిలియైఘనుండు।
శరభలింగాఖ్యునుఁగాంచెసద్గురూప।దేశుశివభక్తువరచిదాకాశమతిని॥ ౪౯॥

వ॥ ఇట్టినేను,॥ ౫౦॥

షష్ఠ్యంతములు

క॥ శ్రీరామజోగిసద్గురు।ధీరసునామునకుదేవదేవునకుభవో।
ద్ధారకునకుదానునకు।నారాయణసఖ్యునకునున్యాయపథునకున్॥ ౫౧॥

క॥ ధీరునకుసకలనిగమా।ధారునకునిరంతరాత్యుదారునకునిరా।
కారునకుభక్తజనమం।దారునకునవాద్యఖండితశరీరునకున్॥ ౫౨॥

క॥ రంభాకుచకుంభపరీ।రంభానందద్విపక్షరాణ్నుతశౌర్యా।
రంభునకున్శుంభజ్జయ।సంభావితనిజభుజాసిసంరంభునకున్॥ ౫౩॥

క॥ నగపతివరచాపునకున్।నగధరసద్బాణునకునునగజేశునకున్।
మృగచర్మాంబరధరునకు।మృగయాపురివర్యునకునుమృగధరణునకున్॥ ౫౪॥

వ॥ సమర్పితంబుగా నాయొనర్పంబూనిన నలంకారచంద్రోదయంబను మహాప్రబంధంబునకుం గథావిధానం బెట్టిదనిన మున్ను మార్కండేయుండు శ్రోత్రియను శిష్యునకెఱింగించిన తెఱంగునం దిరంబుగ జైమిని మహామునికిం బక్షులిట్లనియె॥ ౫౫॥

కథాప్రారంభము.

సీ॥ ఏవీట సౌధాగ్రసౌవర్ణకలశంబు లబ్జకోశంబులౌ నమరధునికి।
నేవీట సతులతనూవిలాసంబులు ప్రార్థనీయంబులౌ నచ్చరలకు।
నేవీట మణిదీపికావిభావిభవము భావంబు నర్చువిభావరులకు।
నేవీటఁ జంద్రశాలావితానస్థహారములు తారావళీభ్రాంతి నొసఁగు॥
తే॥ గీ॥ తుంగతరరోహణాచలశృంగతులిత। గురురుచిరరత్నశోభితగోపురంబు।
చెలఁగు నైశ్వర్యసుషమావిశేషహసిత। సురపురంబు ప్రతిష్ఠానపురవరంబు॥ ౫౬॥
చ॥ ధరనొకరాజశేఖరునితానకమైతగు వెండికొండవి।
స్ఫురణమదెంతయుంచవధిభూధరరాజమనేకరాజశే।
ఖరులకుమన్కియైబహుళకాంచనసంపదఁదాల్చియప్పురిన్।
స్థిరముగ నిల్చెనాఁ గనకశృంగసమున్నతవప్రమొప్పగున్॥ ౫౭॥
కం॥ అన్నగరికోటకొమ్మల। కెన్నఁగఁగల్యాణసహితపృథుమణివరరా।
గోన్నతిగలుగుటయరుదే। సన్నుతవిష్ణుపదసేవసతతముదొరకన్॥ ౫౮॥
తే॥ గీ॥ కలశభవుఁడు తన్నుఁ గడునల్కవెండియుఁ। ద్రావునేమొయనుచుఁ దల్లడిల్లి।
యుదధి ఖేయమగుచు నప్పురిడాగెనో। యనన గడ్తదనరు నద్భుతముగ॥ ౫౯॥
కం॥ పాతాళభువనపన్నగ। జాతముతత్ఖేయతోయజాతమృణాళ।
వ్రాతములఁ గాంచి నిజకాం। తాతనులతలనుచుఁ బెనుచుఁ బత మోహమునన్॥ ౬౦॥
ఉ॥ మేలిపసిండిమువ్వగమిమించు పతాకలు చిత్రరత్నపాం।
చాలికలబ్జరాగకలశద్యుతులుంగలచంద్రశాలికా।
జాలము వొల్చు పట్టణపుసంపదఁ గన్గొననిల్చునిర్జర।
స్త్రీలనభస్స్థలీశిఖర దివ్యవిమానవితానమోయనన్॥ ౬౧॥
చ॥ అరుణగభస్తిమున్నహరహంబును నంబరవీధి నేగఁగాఁ।
బురవరభర్మహర్మ్యచయముల్ గమనంబునకడ్డమైనచోఁ।
దురఁగములన్మరల్చి ధృతితోనగరోత్తరయామ్యపార్శ్వస।
త్సరణులఁ దేరనూరుఁడు వెసన్ గడపన్ జనుచుండు నెప్పుడున్॥ ౬౨॥

కం॥ నెచ్చెలులభంగినిచ్చలు। వచ్చుచుఁబోవుచు నెయుండువాతాయనముల్।
సొచ్చుచుఁదగుణులనఖరుచి। మెచ్చుచుఁదారకలువీటిమేడలఁద్రోవన్ ౬౩॥

చ॥ అలగ్రహరాజుతేజమిసుమంతయుఁగన్పడకుండ నెప్పుడున్।
గలఁచఁగఁగోరికేతువుపగంగొనివిష్ణుపదంబుముట్టియుం।
పలరననేకరూపములనర్కునిఁగప్పిననంబరంబునం।
దలరుసురత్నసౌధశిఖరాళినటత్స్ఫుటకేతుజాతముల్॥ ౬౪॥

కం॥ చందురుడందులమేడల। సందులఁజనుచుండి కావ్యసంగీతకళల్।
సుందరులవలనవినితాఁ। జెందెఁగళానిధియనంబ్రసిద్ధిధరిత్రిన్॥ ౬౫॥

చ॥ లలితజలోర్ధ్వయంత్రఝురులంబసపొడిగధూపధూమకుం।
తలములఁగేతుహస్తకలనన్నగరేందిరవిప్పిసొమ్ములం।
దళియలనుంజెఁబ్రోవులుగనాఁబోలుపౌనవరత్నరాసుల।
న్విలసిలుకాంచనాంచితవణిగ్విపణీరమణీయహట్టముల్॥ ౬౬॥

చ॥ జిలుగుకడానివన్నియలఁజెన్నగునున్నతసౌధవీథివే।
డ్కలశశికాంతజాలములఁదగ్గరిసారెకుఁదొంగిచూచుక।
న్నెలముఖలక్ష్మికిన్ సురధునీవికచాబ్జములోడెఁగానినో।
లలినవిదుర్యశంబళికులచ్ఛలనన్వహియింప నేటికిన్॥ ౬౭॥

కం॥ శ్రుతిముఖ్యసకలవిద్యల। గ్రతుసద్వ్రతజపతపఃపరంపరనచటన్।
శతధృతిసృజియించెనరా। కృతులుగనన్దనరుదురుపురిన్ విప్రవరుల్॥ ౬౮॥

కం॥ మారులునరరూపమునఁగు। మారులుదోశ్శక్తి, భూతిమహిమంబునఁగా।
మారులు, దానమునరవికు। మారులు, వఱలుదురురాకుమారులువీటన్॥ ౬౯॥

కం॥ ఆర్యనుతులగుచునచటన। హార్యసమానధనరాసులార్జింపుచున।
ర్యార్యాపతిహితసములుమ। హార్యులుదనరుదురకుంఠితౌదార్యములన్॥ ౭౦॥

కం॥ హలరేఖలులక్ష్మీకర। విలసనములుబహులభద్రవిభ్రమగతులుం।
గలిగిహరిచరణసదృశత। నలరుదురలఘుబలమొప్పనప్పురిశూద్రుల్॥ ౭౧॥

తే॥ గీ॥ బలవదుత్తుంగరూపవైభవమతిస్థి। రాభరణలీలతతగండశోభితరుచి।
శ్రితఘనాళిసదావనశ్రీయుఁగలిగి। పొలుచుభూభృన్నిభంబులప్పురినిభములు॥ ౭౨॥

చం॥ స్థిరతర రాజవర్యాళిహిత సేవకులంబున కెల్లఁ గల్లగా।
హరిణములాదిదుర్గముల నాయతసత్కరణాప్తి నుండిస।
త్త్వరచిత సారయోగగతివాయుజయంబొనఁగూడ వీటిలో।
నరయ ననంతవర్ణకములై హరులై బహుతన్ ప్రవర్తిలున్॥ ౨౩॥

కం॥ ఘనచక్రఘటనసంపదఁ। దనరి ప్రభూతంబులగ్గ ధరణీశులరీ।
తిని విలసిల్లుఁ బురవరం। బునఁ గాంచనరత్నదీప్తము లగు రథంబుల్॥ ౨౪॥

సీ॥ సంగీతనృత్యకౌశలము మెచ్చుటఁ బలె గాయన్నటీకైశికములు నిమిరి।
దంపతీప్రణయవాదములు దీర్పఁ బలె వేకువల సౌధగవాక్షకోటి దూఱి।
స్వపథశ్రమంపునీర్వట్టు దేఁ బలె రతిశ్రాంతాంగనాస్యఘర్మజలమాని।
సాంకవమృగమదచంద్ర సౌరభములు గైకొనంగఁ బలె నంగకములఁ గి॥

తే॥ గీ॥ పురతురంగమగమనచాతురికి నోడి। వింత సిగ్గునఁ దనయొక్కరింత వడఁగ।
నడవమిన ననంగ జడునగు నడకలహరి। నందోలయుచుండు మలయమందానిలుండు॥ ౨౫॥

సీ॥ అమితరసప్రౌఢినల రెడిసరసుల నెనయుటవలనఁ బద్మినులనంగ।
లలితబంధవిశేషములమహాభోగులఁ జనుపుటవలన భోగినులనంగ।
ఘనతరాగములఁ బెంపెనసి పల్లవతాభగరిమఁ దాల్చుటఁ గలకంఠులనఁగ।
తజ్జులు వినుతింపఁదగు వెలలందు మమనుటచేసు రుచిరమణులనంగఁ।

తే॥ గీ॥ ప్రబలితతమంజులాస్యవిభ్రమసమృద్ధు। లలరఁ బ్రీతిధరతరహాస్యములను వలఁతు।
లగుచు రంభాదులజయించు సొగసునఁ బురి। వెలుచుందురు వారసుందరులు బళిరె॥ ౨౬॥

సీ॥ రమణి యెత్తుల కెమిరతికల్పచయమిమ్ము వలదందు నిడుదురేవచ్చినపుడ।
వెలయనీపుష్పాప్తివేళఁ దెల్పుము తావులంటి చూచినఁ దోఁచు మనముగనేలఁ।
దిలకింపు మెలతా మరలదండ నోసఁగుము నెనరొప్పఁ గావలసిననుగోనుము।
విలునఁ జేకొని యెదనలరు బంతులనిమ్ము పెను బంతులిప్పుడు దంటెపనుగందు॥

తే॥ గీ॥ ననుచు నర్మోక్తిరచనల ననుచు వేడ్కఁ। దమ్ము నలరమ్ము మేటి చైదమ్ములఁ గని।
సరసతలు చూపు విటులకు సరములిడుచుఁ బుష్పలావికలు నుర పుష్పముల నందు॥ ౨౭॥

మ॥ సురసాంచద్ఘనపుష్పపూరితములై సాంపొందిదృష్టాండజో।
త్కరసంచారపటుత్వముల్గలిగి రంగద్భృంగసంగీతము।
ల్వఱలన్ సారససౌరభానిలసదాభంగాగమంబుల్గగన్।
బురి నుద్యానములున్ సరోవరములున్ బోల్చున్ సమత్వంబునన్॥ ౨౮॥

శా॥ ఏతాదృఙ్మహనీయసంపదలపుట్టిల్లైశుభస్థానమై।
ఖ్యాతస్వీనవరత్నకీలితవతంసంబైనయాపౌరిలువి।
ఖ్యాతిం జెందఁగ నేలుచుండుగుణరత్నాంభోధిశస్త్రంజయుం।
డాతండాతతశాతహేతిపవికృత్తారాతివీరాద్రియై॥ ౨౯॥

సీ॥ తనయశోనల్పకల్పనగాటవికిఁబయోభృత్పథంబొకపరభృతముగాఁగ।
దనప్రతాపమహాజ్వలనకీలములకర్కబింబంబువిస్ఫులింగంబుగాఁగ।
దనజయలక్ష్మీనితంబినికఖిలదిగ్వలభులువిహారణస్థలులుగాఁగ।
దననిరంతరదానధారానదికిసాగరములుగర్భజలాశయములుగాఁగ।
తే॥ గీ॥ తనవినిర్మలచరితసుధాసరోంత।రమునకబ్జభవాండభాండములుపుండ।
రీకముకులాళిగాఁగవర్తిలుధనుర్వి।ధానమృత్యుంజయుండుశస్త్రంజయుండు। ౩౦॥

వ॥ మఱియునీసమస్తప్రశస్తనిస్తులామేయసుగుణవిస్తారుండగుశస్త్రంజయుండు నిఖిలాశావిలాసినీకర్ణమండితమండనాయమానకుండలీకృతకీర్తిలతాక్రాంతవిశ్రాణనపల్లవసల్లలితోల్లాససకలసూతసమాకుసుమగుళుచ్ఛుండును, నిరంకుశప్రతిభాప్రభావిభాసితుండును, కదనక్షోణీసదనసమదహృదయవైరివీరవారపరిహారప్రకారప్రచారావార్యస్థైర్యశౌర్యవీర్యధుర్యుండును బ్రచండాఖండకోదండవిద్యాషండప్రశాండప్రజ్ఞానధురంధరుండును, ధీరోదాత్తగుణధరాధరుండును, నయి తనకప్రతిష్ఠానపురవరంబురాజధానిగా రాజిలరాజరాజునుంబోలెఁదేజోవిరాజమానుండై సకలకువలయంబవక్రవిక్రమంబున నేకచక్రంబుగఁబరిపాలింపుచుండె॥ ౩౧॥

కం॥ ఆరాజశిఖామణికిఁగు।మారుండుకుమారసదృశమానితవీరో।
దారుఁడుమఖపరిజాఖ్యా।త్మారమణుండలరుచుండుసద్గుణనిధియై॥ ౩౨॥

సీ॥ సరసిజాక్షుఁడువోలెసిరితోడనలరిభర్గునిభంగినార్యానుకూలుఁడగుచు।
గంధర్వరీతిఁజక్కనిరూపుఁదాల్చియజ్జునిమాడ్కిగురుకళాపూర్ణుఁడగుచు।
పరమేష్ఠిగతిమంజుభాషాఢ్యుఁడైసరిత్పతిపోల్కినిమ్నస్వభావుఁడగుచు।
సూర్యునిపగిదిఁదేజోమహత్త్వముఁగాంచిమునునికైవడిదానకలితుఁడగుచు॥
తే॥ గీ॥ నాగమార్గస్థుఁడైవివిధాస్త్రశస్త్ర।వేదియైదండనీతిపరిపీణుఁడగుచు।
నమరసముధికభోగమహావిభవశ।చీవిభుండుమఖవ్రజభూవిభుండు॥ ౩౩॥

ఉ॥ ఆవిభుమోముసొంపుఁగని యద్భుతమందుచు క్షీణుఁడయ్యెఁదాఁ।
జావక నైల్యమొందితగఁ జంద్రుఁడు దూరపదంబుఁ జెందఁగన్‌।
భావజుఁడింత యున్నె యనుచు భంగము నొందిన మామఁ దేర్చవే।
భూవరుఁ జేరి యందమునఁ బోలక నంగతనొందెనిద్ధరన్‌॥ ౨౫॥

వ॥ మఱియు నతండు నారాయణాంశసంభూతుండగుటం జేసి వినీతుండును సమప్రజ్ఞాసమేతుండును నుంగావున జనకు ననుజ్ఞ యౌవరాజ్యాభిషిక్తుండై, నల, నృగ, సగర, భగీరథ, దుందుమార, సుహోత్ర, మాంధాతృ, శ్రీరామాదులకరణి ధరణీభరణదక్షుండై, దీనాలాపంబులు శరణాగతశాత్రవముఖంబులయంద, వక్రభావంబులధిజ్యశరాసనంబులయంద, దృఢబంధంబులు సురతంబులయంద, కుటిలనటనంబులు వేశ్యాజనంబులయంద, సదాపత్ప్రాప్తిచే మొఱవెట్టుట తరుణీమంజీరంబులయంద, మదాంధత్వంబు నందిరుఁగుట కరిఘటలయంద, పరుషదండంబువలనఁ జక్రపరికంపంబులు వాడముట కులాలకృత్యంబులయంద, సమస్తవస్తుసంపదలందోఁచుట లీలాదర్పణంబులయంద, పాంసులాత్వంబవనియంద, చెన్నొందుచుండెఁ, దనధర్మంబునకు భావంబును, దనదానంబునకు ప్రమాణతయుఁ, దనక్రోధంబునకు స్థిరత్వంబును, దనవిక్రమంబునకు సహాయతయు, దనయశంబునకు దివ్యాసంగవ్యాప్తియుఁ, దనగుణంబులకు త్ర్యశాపరివృత్తియుఁ, దనలేమికి లేమియుండవులం జేసి యఖండసామ్రాజ్యధుర్యుండై, మహావీరుండయ్యును బరలోకకగాభీరుండై. కామార్థపరుండయ్యును విమలధర్మప్రసన్నుండై, యనేకపరిజనపరివృతుండయ్యు ననేకధనుస్సహాయుండై, భూమండలంబున నెల్లెడ నిరంతరపయోధారాసారంబులు జలధరంబులందునుం బోలె ధేనువులందును, ననంతకళ్యాణాలంకరణంబులు జనశరీరంబులందునుం బోలె గృహంబులయందును, సంపూర్ణఫలవిలాసంబు లారామంబులందునుం బోలె సస్యంబులందును, నపరిమితామోదంబులు స్రక్చందనాదులందునుం బోలె సకలప్రాణిచయంబునందునుం గలిగి విలసిల్లు ధర్మపరిశీలనంబునం బ్రజాపాలనంబుఁ గావింపుచుండ॥ ౨౬॥

మత్తకోకిల॥ అంతభూరమణీధృతాభినవారుణాంశుకరూపసం
క్రాంతపల్లవకాంతిదంతురకాననాంతమనంతమో।
హాంతరంగవధూనితాంతదృగంతకాంతలతాంతసం।
భ్రాంతిభృంగలతానిశాంతము బల్వసంతము భాసిలెన్‌॥ ౨౭॥

చ॥ శ్రుతిహితవాక్యముల్ బలుకుచుఁ ద్విజపాళి మెలంగఁ గేళిప
ర్వతశుభవేదులందుఁ బ్రసవర్తుదినాత్మవివాహవేళను
న్నతలతికామహీజమిథునంబుల పైనితరేతరంబుదా
రత నిడుముత్తియంపుతలఁబ్రాలన జాలకరాజి రాజిలెన్॥ ౫౭॥

చ॥ ఎలయుచుఁ దేఁటిమొత్తఁపు మొయిల్పయిఁ గప్పి రవంబొనర్పఁ గో
యిలలను వానకోయిలలు హెచ్చఁగ నచ్చఁపుఁ బూవుఁ దేనెసో
నలు గురియన్వనానిలమునం గొమరొప్పఁ జలించెఁ గొమ్మెఱుం
గులగతిఁ దియ్యమావియెలగున్నలఁ గొందలిరాకుఁ జొంపముల్॥ ౫౮॥

మ॥ వనరాశ్యుద్గతఫేనముల్ వనరమావ్రజప్రభారమ్యమం
జనరోచుల్ మధుపప్రతానమధుపానప్రక్రియాకాప్యఛా
త్రనికాయంబులు చైత్రరాత్రిముఖనిర్యత్తారకల్ వల్లికా
వనితాంచద్దరహాసముల్ సితసుమవ్రాతంబులొప్పెన్ వనిన్॥ ౫౯॥

చ॥ చివురుఁ గటారులున్ విరులసింగిణులుం దలిరాకు బాకులు
న్ననవలిశింజినుల్ సుమపరాగమునన్ మెఱుఁ గెక్కఁ జేసి మా
ధవుఁడనుఁ గైనమారునకుఁ దానొనఁగూర్చిన యస్త్రశాలల
ట్లవిరళలీలనొప్పె వనినంచితమంజునికుంజపుంజముల్॥ ౬౦॥

చ॥ కొలఁకులఁ దేలి తేలి తొవగుంపుల కంపుల సోలి సోలి మ్రా
కులపయి ప్రాలి ప్రాలి సుమగుచ్ఛసుగంధముఁ గ్రోలి క్రోలి తీ
వలగమిఁ గ్రాలి క్రాలి తరుపజ్ఞులనీడలఁ దాళి తాళి మే
ల్మిలుకడనీ చెనామనిని నీతలశీతలవాతపోతముల్॥ ౬౧॥

కం॥ అలినీకుటుంబినులకున్। లలిఁ దీరఁపుబొమ్మరిండ్లలతికాపాంచా।
లులనవపుష్పోద్గమవే। ళలవసరమతేనె విందులను గావించెన్॥ ౬౨॥

కం॥ వసుపతి తానగుట మునల। వసుపతి మైత్రికఁ దదాశ వఱలెనవవిభా।
వసుఁ డుత్తరంపుఁ ద్రోవను। మసలెన్ దనమిత్రభావమహిమ పలిర్పన్॥ ౬౩॥

తే॥ గీ॥ విరహితతిమీఁద దండెత్తుమదనువిజయ। కాహళులభంగి మొరసెఁ బికవ్రజంబు।
లమరెఁ గోరకములుఁ గింశుకములుఁ గాన। నస్థలీస్త్రీలకెంపులనత్తులనఁగ॥ ౬౪॥

సీ॥ నవరసామోదంబు సవరించె నెయ్యది తరులయందును ఘనతరులయందు।
సుమనోవికాసంబు సమకూర్చె నెయ్యది శ్యామలందును నవశ్యామలందు।
మధుపరాగసమృద్ధి మననిచ్చె నెయ్యది తమ్ములందును లతాంతమ్ములందు।
లలితకుంకుమపత్త్రకలన మెయ్యది నించెఁ గొమ్మలం దెలమావికొమ్మలందు।
తే॥ గీ॥ నట్టిసురభికి సురభివిఖ్యాతి గలుగు। టరిది యే సత్ఫలములు ద్విజావళులకు।
బాలగణికలకును నవీనపల్లవాప్తి। లలిఁ బ్రసవయుక్తి వంధ్యాదులకును నొసంగ॥ ౬౪॥

లయవిభాతి.

తళతళని మెఱుఁగలరె నలరులను గలికలను జలజలని వఱదలుగ బలు మధువు వాఱెన్।
గిఁకిలని కలికిచిలుకలపలుకులు లిసెనల బలములలికులములను గలయఁ బొలుపారెన్।
ఫలరసములు లిచిలతికలకొనలఁ బొలిచెఁ గలగలమనుచు బరిణతఁ పుదళములిల రాలెన్।
జెలువులకుఁ జెలులకును వలపు లెదఁ బలసెఁ గలకలరుతులఁ గొలకులను నెలకొని యెనంచల్॥

సీ॥ తరులలోఁ దీవపందిరులలో విరులమంజరులలో మకరందఝరులఁ గ్రోలి।
గములైతనర్చి పూగములపైఁ దగి పరాగములు పైకొని సురాగములమించి।
చెలువొందు గుజ్జమావులయందుఁ దలిరుఁ గ్రోవులయందు వనలతావులఁ బెనంగి।
స్ఫుటములై కలితనిష్కుటములై శ్రితపుష్పపుటములై ఘనవనీతటములరసి।
తే॥ గీ॥ తమిని మొగ పెంటిపిల్లతండములుఁ గలసి। గలశిరంబులఁ బూదేనె గప్పికొనఁగఁ।
గొనగరులు విప్పియపుడు ఝుమ్మను మఁబొవల। బొఁటలరొదలిడి కొదమతుమ్మెదలు మెపలు॥

మ॥ కలితాశోకలతాంతదీపరుచిరంగత్కుంజగేహంబులోఁ।
గలకంఠీతతి రాగపీక్షణము సాకన్ దార్పఁ గాదక్షిణా।
నిలుడల్లల్లనఁ దావులంటుకొను చో నీరంధ్రమాధ్వీరస।
చ్ఛలసారోమ్మద్గములై వడంకిరి లవా సంతీలతా బాలికల్॥ ౬౫॥

మ॥ ఘనరంగంబులపైఁ దమాలవృతి నేపథ్యంబులొప్పం బికా।
స్వనగీతంబులతో మరున్నటుఁడు లాస్యప్రౌఢి నేర్పంజిగు।
ళ్ళను కేల్ద్రిప్పుచు వల్లిపాత్రములగుంపాడన్ వసంతప్రభుం।
డనుకంపామతి మెచ్చి యిచ్చెఁ గుసుమప్రాంచన్మణీభూషలన్॥ ౬౬॥

లయగ్రాహి.

చందనమహీరుహములందుఁ బెనగొన్నగురువిందనునుదీవియలపందిరులలోఁ బెం|
పొందివిరవాజిపువ్వుగందవడి లేచిచనుమందమలయానిలునిఁ జెందుపెనుతావిన్|
గ్రందుకొనిఘుమ్మురనుచుఁదనరుపూబొదలసంగుల మెలంగిబలుచందములచేమా|
కందసుమబృందమకరందరసబిందువులవిందులుగఁ గ్రోలెను మిళిందతతులెల్లన్||౧౦౦||

సీ|| మునుమాపు నులివిచ్చుబొండుమల్లెలు సోగ క్రొమ్ముడి నెరతావిఁ గ్రుమ్మరింప|
నునుజిగురాకుపొన్నలవిరిసరుల నెసఁగునేలకి పొదరిండ్లఁ జొచ్చి|
మధురసీధురసాత్తమదమాంద్యమునఁ బునఃపునరుపగూహనంబున మిటారి|
వలిచన్నుఁగవలురంబున నాటనఁటులకపురంపుఁబొడిఁ జిమ్ముకమ్మతెమ్మె||
తే|| గీ|| రలునితాంతోపరతిపరిశ్రమసముద్ధ|క్రమగల్లతలస్వేదకణికలార్పఁ|
బతులయెడఁ గూర్కుసతులు రేపకడఁ దెలసి|రలఘునిష్కుటశుకపికకలకలముల||౧౦౧||

వ|| ఇట్లు సకలజగదామోదకరవిలాసభాసురంబులగు వసంతవాసరంబులు జరుగుచుండ నఖండసౌందర్యధుర్యతామకరధ్వజుండగు మఖధ్వజుండు పుడమిం బాలింపుచుండె||

కం|| అనిమార్కండేయమహా|మునిక్రోష్టికిఁ జెప్పినట్లు ముదమునఁ బక్షు|
ల్వినుపించినప్పుడా జై|మిని యవ్వలికథను బేర్మిమెయిన డుగుటయున్|| ౧౦౩||

చ|| సురగిరిధీరధీరచితశోభితదివ్యకళాప్రసంగసం|
గరజయశూరసూరిజనకల్పకపాదపపాపపావనా|
పరచరిమార్థసారగురుసన్మయచిన్మయసాక్షిభాస్వరా|
స్వరపరిభావభావభవసంహరసంహితసంహతిస్తుతా|| ౧౦౪||

కం|| ప్రేమాస్పదవరకామాకామాంతకయంతకాంతకాకాంతియశో|
ధామాధామవిజితరిపు|భీమాభీమబలయోధభీమస్తోమా|| ౧౦౫||

పంచచామరము.

మలీమసప్రణాశభాసమానితాత్తధీరసా|
విలాసమానసప్రకాశవిశ్వకృద్దయారసా|
కలాదసత్కళాకలాపకావ్యకంజఖంజనా|
పలాశభంజనప్రతాపభక్తచిత్తరంజనా|| ౧౦౬ ||

మాలినీ.

నిరుపమగుణజాలా నిర్మలానందలోలా।
సురుచిరశుభలీలాశోభితాత్మైకహేలా।
స్మరహరవరఖేలాసంవిదామేయశీలా।
సురమునిపరిపాలాశూలిసృష్ట్యాదిమూలా॥ ౧౨౭॥

గద్య.

ఇది శ్రీమదిమ్మానేన్యన్వయపయఃపారావారరాకాసుధాకరానవరతదేవబ్రాహ్మ
ణపూజావిధేయదిగంతరాక్రాంతయశఃపరిపూరితశ్రీబాపనార్యపౌత్రవీరే
శలింగనామకపుత్ర శ్రీమద్గౌరీరమణచరణారవిందామందమకరంద
పానతుందిలేందిందిరాయమాణ శ్రీదక్షిణామూర్తి రామజోగి
గురుప్రసాదసమాసాదితసంస్కృతాంధ్రభాషాచతు
రకవితావితానానూనవైభవబుధజనవిరాజ
మానశరభలింగాభిధానప్రణీతంబైన
యలంకారచంద్రోదయంబను
మహాప్రబంధంబునందుఁ
బ్రథమాశ్వాసము.

శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ.

శ్రీమేధాదక్షిణామూర్తయేనమః.

శ్రీ మఖధ్వజ చరిత్రంబను నామాంతరము గల

అలంకారచంద్రోదయము.

ద్వితీయాశ్వాసము.

కం॥ శ్రీరమ్యగుణాభరణా।నారాయణబాణవరణనతజనవిస్తా।
రారాధితనిత్యదయాంకూరా మృగయాపురీశగురుగుణవేశా॥ ౧॥

తే॥ గీ॥ అవధరింపుమునుమృకండాత్మజుండు।క్రోష్టికెఱిఁగించినట్లుసద్గోష్టినమరు।
జైమినికినెమ్మనముగడుసంతసిల్లఁ।బక్షిరాజంబులిట్లుచెప్పందొడంగె॥ ౨॥

వ। అంతనొక్కనాడుమఖధ్వజుండుపురోహితామాత్యబంధుమిత్రాదిపరిజనసమే
తుండైజనకుసన్నిధానంబుననిండోలగంబునఁగొలువైయుండుసమయంబున॥ ౩॥

సీ॥ ఉదయించురవిమించునదలించుజగిమించునొడలితోముడిచినజడలతోడ।
సరసీరుహాముఁగేరుకరమునమీరుదండంబుతోనూర్ధ్వపుండ్రంబుతోడ।
బంగారుజిగిస్రారుపొంగారుకుండలద్యుతులతోశ్రుతివాక్యతతులతోడఁ।
దెలిజందెములపొందికలఁజెందునక్షమాలికలతోనరుణశాటికలతోడ॥
తే॥ గీ॥ సలలితామలజలకమండలువుతోడ।డంబుమీఱినకృష్ణాజినంబుతోడఁ।
దనరనరుదెంచెగాలవమునివరేణ్యుఁ।డశ్వరత్నంబొకటివెంటనరుగుదేర॥ ౪॥

శా॥ ఆరీతింజనుదెంచియమ్మునివరుండస్తోకచామీకర।
స్ఫారోదారకవాటగారుడరుచివ్యాకీర్ణరాణ్మందిర।
ద్వారంబున్నతరోహణాద్రికటకోదంచన్మహాగహ్వరా।
కారంబుద్ధతనీరమున్ గడచిరాఁగాఁబార్శ్వభాగంబునన్॥ ౫।

సీ॥ కరదీప్తకనకకంకణకలక్వణముతోఁ రమణీమణులు చామరములు వీవఁ।
చరణనూపురముల సాలభంజికలట్లు శరణాగతనతారివరులు దోఁప।
సామంతభూషామణీమయూఖములు సంధ్యారుణాతపములన వఘుళింప।
వివిధవేదాగమవిదులగు విద్వజ్జనులు శ్రుతిస్మృత్యర్థములను దెలుప॥
తే. గీ॥ హారకుండలమకుటకేయూరకటకమణులు దీపింపఁ గులశైలమధ్యమేరు।
వనఁగ సభికులనడుమ సింహాసనస్థుఁడగుచుఁ గొలువున్న శత్రుంజయనృపుఁ గనియె॥ ౬॥

కం॥ కనుఁగొని సునమగు ముంగిటఁ గనదిందూపలనిబద్ధకక్ష్యాంతరసీ।
మనుఁ బ్రతిబింబితమై నిజతనురుచి విదారముని యువనిధవుదరికరిగెన్॥ ౭॥

కం॥ వచ్చిన మునిఁ గని యెదురుగ వచ్చి ప్రణామంబొనర్చి వరభక్తి నయం।
బచ్చుపడ నర్ఘ్యపాద్యము లిచ్చి సుఖాసీనుఁ జేసి నృపవరుఁడనియెన్॥ ౮॥

ఉ॥ ఓమునినాథ భూరిసుకృతోదయ మీసుతశిష్యకోటికిన్।
సేమమె? వహ్నులన్ గ్రతువిశేషములున్వెలసిల్లునే? ఫల।
స్తోమముతోడ నాశ్రమవసుంధరభూరుహపంక్తి శాలిగో?
ధూమములుండునే? వ్రతవిధుల్దగు నే విగతాంతరాయతన్॥ ౯॥

కం॥ మీరు మహాత్ములరధికులరారయ మీదర్శనము శుభాస్పదముగదా।
మీరాకవలనఁ బావనమై రాజిలె మన్నివాసమమలచరిత్రా॥ ౧౦॥

కం॥ అని వినుతించిన జనపతికని యెమునీంద్రుండు భూవరాగ్రణి యుష్మ।
ద్ఘనధర్మపాలనంబున ననిశము సకలంబు భద్రమయ్యెడు ననఘా॥ ౧౧॥

ఉ॥ మానవనాథుఁడిట్లనియె మౌనివరేణ్య భవన్మనోరథం।
బేనొనఁగూర్తు మీరిచటికే మికతంబున నేగుదెంచినా?
రానతియిండు శీఘ్రముగ నన్నఁ దురంగవతంసమున్మహీ।
జానికిఁ జేతఁ జూపి మునిసత్తముఁ డిట్లని పల్కె వెండియున్॥ ౧౨॥

మ॥ వినుముర్వీవర యజ్ఞమేనొకటిఁ గావింపంగ దీక్షింపుచో।
దనుజుల్ కాండరుసింహసూకరమృగాదవ్యాఘ్రరూపంబులన్।
ఘనమాయాగతి వచ్చి హెచ్చి మసువిఘ్నం బాచరింపం దదా।
హననోద్యుక్తుఁడనయ్యు మత్తపము వమ్మౌనంచు లోనెంచుచున్॥ ౧౩॥

కం॥ కొండొకవెరవూహింపుచు। నుండఁగ మనుశాలికాంతరోజ్జ్వలహోమా।
ఖండంబగుకుండములో। నుండిమహోద్దండతేజ మొక్కహయంబున్ ॥ ౧౪॥

తే॥ గీ॥ యజ్ఞపురుషుండుగొనివచ్చియాతఁడనియె। నోయిమునివర్య యీతురగోత్తమంబు।
నలమఖపవ్రిజానకొసంగుమతఁడునీదు। సవమునిర్విఘ్నముగఁ జేయఁజాలు నెలమి॥ ౧౫॥

వ॥ మఱియునీయుత్తమాశ్వం బధికబలసంపన్నంబేక రాత్రింబునంజతుస్సముద్రముద్రితవసుంధరావలయంబునం గ్రుమ్మరివచ్చునితరలోకగమనంబును గగనయానంబునుం గలిగియాహవజయంబొనఁగూర్చునదియునుంగాక గరుడునియంశంబునంబ్రభవించినయీతురంగరత్నంబునీమఖవ్రజుండువక్కాని తరులెక్కాంజాలరతండు దుష్టనిగ్రహశిష్టపరిపాలనార్థంబునకైతజ్జనకతపోమహిమంబునం జేసిశ్రీమన్నారాయణుండేతద్రూపంబుననవతరించినమహామహుండును, సర్వభూతాంతర్వ్యాప్తుండుఁగావున వాసుదేవుండును, సచ్చిద్రూపుండుఁగావునఁబ్రజ్ఞాఘనరంధయుండును, మఖవ్రజసంరక్షకుండుఁగావునమఖవ్రజనాముండునై వెలుంగుచున్న వాఁడిమ్మహాత్ముండు భవన్మఖరక్షణంబుఁగావింపనోపుఁగానన వ్విధంబాచరింపుమని యెఱింగించియయ్యగ్నిభట్టారకుండంతర్హితుండగుటయుసవిస్మయహర్షంబుతోనీయశ్వరత్నంబుఁదోడ్కొనిభవత్సముఖంబునకరుదెంచితింగావున, నరేంద్రా! నీనందనుండికార్యనిర్వహణంబు సేయుటకైజన్మించిన శ్రీమన్నారాయణుండుగానికేవలనరమాత్రుండుగాఁడుసద్దీయమఖరక్షణంబుననద్దివ్యతేజానకులగ్గుననిపలికిననాశస్త్రంజయభూభుజుండట్లు కాకయనియత్యంతసంతుష్టాంతరంగుండై నిజనందనుందిలకించి నీవీమునివర్యునియభీప్సితంబుఁదీర్చుటయవశ్యకర్తవ్యంబు గావున॥ ౧౬॥

కం॥ మున్నలవిశ్వామిత్రుని। జన్నమురక్షించు రామచంద్రునిగతినీ।
జన్నంబుఁగాచిసుజనో। ద్యన్నుతిఁగైకొనుముశోభితనయా తనయా॥ ౧౭॥

ఉ॥ వీరుమహాత్ములార్యులువివేకవరిష్ఠులుసత్తపోనిధుల్।
కారుణికోత్తముల్ మునులుఁగావునవీరలయజ్ఞరక్షకై।
ధీరతనేగిదానవులఁదీవ్రశరంబులగెల్చివిక్రమో।
దారతఁజెందిదీవెనలనందిరయమ్మునరమ్మునాపుడున్॥ ౧౮॥

కం॥ మునిఁదొలుతనని చిప్పిమ్మట। జననాయకనందనుండుజనకాజ్ఞనుఁగై।
కొనిపల్లేయనియపుడ। మ్మునియాశ్రమమునకునరుగముదితహృదయుఁడై॥ ౧౯॥

సీ॥ పసఁగుల్కుపసిఁడిక్రొమ్మిసిమిపొఁగధరించిడంబుమీఱినకత్తళంబుఁదొడిగి।
కానునజిలుఁగుచెంగావికాసెబిగించికఱకుబంగరునూరెమొలనుటించి।
కురువిందచూడమైకొఱలుకేడెముపచ్చపఱుజువాలునుగటిపైనమర్చి।
దుగదొనల్ భుజములఁదగిలించినిగనిగన్నీలంపువింగిణికేలఁబూని।
తే॥ గీ॥ చరణములగండపెండెరఁపురుచిగప్పఁ।గరతలంబునవీరకంకణముమెఱయ।
వీరరసమిట్లుమూర్తిభవించెననఁగ।నమరెగమనోద్యమమునఁదేజముతలిర్ప॥ ౨౦॥

సీ॥ హురుమంజిపనులపక్కెరపైనిసొంపారపారసీకపుఁబట్టుపల్లమమర।
జిగిపెంపురతనంపుమొగపట్టమెఱుఁగొప్పగొప్పతళుకులపొఁగగొనబుమీఱ।
దుగవంకనకలంకమగునంకవన్నెలుపన్నెలుగుల్కుమువ్వసరులెసఁగ।
శిరమునఁబీలికుంచెతురాయిపొలుపొందపొందళుకుపాదనూపురములడర।
తే॥ గీ॥ ఖడ్గఖేటకతూణశార్ఙ్గములనుభయ।పార్శ్వములనొక్కసాహిణిబన్నియనుప।
మునివరానీతధవళాశ్వమునరేంద్రుఁ।డెక్కెనుచ్చైశ్శ్రవమునెక్కునింద్రుపగిది॥ ౨౧॥

కం॥ వందిజనంబందందన।మందగతిన్నొరియరాజమార్గంబుననా।
నందముతోముందరభట।బృందముతనుఁగొలువనగరువెలువడియంతన్॥ ౨౨॥

చం॥ క్షితిపతిమెల్లనన్దఱటుచేసిననత్తురగోత్తమంబతి।
ద్రుతగతిమైచలచ్చపలరూపునఁజాపవిముక్తమార్గణా।
కృతినుడువీధిఁబర్వెడుఖగేంద్రమురీతిమరుత్తరశ్చర।
త్సితఘనఖండమట్లుబఱచెన్ఖురజోరురజోవృతాధ్వమై॥ ౨౩॥

పంచచామరం॥ ఘుళంఘుళాయమానకంఠఘంటికావిరావమై।
ఝుళంఝుళన్నినాదపాదసక్తనూపురాద్యమై।
ధళద్ధళత్ప్రకాటికాగ్రధూతకేసరాఘమై।
హళాహళిన్సమీరవేగమత్తురంగమేగఁగన్॥ ౨౪॥

కం॥ ప్లుతవల్గితరేచితధో।రితకాస్కందితములనెడుపృథుగతులసమం।
చితచతురతనయ్యశ్వము।నతిదూరముఁబఱపినెమ్మినరుగుచునెదుటన్॥ ౨౫॥

మ॥ అచలాభర్తగనెన్మునిప్రకరదత్తానర్ఘదేవార్ఘ్యతో।
యచిరాసేచనలబ్ధపుణ్యఫలశంకాపాదిశుంభత్ఫల।
ప్రచురానమ్రనవామ్రకమ్రవిటపప్రభ్రామ్యత్సుకానీకస।
ద్వచనాళీప్రకటీకృతార్థనిగమాంతంబాశ్రమోపాంతమున్॥ ౨౬॥

శా॥ అంతేవాసికృతాగమాంతపఠనంబారబ్ధదేవార్చనా।
త్యంతోద్గీర్ణసహస్రనామకమునిత్యాజ్యాదిహోమక్రియా।
సంతుష్టోజ్జ్వలనంబు శీర్ణఫలితశ్యామాకనీవారసం।
క్రాంతంబై కనుపట్టె గాలవమునీంద్రస్థానమాతనికిన్॥ ౨౭॥

మ॥ అలరెన్ గంజివురాకు పెన్నెడలతో నాదీర్ఘశాఖాభుజా।
చలచంచత్కలికాక్షమాలికలతో సారంగగానాగమం।
బులతోఁ బొప్పడిబూదితోఁ దరువరంబుల్ మౌనిసమ్రాట్క్రమం।
బెలు పాదోలవవర్ధితంబులగుటన్ దాఁ ద్రూప్యముల్ దాల్చెనా॥ ౨౮॥

క॥ చుంబితశుకశిశుకబిడాలంబుత రక్షుప్రవజోపలాలితసారం।
గంబాదృతభుజగమయూరంబగుచుఁ దదాశ్రమంబు రాజిలె నరుదై॥ ౨౯॥

సీ॥ హరిణశాబములు జిహ్వాపల్లవములచే మునికుమారులపదంబులు స్పృశింపఁ।
గ్రతుశాలికావినిర్గతహోమధూమమున భ్రాంతిఁ గని మయూరంబులాడ।
ఘనవాయసానుముల్ వనభూతబల్యర్థముక్తాన్నకబళము లమ్మఁగి మెసవ।
స్థండిలన్యస్తకాషాయంపు మడతల నెత్తిదుప్పిపిల్లలు నిదురఁ బోవ।
తే॥ గీ॥ ఫలసమిత్కుశకుసుమాదిభరితమను ప।మాంబుపూరితపద్మాకరంబునగుచుఁ।
దనరినతఁ గాశ్రమముఁ జొచ్చె ధరణివిభుఁడు।సంభ్రమాశ్చర్యములు మదిసందడింప॥ ౩౦॥

క॥ క్రమ్మలఁగనుంగొని యెనుజన।పాలుండనపాయనియమపరిణతమేధున్।
పాలితసాధుసుబోధున్।గాలవమునినాథు సామగానసనాథున్॥ ౩౧॥

చ॥ కనితురగంబుడిగ్గి కుతుకంబున నద్ధరణీశుడత్తపో।
ధనునకుఁ దత్సమీపగతతాపసకోటికి భక్తియుక్తిం వం।
దన మొనరింప స్వస్తివచనంబులదీవెనలిచ్చి యంచితా।
సన మొసఁగన్ వసించి విలసద్వినయంబున వారికిట్లనున్॥ ౩౨॥

ఉ॥ మీరు మహానుభావులరు మీమహిమంబులగణ్యముల్ తపః।
పారగులార లోకనుతపావనభవ్యచరిత్రులార మీ।
భూరికృపాకటాక్షపరిపూర్ణత గల్గుటనే భవత్పదాం।
భోరుహసన్నిధానమునుఁ బొందితి ధన్యుఁడనైతి నెంతయున్॥ ౩౩॥

ఉ॥ నావుడు రాకుమారువచనంబులకమ్మునిసంతసింపుచున్ ।
దావచియించెనిమ్మధుదినంబులుసర్వమఖక్రియార్హముల్ ।
గావునసర్వతోముఖమఖండఫలప్రదమాచరించెదన్ ।
క్ష్మావర! నీవుతత్క్రతువుఁగావుమువిఘ్నమువొందకుండఁగన్ ॥ ౩౪॥

కం॥ అనినియమించినజనవర ।తనయుండటుగాచియుండఁదత్క్రతువిధిక ।
మ్మునివరుఁడుదీక్షఁగైకొని ।ఘనులగుఋత్విజులఁగూడిగావించుతఱిన్ ॥ ౩౫॥

చం॥ ఒకఁడుమృగేంద్రరూపమునఁనొక్కఁడుబెబ్బులిరూపుఁదాల్చివే ।
ఱొకఁడురుభల్లుకంబుగతినొక్కఁడుభీకరసూకరాకృతిన్ ।
ప్రకటమహాస్వనంబులదరంగనరాళకరాళదీర్ఘదం ।
ష్ట్రికలెసఁగన్దదాశ్రమముఁజేరిరిక్రూరసురారులొక్కటన్ ॥ ౩౬॥

శా॥ ఆరీతిన్జనుదేరఋత్విజులుశాలాభ్యంతరాగ్నిక్రియా ।
ప్రారంభంబులుమానిభీతిమెయిఁగంపంబొందనధ్వర్యుఁడా ।
హారావంబులొనర్పఁగావెఱవకుండంచున్రణోద్యుక్తుఁడై ।
యారాజన్యకుమారుఁడయ్యెడనవార్యంబైనశౌర్యంబునన్ ॥ ౩౭॥

చం॥ తురగమునెక్కిచాపమునఁదూపులనేపునఁగూర్చిధైర్యవి ।
స్ఫురదురులక్ష్యలాఘవవిశుద్ధులెసంగఁదొలంగకామహా ।
సురకుహనావిడంబమతిసూక్ష్మజవమ్మునవమ్ముగాఁగని ।
స్ఫురశరజాలముల్బఱపుచున్గవిసెన్గొనయంబుమ్రోయఁగన్ ॥ ౩౮॥

శా॥ క్ష్వేళాఘూర్ణితదిక్తటంబుకుహనాసింహంబుజంభారిదం ।
భోళిస్పర్ధినఖాంకురంబులఁగరంబున్నగ్గుఁగావించుచున్ ।
వ్యాలోలద్రసనారుణాగ్రవివృతాస్యంబైమహీజానిపైఁ ।
గీలాడించినజంత్రమట్లుఱకలంఘించెన్బలోదగ్రతన్ ॥ ౩౯॥

ఉ॥ కింకదలిర్పనట్లుగమకించినసింగఁపురక్కసున్మహా ।
హుంకృతిమీరఁగేడెమునొడ్డుచుదక్షిణపాణిచేతన ।
భ్రంకషధాళధళ్యరుచిరాజిధురీణకృపాణమెత్తియా ।
శాంకవలుండతండుదునుమాడెఁబ్రమత్తతదుత్తమాంగమున్ ॥ ౪౦॥

కం॥ గొబ్బునఁ గ్రేళ్ళుఱుకుచు మెయి। గబ్బునకున్మూఁగుదంశగణమెలయంగా।
నబ్బురపుబొబ్బరింతల। బెబ్బులి పోలదిండిదండివిభుపైఁగదసెన్॥ ౪౧॥

చం॥ కదసినవారువంబుఁ బెడగా నుఱికించి మఖప్రజప్రభుం।
డొదవినరోషవిస్ఫురణనొక్కవడిన్ సెలవింటనిష్ఠుర।
ప్రదరముఁ గూర్చియేసెనుదరంబదరన్ భిదురంబుదాఁకిన।
న్లైదవిదళించిపోభయకృదీక్షణమాకపటంపుఁ గ్రోల్పులిన్॥ ౪౨॥

కం॥ భల్లూకరాక్షసుఁడును ప్ర। ఫుల్లారుణనయనుఁడగుచు భోఁడనరాభూ.
వల్లభుఁడొకభల్లమునం। దొల్లిఁటియట్లనె వినిర్జితునిఁ గావించెన్॥ ౪౩॥

మ॥ శరకుంతక్షురికాదిసాధనవిశేషప్రౌఢినిట్లానిశా।
చరదోర్దర్పమడంచి మానులు సురల్సంతుష్టులై మెచ్చన।
ధ్వరము స్సాంగముగాఁగ బ్రోచి ముదితస్వాంతంబుతో నుండ భూ।
వరుతో మారొక్క నెసూకరాసురుఁడు దుర్వ్యాపారమే పారఁగన్॥ ౪౪॥

సీ॥ ఘుర్ఘురధ్వనులీనఘోషించి సటలుబ్బఁ గొమ్ములనశ్వంబుఁ గ్రుమ్మిక్రుమ్మి।
వేటుకోలందికి వెసనందకందినట్లపరివేత్రాంజెపకరిగియరిగి।
కుఱుఁగట నుండికన్నొత్తుఁగించి పవ్వగాఁదోలఁగియొక్కకచోట నిలిచినిలిచి।
బిరబిరఁ బరువెత్తి పెనఁగి పైకొని డాసి బెదరి పెన్పొదలలో నొదిగియొదిగి।
తే॥ గీ॥ గట్టుపుట్టయనక యిట్టట్టుఁ ద్రిప్పులఁ। బెట్టి బెట్టిదంపు ముట్టెచిప్ప।
మట్టిబిట్టు జిమ్మి గుట్టు నన్నృపు పట్టిఁ। బట్టిచలముఁ బట్టి కొట్టఁ దలఁచి॥ ౪౫॥

లయగ్రాహి.

వంచనగతిన్మిగులఁ జంచలమతిన్ బొదలఁగం వెలను దూఱి సముదంచితరవంబున్।
మించి యొనరించి కడుఁ బొంచి మెయిఁ బెంచి జడిపించి మఱపించి యఱయించి బలుతీవిన్।
జించితరుసంచయముఁ గుంచితముగాఁగఁ బఱపించి సడలించి పెకలించి బహుదూరం।
బెంచి మఱలించి బురణించి కనుపించి కిఱించి కుదియించి గమనించి కిటి మించెన్॥ ౪౬॥

కం॥ దానవదగ్రగుఁడగుకిటి। దానవుఁ డుగ్రుఁడయి జవని దానవరగతిన్।
దానవలీలఁ గవిసెడుం। దానవసుమతీధవుండుఁ దలఁకక కడఁకన్॥ ౪ ॥

కం॥ పటుదంష్ట్రానిహతాశ్మ। చ్ఛటననలకణంబులొలుకఁ జను దెంచెడున।
క్కిటిదైత్యు మేనఁ దూపొ। క్కటిమిక్కుటమగుచుఁ బ్రక్కగాడఁగ నేసెన్॥ ౪౮॥

క॥ ఆయమ్మతివల్గిగణియై । యాయమ్మున నాటిపాటి తాస్థికమై బ ।
ల్గాయమ్మొనర్పనొచ్చిన । కాయమ్మున నెత్తురోలుకఁగ దువడిఁ బలెచెన్ ॥ ౯

ఉ॥ బరువడిఁ బర్వఁ దోడ నెన్నుపప్రసవరుండునుఁ గూడ ముట్టిభూ ।
ధరవనదుర్గసాగరనదంబుల నేకములుత్తరించి తా ।
ద్గురుహయమే సహాయముగ దూరమునం జని కాంచెఁ జుంబితాం ।
బరశిఖరోల్లసన్మణిసమాజము రోహణశైలరాజమున్ ॥ ౧౦॥

సీ॥ తతశిఖామరకతద్యుతులదూర్వాంకురశంక మేయఁగ నెలజింక గఁగురఁ ।
గటకగారుడములఁ గన్గొని భీతిమై రవిరథభుజగరజ్జువుల జార ।
నమితేంద్రనీలగండములకభ్రభ్రాంతిను నెపరీసుప్తోద్ధహంగులు గుముక ।
ఘనవజ్రశృంగాటకములు గింగార్షుమలనుచు దేవస్త్రీలు ముసుఁగఁ దొడరఁ॥
తే॥ గీ॥ ప్రకటితాధిత్యకాపుష్పరాగములకు । సురుచిరాగసుమపరిచ్యుతమరంద ।
బిందుతృష్ణమిళిందముల్ ప్రగంను మున్న । యున్నగము విన్ననువు మెచ్చెననిభుఁడు॥

చం॥ పవిధారం దగినట్రిచ్చిట్టుపలు పైపై రాయిడిం జిందునైం ।
దవబింబామృతబిందురాజిఁ బునరుత్పన్నంబులై యుత్కట ।
చ్ఛవులం గార్కొనెనోయనంగ గిరిపార్శ్వచ్ఛన్ననీరంధ్రవే ।
ణువనంబుల్ శుకపర్ణపర్ణతతులందోఁచెన్ నృపాగ్రంబునన్ ॥ ౧౨

ఉ॥ రంగదహార్యశృంగనలరాగవిభాగలరాగమైవియ ।
ద్గంగతరంగపంక్తి దవుదవ్వులమింటననంతదీప్తియై ।
య్యెంగురుచిత్రలీలగగనేంద్ర ధాల్చినయింగిలీకఫుర్ ।
రంగు తెలుంగునం గడుహరంగగుచీర చెరంగులోయనన్ ॥ ౧౩॥

తే॥ గీ॥ తరణికిరణోష్మఁ గరఁగియి ధ్మములఁ దొరఁగి । వజ్రఫలకమ్ములంటి జవ్వాదివలచు ।
తీవెయిండులు కానన దేవతాళి । కేళికాశాలికలభంగి గిరిఁ జెలంగె ॥ ౧౪

క॥ సల్లకిపల్లవములు దిన । నెల్లెడఁ దుండెములు సాచునిభములరొదభీ ।
తిల్లు తెలిజల్లి మెకముల । జల్లులు రెల్లుల్లసిల్లుచాడ్పునఁ దోఁచెన్ ॥ ౧౫॥

సీ॥ పైదట్టముగ వ్రాలుపరువంపుఁ జంపకప్రసవాళులనఁగ భర్మమయతటులు ।
తటులందు వెదురుముత్యముల నెత్తములాడు చెంచుముగుబ్బెతల దీపించు పొదలు ।
పొదలపైఁ బొదలు నంబుదముల్ గర్జింపఁ దొలి మొల్కలెత్తు వైదూర్యమణులు ।
వైదూర్యమణుల రేవలకుఱ్ఱిక్కి మింటఁ గట్టని తోరణంబులై చను శుకములు॥

తే॥గీ॥ శుకములకుబింబికాఫలస్ఫూర్తిఁ దెలుపు। పొలుపుగలవాతెఱలవేలుపుంజెలులునుఁ।
కలిగివిలసిల్లునమ్మహాచలముపజ్జ। ధరణిపతివెంట రాఁగిటిదానవుండు॥ ౫౬॥

ఉ॥ చీకురువాయిచిమ్మెటలుజీబనిఁబ్రామయఁగగబ్బిడాయిపె।
న్స్వాఁకలగబ్బులుబ్బమునుముంగిఁటమర్కటకీటనిర్మితం।
బైకనుపట్టుమగ్గములనంటినపాఁపపొరల్చులింపఁగాఁ।
జీకువలన్ననోయనుచుఁజెన్నగునొక్కగుహాంతరాళమున్॥ ౫౭॥

ఉ॥ తూకొనినన్ మహీపతియుఁదోడనెతద్గుహఁజొచ్చిడాయఁగా।
నాకిటిదానవుండునిబిడాంజనపుంజములంచయించుమెం।
జీకఁటిలోనడాగివతచేతనపృచ్ఛతనొంచఁబిమ్మటన్।
రాకొమరుండుధైర్యమవరంజనయొన్గవిలోననొంటిగన్॥ ౫౮॥

కం॥ క్రౌంచవివరంబు వెలువడునంచపగిదిఁదన్మహాగుహాచరమద్వా।
రాంచలమునిజసితాశ్వము। పంచితగతిఁగడచినడువనధిపునకెదుటన్॥ ౫౯॥

సీ॥ ఏలాలతాజాలడోలాకలితకీరబాలాస్ఫురాలాపలాలితంబు।
మందారమాకందబృందామితమరందసందోహనందితేందిందిరంబు।
ఝిల్లీకుచోల్లీఢమల్లీలసద్గుచ్ఛవల్లీమతల్లీపరివేల్లితంబు।
పారావతనటన్మయూరారాతలకిశోరవారంవామితారవోద్గిరణంబు॥
తే॥ గీ॥ మానితానూనపికకాకలీనినాద। లీనకాననదేవతాగానజాయ।
మానసూనప్రియాళుప్రతానలీన। పీనరుచిరైనయొకకానకాననయ్యె॥ ౬౦॥

సీ॥ మాతులుంగలవంగమందారజంబీరచందనపిచుమందసాలతాల।
కురువకభల్లాతకోవిదారకకదంబకరవీరఖర్జూరకనకపనస।
బదరీవకుళనాగభంగరాకిపున్నాగకపిత్థప్రియాళుమాకందకుంద।
మాధవీతిక్కోలమరువకహింతాలవంజులాశింశుపావటమధూక।
తే॥ గీ॥ కుటజమోరటభండీలకులకకలిమి। కాంచనావ్యాయకాండేక్షుకారవల్లి।
నారికేళాదిభూరుహవారములను। కనులపండువనొందెడికాననంబు॥ ౬౧॥

వ॥ అట్లుపొడచూపినవనప్రాంతంబవనీకాంతుండుడాయనచ్చెంతలననంతహసంతికావాసంతికాక్రాంతవకులతర్వంతరనిరంతరదంతురలతాంతనిష్క్రాంతఘుమఘుమాయమానసుగంధబంధురగంధవాహకిశోరవిహారంబులును, హారమౌక్తికవ్రాతంబుల

చెన్నునఁ జెన్నలరు క్రొన్నిగ్గు మొగ్గల నెలకొన్న పొన్నగున్నలమిన్నలము క్రొన్ననలసన్నపు
పొప్పొడులయొప్పునఁ గుప్పతెప్పలైయనఁటి పొరలనుప్పతిల్లు కప్పురంపుదుమారమ్ములమరుం
గుపడునీరంబులును, నీరంధ్రతమతమాలద్రుమసముదయతమోవిమోచనసమర్థద్యుమణికి
రణాయమానంబులగు నశోకానోకహకుసుమగుచ్ఛంబులవలన జలజలనఁ జిలుకు నలరుబలుదే
నెసోనలకు వానకోయిలల చెలువునఁగలయ మెలఁగు నలికులంబుల కలఝుంకారంబులకను
సారంబులగు సమీరపూరితవేణురంధ్రనిర్గతనిస్వనంబులునుం గలిగి వివిధతరులతాజాలంబు
నకాలవాలంబును, మధురఫలసముదయంబునకుదయంబును, సుగంధకుసుమప్రకరంబు
నకాకరంబును, శృంగారలతాభవనంబులకుఁ గులభవనంబును, శుకపికప్రముఖసకలశకుంత
వారంబునకాధారంబునుఁ, గెంపుసొంపులనింపారు చివురుజొంపంపుఁ బట్టులకు విడిమట్టు
ను, గంబురాపచ్చికస్తురితట్టుపునుంగుల తావులకుఁ దావును, చలువనెలరాల చెలువులకు
నెలవును, మావిమోకలశీవికిదీవియుఁ, తలిరాకుల తేటకు మూటయునై నీటలరి, ముగు
దపగిదినవవయోవిలాసంబునం జెలఁగి, ఋతుస్నాతరీతినాతతహరిద్రాంకంబులందనరి, బా
లింతపోలికలాలితప్రసవసంపదంబొనరి, యింద్రజాలంబు చందంబున విచ్చు మొగ్గల నె
సఁగి, శుభవస్తుప్రభవవిభవాభిరామంబగు నయ్యారామంబా రామపట్టాభిషేకసమయం
బునుంబోలెఁ బ్రశోభితభూమిజాశేపశాఖామృగకాండంబై, కాండంబునుంబోలెనూ
త్నపత్రసుందరంబై, దరంబునుంబోలెబహులార్జునప్రభామహిమంబై, హిమంబునుం
బోలెనసహమానఖగరాజోదయంబై, రాజోదయంబునుంబోలెసంభరితసారంగంబై, సా
రంగంబునుంబోలెనధిగతమహీభృత్సన్నిధానంబై, నిధానంబునుంబోలెఁ గనకరత్నాగ్ర
జన్మంబై, యగ్రజన్మసముదాయంబునుంబోలెగాయత్రీజపాసక్తాలోకంబై, లోకంబునుం
బోలెవర్ధమానసకలప్రాణిచయానందకంబై, నందకంబునుంబోలెమాధవాలంకృతంబై,
మన్మథావేష్టితంబయ్యును నీలకంఠసమన్వితంబై, దేవవల్లభవిరాజితంబయ్యును బహుళ
పలాశోదంచితంబై, వితతకీచకసంవృతంబయ్యును సంతతానిలడింభకసంచారంబై, పూత
నారమ్యంబయ్యునుఁ గృష్ణసారప్రకాశమానంబై, కుంభజాతస్ఫురితంబయ్యును విజృంభి
తమహావీరద్రుపదంబై, గంధర్వసేవితంబయ్యును గంధర్వసేవితంబై, లలితోత్కలికాకలి
తదివ్యమహిళాగణంబయ్యును లలితోత్కలికాకలితదివ్యమహిళాగణంబై, సుమధురసా
లాన్వితంబయ్యును సుమధురసాలాన్వితంబై, వానప్రస్థనివాసంబయ్యును వానప్రస్థని
వాసంబై, ప్రకాశింపుచుండఁ దదీయమధ్యప్రదేశంబునం దురగంబు నడుపుచుం జనుచుం
డెనాసమయంబున॥ ౬౨.

సీ॥ పూచిననునుఁజిన్ని పొన్నగున్నలచేతవిరిసినమొల్లపందిరులచేత।
పండితేనియలాల్కు పనసమ్రాకులచేతననిచినసంపంగికొనలచేత।
మకరందములుజిందువకులపంక్తులచేతభుగభుగవలచుపుప్పొడులచేత।
పొరలఁగప్పురములాప్పుననంటిగమిచేతపన్నీటివఱదతుంపరలచేత॥
తే॥ గీ॥ మించునొకకేళివఁగమ్మతెమ్మెరలువీవ।సురుచిరానంతరత్నమందిరముచెంత।
సంతసముగూడఁబుష్పవృక్షములనీడ।నళులుమ్రోయుతుడీననునుఁగునెచ్చెలులలోన॥ ౬౩॥

సీ॥ చన్నిచ్చుహరిణులసగముమ్రోలుకిశోరనివహంబులునఁజెంతనిదురఁబోవ।
నలఘుమూర్ఛనలచొప్పలించునను(గుపవిత్తములుచిత్తరుబయందంబునొంద।
తానున్నచంద్రకాంతపువేదిగరఁగి పాదాలక్తకములంటిజాలువార।
రాగసంగతిఁజొక్కు సోఁగకన్గవనీటులరమోడ్పువమ్ములతేఱఁగుఁజూప॥
తే॥ గీ॥ మించువెలువూనివీణవాయించుదాని।దానికిలలోనిచెలురెనరానిదాని।
దానినడకలదానిఁగడానిబొమ్మ।వోనియొకమానినినిధరాజానిగనియె॥ ౬౪॥

కం॥ అతఁడటుగనితతశంకా।లతయోధృతజీవకనకలతయోవనదే।
వతయోయనియరుదందుచు।లతికావ్రతిమాటునకుదొలఁగిమదిలోనన్॥ ౬౫॥

వ॥ తానువిష్ణ్వంశసంభవుండగుటంజేసియిట్లనివితర్కించె॥ ౬౬॥

సీ॥ ఈపద్మపాణిఁజేదఁగూర్పఁజాలినపురుషోత్తమునిదెనూభోగగరిమ।
యీయార్యనెమ్మెననెనసినరాజశేఖరునిదెనూవెభాసురవిభూతి।
యీహంసయానతోనెనఁగుపద్మజాధినాయకునిదెనూచిరసుకృతమహిమ।
యీనవపద్మినితోననురక్తినొందినయినునిదెనూవెపునతపంబు॥
తే॥ గీ॥ గనివినియెఱుంగమిమ్మజ్జగములనున్న।నరగరుడసిద్ధసాధ్యకిన్నరసురాహి।
రాజకన్యకలందునీరాజవదన।కెనయగుమిటారినిదియెమారునికటారి॥ ౬౭॥

ఉ॥ మించులమించులన్మతియుమేల్మిపసిండియుఁజంద్రుసారము।
బ్జాంచితసౌరభంబునివియన్నియుఁనొక్కటమేళవించియు।
కాంచనగర్భుఁడాత్మమతికౌశలమందరుమెచ్చఁదీనిని।
రింపెనొకాకయిట్లునెటిమించునెయీమెయిచాయయేయెడన్॥ ౬౮॥

కం॥ ఈరమణిచరణసంగతిఁ।గోరిపునర్భవతఁగాంచిగోరులనఁగఁబెం।
పారెనటుఁగాకయుండినఁ।దారకలేరీతిసత్పదస్థితినమరున్॥ ౬౯

కం॥ తదుపరిపదవిజితమకుట।నొదిగొందగువారిఁ జేరియునుఁ దాఁ జేరై।
యిదియన్నృతమేనికమతం।బదిముడుచుట యేలభీతినఖిలాంగంబుల్॥ ౨౦॥

కం॥ కలమోదరములుఘనసే।తులసత్ క్షేత్రమునఁ దపముఁ దొలిఁ జేసిగదా।
చెలిజంఘులకెనవోలెను।ఫలసిద్ధి చెలంగకున్నె వరశాలులకున్॥ ౨౧॥

తే॥ గీ॥ కరికరంబులమానంబుకదళిజిగియు।కరభములసౌకుమార్యమీకలికితొడలు।
గైకొనఁగమలినతయుద్బృక్కుతినతయును।జిన్నతనమునునవియోజఁ జెందుచుండె॥

ఉ॥ ఆకమలాసనుండుదనుజాపహృతంబగునేమొ వెండియున్।
శ్రీకమనీయమైనధరణీవలయంబనితన్ని జాంకమీ।
స్త్రీకటిచక్రసీమగసృజించిమఱుంగునడాచెఁగాకర।
త్నాకరమేఖలాంకవిపులాకృతియైయదియేలపొల్పగున్॥ 23॥

కం॥ ఉన్నదియొలేదొయనఁదగు।కన్నియనెన్నడుమువిన్నుగాఁ బోలును గా।
కున్నను రోమావళి రా।హువాన్నతనీలరుచులచటనుండఁగ నేలా॥ ౨౪॥

చం॥ తృణమగువిల్లి దేటికని యిక్షుశరాసము డించి వేణికా।
గుణయుతమైనయీకుసుమకోమలికోమలగాత్రవల్లిసిం।
గిణిగనొనర్చికొన్మరుఁడు కేలనుఁబట్టెఁదదంగుళీనిక।
ర్షణభవరేఖలొప్పెననరాజిలుబిత్తరమైనముత్తరుల్॥ ౨౫॥

కం॥ ఘనజఘనంబనుపులినం।బునఁబొడమిన పొన్నగున్న పూవనఁదగు మా।
నిని నాభియారుత ద్వా।సనకైయరుదెంచునళులచాల్గాకున్నే॥ ౨౬॥

సీ॥ నాభీనదమునుండినడుమనుమింటిపైఁగవగూడియెగయుచక్రంబులేమొ।
స్ఫురదురోలావణ్యసరసిజనించినమొనచూవు పొందమ్మిమొగడలేమొ।
నవవయోలక్ష్మియీయువిద పొందూనికానుకయిడ్డరత్నకందుకములేమొ
వరతనూశృంగారవనములో విహరించుమనసిజకుంభికుంభంబులేమొ॥
తే॥ గీ॥ ప్రకటరోమావళీలతాగ్రప్రభూత।సరసవిలసితసుమగుళుచ్ఛంబులేమొ।
తిన్ననయిసిబ్బెములవన్నెఁ జెన్నుమిగిలి।యెన్నఁదగియున్నచెలిగబ్బిచన్నులేమొ॥

మ॥ తతముక్తామణిహారనిర్ఝరపయోధారల్ స్తనస్వర్ణప।
ర్వతభాగంబులఁ బుట్టికాంచనరుచిన్వ్యాపించిపెన్సోగలా।
లతలానీలతకూనచొక్కమగుకేల్గావేనిబాలాంగుళీ।
గతచంచన్నఖపుంజఁపుంజివురు మొగ్గల్వ్వాట్టనందేటికిన్॥ ౨౮॥

కం॥ కుందనఁపుందళుకందము।క్రిందుపడం దనరుసుందరీకంధరమా।
చందనఁపుందెలు వొందుచుఁ।జిందము పొందూనుఁజర్చ సేయందరమే॥ ౨౯॥

సీ। తమలో శ్రవణభూషణములుదోఁచుటఁగపోలములు క్రొమ్మించుటద్దములుగావె।
నెమ్మని నెఱతావిఁ గ్రుమ్మరించుట మోమునవ్యఫుల్లారవిందంబుగాదె।
లలిసువర్ణంపుఁగమ్మలసొంపుఁగనుటచేఁగర్ణముల్ శ్రీవర్ణకములుగావె।
మొనచూపుచూపుతూపులఁజిమ్ముచుంట వంగిచెలంగుబొమలు సింగిణులుగావె॥
తే॥గీ॥ విబుధసంవేద్యమహిమమై వెలయుచుంట।లలనమృదువాక్ప్రతతిసుధాలహరిగాదె।
యీజగన్మోహినినిసృజియించినపుడు।ధృతిదరలకున్నె మతిశతధృతికినైన॥ ౩౦॥

తే। గీ। వదనముకురంపుబరణిలో మదనుఁడనుప।పల్లవమువోలె వెలికిఁగన్పట్టుచున్న।
రదనవరహీరమాలికతుదఁదనర్చు।నాయకంబనఁగెమ్మోవి నారికొనరు॥ ౩౧॥

కం॥ నలినమనుశంకనళులీ।లలనావదనంబుఁగ్రమ్మిలావణ్యరసా।
వళిఁగ్రోలకుండుటకునై।నలువటగంధపలినిలిపెనా నాసదగున్॥ ౩౨॥

కం॥ దరహాసచంద్రికాభ్రమఁ।దరుణీమణివిమలముఖసుధాకరబింబాం।
తరమునవ్రాలుచకోరక।వరయుగమనఁగన్నుఁదోయివలనొప్పారున్॥ ౩౩॥

ఉ॥ మంగళలీలఫాలతటమండితమండననీలరత్నరా।
జింగిరుకరించివక్త్రసరసీరుహసౌరభవీచికాచర।
ద్భృంగములోయనంగవినుతింగొనుచుంగొనజామెఱుంగులం।
బొంగిచెలంగునుంగరఁపుముంగురులంగనకుంగనుంగొనన్॥ ౩౪॥

తే॥ గీ॥ మౌళిమాణిక్యరుచితటిన్మంజులంబు।రుచిరనవరత్నసీమంతరోహితంబు।
నైనయీమోహనాంగిసోయగఁపునీల।కచముఘునవిభ్రమస్ఫూర్తిఁగాంచుటరుదె॥

సీ॥ ఉరుకచ్ఛపవిలాసముపరిపాటులందువరనీలరుచికచస్ఫురణయందు।
పద్మరేఖాస్ఫూర్తిపాణులందునుమహాపద్మసారూప్యంబువదనమందు।
శంఖవైభవము రాజత్కంఠతటియందుమకరవిభ్రమముజంఘికలయందు।
గురుముకుందాసక్తిసరసచిత్తమునందుఁదగుకుందలీలదంతములయందుఁ।
గీ॥ గలిగివిలసిల్లునట్లుఁగాఁగమలభవుఁడు।నవనిధులనొక్కయెడఁగూర్చియువిదరూప।
ముగసృజించెనయారెయీముద్దుగుమ్మ।మనసుఁగొనువానిరాజరాజనఁగవలదె॥ ౩౬॥

కం॥ అనియిట్లుమదినివిస్మయ।మెనయఁగనయ్యన్నమిన్న నెన్నుచుదరియం।
జనితద్రూపాతిశయం।బునకానందాబ్ధిఁదేలిమునుఁగుచునుండెన్॥ ౩౭॥

కం॥ అనిమార్కండేయమహా। మునిక్రోష్టికిఁ జెప్పినట్లు ముదమునఁ బక్షుల్
వ్వినుపించినసపుడాశై। మినియవ్వలికథనుఁ జేర్మి మెయినడుగుటయున్॥ ౯౮॥

చం॥ పరమపవిత్రగాత్రపురభంజనకుంజరకోణపాంతకా।
గరళగళాకళానిధిసుకల్పితగోళకమాళిపాళిస।
త్కరకరుణాలవాలగిరికార్ముకధార్మికమానవావనా।
నిరుపమసత్యనిత్యవరనిశ్చలతామహితప్రవర్తితా॥ ౯౯॥

కం॥ బ్రధ్నాబ్జవహ్నిలోచన। బుధ్నప్రజ్ఞాననిపుణబుద్ధీశసఖా।
గృధ్నామరరక్షయహి। స్పృధ్నజగత్సృష్టివృక్షబుధ్నసులక్ష్యా॥ ౧౦౦॥

కందగర్భితమణిగణనికరవృత్తము॥

సురనరవరశివసురుచిర, వరణా। వరగుణహరిశరవసుపతిశరణా।
స్మరహరభవహరసమరస, నిరతా। నిరుపమపురహరనిజసుఖమహితా। ౧౦౧॥

పృథ్వీవృత్తము॥ ముదాకరసదామరప్రకరమోక్షకృల్లక్షణా।
సదాశివహృదంతరప్రవణసచ్చిదామోదదా।
విదారణసుదారుణప్రతిభవిక్రమాశుక్రమా।
నదీపతిసుదీపితప్రథితనందితానారతా॥ ౧౦౨॥

మాలిని॥

సకలసుగుణజాలాసంవిదామేయలీలా। ప్రకటనిరతహేలాపార్వతీచిత్తలోలా।
సుకరసుజనపాలాశోభితాత్మైకఖేలా। నికటభజనశాలానిర్మలామోదశీలా॥ ౧౦౩॥

గద్య.

ఇది శ్రీమదిమ్మానేన్యన్వయపయఃపారావారరాకాసుధాకరానవరతదేవబ్రాహ్మ
ణపూజావిధేయదిగంతరాక్రాంతయశఃపరిపూరితశ్రీబాపనార్యపౌత్రవీరే
శలింగనాయకపుత్రశ్రీమద్గౌరీరమణచరణారవిందామందమకరంద
పానతుందిలేందిందిరాయమాణశ్రీదక్షిణామూర్తి రామయోగి
గురుప్రసాదసమాసాదితసంస్కృతాంధ్రభాషాచతు
రకవితావితానానూనవైభవబుధజనవిరాజ
మానశరభలింగాభిధానప్రణీతంబైన
యలంకారచంద్రోదయంబను
మహాప్రబంధంబునందు
ద్వితీయాశ్వాసము.
శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ.

శ్రీమేధాదక్షిణామూర్తయేనమః.

శ్రీ మకరధ్వజ చరిత్రంబను నామాంతరము గల

అలంకారచంద్రోదయము.

తృతీయాశ్వాసము.

క౦॥ శ్రీరంజితసచ్చిత్సుఖ। కారణసత్కారణవరణకరుణారసహృ।
త్వారణవారణకోణప। మారణమృగయాపురీశ మంజులకోశా॥ ౧॥

తే॥ గీ॥ అవధరింపుము మునిమార్కండ్యాత్మజుండు। క్రోష్టికెఱిఁగించినట్టుసద్గోష్ఠినమరు।
జైమినికనెమ్మనమునకడుసంతసిల్లఁ। బక్షిరాజంబులిట్లు చెప్పందొడంగె॥ ౨॥
వ॥ అట్లమ్మకరధ్వజభూభుజుండాసుందరీతిలకంబుఁదిలకించునెడ॥ ౩॥

చ॥ పదములనానియూరువులఁ బాటినితంబము నాటినాభికన్।
బొదలివళిత్రయంబెనసి ముద్దడినిద్ధపుటాస్యవల్లిపై।
నుదుటుగ నప్పయిన్నతపయోధరయుగ్మము నాక్రమించెన।
మ్మదవతిఁ జూచునాతని కుమారుని మోహనదృష్టిజాలముల్॥ ౪॥

వ॥ ఇవ్విధంబున జవ్వనులనడుమ నివ్వటిలు నవ్వారిజాక్షి నీక్షించుచు జలధరతిరస్కరణి వెలువడునిందుబింబమునుంబోలె నిందంబునలతాహరణంబుగఁ జేయక కందర్పశతసుందరుండా సుందరీబృందంబుముందర నిలుచునవసరంబున॥ ౫॥

సీ॥ పరికటాస్యచంద్రప్రచంద్రికవోలె మొలకనవ్వొలుకువాని ముదంబుఁ గులుకువాని।
బలుసోయగమునఁ గల్వలఱేని పలఱేని మించువాని కడాని మించువాని।
హరినీలనీలాభమలరారుమీసంపు లీలవాని పసిండిచేలవాని।
నరవిందములకు విందగుకన్నుఁగవతళ్కు లొలయువాని సుకాంతి వెలయువాని॥

తే॥ గీ॥ హారకేయూరకటకకోటీరకుండ। లాగ్రిమాణిక్యధాగధగ్యములవాని।
నప్పుడమిఱేనిఁ బంక్తలోలాంతరంగ। లగుచుఁ గని లేచి నిలిచి రయ్యబ్జముఖులు॥ ౬॥

కం|| కలయ వెలుఁగొందు రుచిఁ జొ|క్కులమధ్యమునందు నిందుకళ వో లెమరు|
ల్లల నారత్నం బనుఁగుం|జెలువలలో నుండి వింత చెలువముఁ దోఁపన్ || ౭||

చం|| తమకమునబ్బురంబును ముదంబు నెదన్ గదియంగ నేత్రప|
ద్మములు ప్రఫుల్లముల్ సలలితంబులునై చలదృఙ్మిళిందసం|
ఘములను గ్రుమ్మరింపఁ గుచకందుకముల్ బులకింపఁ గాంచెఁ బే|
మమలరనద్ధరావరకుమారుని నవ్యరమాకుమారునిన్ || ౮||

మ|| తొలుకార్మించులసంచులై కువలయస్తోమైకధామంబులై|
బెళుకుం బేడిసమీలలీలలయి దీప్తిన్ ఖంజనాప్తంబులై|
తెలినెత్తమ్ములతమ్ములై తళుకులై దీవ్యచ్ఛకోరాళికా|
ళులునై యొప్పుగఁ గప్పె నప్పుడు నృపాలుం బాలికాదృక్తతుల్ || ౯||

ఉ|| వేలుపువాలుగంటి బొమవింటి విలోలదృగాశుగాళి భూ|
పాలు విశాలవక్షమునఁ బర్వఁగ నయ్యెడ నెంచియించు వి|
ల్గోలుపు వంటవింటఁ బదిలంబుగఁ దుమ్మెదనారి మ్రోయఁ బ్రో|
యాలి పయింగడంగి కుసుమాస్త్రములేయఁ దొడంగె నేపునన్ || ౧౦||

ఉ|| కోరికలూరు నెమ్మొయిగ గుర్వొదుచున్ గడకంటఁ దారకల్|
చేరి పరిభ్రమించుననుఁ జెక్కులఁ జెమ్మటఁ గ్రమ్ము నెమ్మినో|
య్యారపుఁ జూపు లజ్జ బెరయన్ మగుడున్ వలపూని క్రమ్మఱున్|
న్నారెకు వెల్వడున్ నృపతినందనుఁ జూచు నెడన్ బడంతికిన్ || ౧౧||

కం|| ఈరీతిఁ గాంచి దివిష|న్నారీతిలకంబు రాజనందను నవశ్యం|
గాంగాకారమునకును|పారఁగడు నెమ్మిచ్చి చొక్కె యాత్మగతమునన్ || ౧౨||

సీ|| తనకాంతి దరహాసమున నిల్పి భూవరుండగుచు వర్తించు సుధాంశుఁడొకొ|
తనదు పద్మాంబకత్వము నుగన్నులఁ దాల్చి సాంగుఁడై మొనయు ననంగుఁడొకొ|
తన సౌరభము వక్త్రమున నించి నిజవిలాసముఁ జూపవచ్చు వసంతుఁడొకొ|
తనహరిడింభకత్వము మధ్యమునఁ బూని యవనికి దిగిన జయంతుఁడొకొ||
తే|| గీ|| గాక యుండిన నీభువనైక మోహ|నాకృతియు నీశుభాంగక సౌకుమార్య|
మీయతుల దివ్యతేజ మీమృదుల శీల|మొనరుచుండునె యొందు నింకొకని యందు|| ౧౩||

చం॥ నరసురసిద్ధచారణఫణాధరఖేచరయక్షసాధ్యకి।
న్నరులకుమారులన్ జగమునన్బొడఁగాన మెవీని మేనివి।
స్ఫురణములోశతాంశమునుఁబోలఁగఁజాలదు రేపుగుండుమ।
త్వరితచరుఁడై మెలంగఁడెయితండకటానను చెట్టవట్టినన్॥ ౧౪॥

మ॥ కరితుండంబులు బాహుదండములు శ్రీకారంబులౌకర్ణముల్।
సుగువిందాకృతి మోవిరీవినునుఁజెక్కుల్చంద్రఖండంబులన్।
నిరసించున్ హరినీలముల్ నెఱికురుల్ నెమ్మేను మేల్పైఁడియ।
స్థిరయీతనినరింపఁగల్గునన్నాగేస్తు సుభాగ్యంబిలన్॥ ౧౫॥

సీ॥ అనిమిషత్వంబుధన్యతనొందఁగావీని సెలువంబుఁగోరివీక్షింపవలదె।
విమలగాంధర్వంబువినుతికెక్కఁగవీనిపైనిగీతంబులుపాడవలదె।
నునుఁగుబ్బలసౌరుగానబుమీఱఁగవీనిదృఢపరీరంభమర్థింపవలదె।
కమ్మకెమ్మోవిచొక్కపుఁజవ్వులగివీనినునుఁజెక్కుగవముద్దుఁగొనఁగవలదె
తే॥ గీ॥ విలువఁజెలుపఁగరానియీతలిరుఁబ్రాయ। మొలసిఫలమందవీనితోఁగలసిమెలసి।
వలచివలపించితమిఁజెంచితలిరువిలుతు। కేళికలఁదేలిసుఖలీలఁగ్రాలవలదె॥ ౧౬॥

కం॥ అనియిటులూహింపఁగఁదన। యనుఁగుంజెలులందుఁబ్రౌఢయైతగుకలవా।
ణినయమధురభాషలని। ట్టనిరొన్నతుఁడితఁడలిర్పనవనీపతితోన్॥ ౧౭॥

ఉ॥ అయ్యమరేంద్రనందనునియందమునందగునీవునీదువే।
రెయ్యదిమన్కియైనపురమెయ్యదియెవ్వరివాఁడవన్వయం।
బెయ్యదియిప్పుడెచ్చటికినేగుచునిచ్చటికేగుదెంచితో।
చెయ్యనఁదెల్పుమిందరిహయసన్నిభవాహనలోకమోహనా॥ ౧౮॥

వ॥ అనియడిగికలవాణినిజవయస్యానుమతంబునరత్నపీఠంబొసంగిననందుసుఖాసీనుండైనృపసూనుండిట్లనియె॥ ౧౯॥

ఉ॥ ఏనుమఖుప్రజాధపుఁడనిందుకులుండగుశస్త్రజిన్మహీ।
జానిసుతుండనొక్కమునిజన్నముఁగావఁదలంచిమత్పితృ।
స్థానపురంబువెల్వడివెసన్జనుదెంచితదంతరాయకృ।
ద్దానవులన్వధించినఁబదంపడియందొకరుండుఘోణియై॥ ౨౦॥

కం॥ కదసిమదీయనిశాత। ప్రదరాహంతిఁ గరికియిట్టకుఁబఱతెంచిగిరీం।
ద్రదరిన్గను మొఱఁగిననే। వెదకుచునిటువచ్చినాఁడవినుమబ్జముఖీ॥ ౨౧॥

వ॥ అనిమఱియునద్ద్విజకాంతారత్నంబును ద్దేశించియిట్లనియె॥ ౨౨॥

శా॥ శ్రీవాణీగిరిజాశచీరతులధాత్రిన్వీందుమబ్బోటుల।
స్త్రీవామాక్షియొకర్తుగామదికినెంతేసందియంబయ్యెడు।
న్భావంబేర్పడనాకుఁదెల్పుముశరత్పర్వేందుబింబాననా।
యీవిద్యుల్లతికాంగిజన్మకథనంబీబాలికానామముల్॥ ౨౩॥

కం॥ అనవుడురాకొమరునకి। ట్లనియెన్గలవాణికానసగునిదమత్స।
త్తనముకమలావిలాసం। బనుపేరనశేషసంపదావాసంబై॥ ౨౪॥

సీ॥ ఏవంకఁగనుఁగొనహేమమయోద్దీప్తసుందరతరములౌమందిరములె।
యేదారవీక్షింపనిభకుంభమౌక్తికతోరణాళిపరిభాపూరితములె।
యేచాయఁజూచినసినమండలాప్రోతధ్వజచామరచ్ఛత్రివరణతతులె।
యేమూలఁబోడఁగన్నతిరిమింపుదీర్ఘకాప్రాకారగోపురప్రాంగణములె।
తే॥ గీ। యెందుఁబరికింపనందితానందవనము। లెలుఁదిలకింపనద్భుతభటనికాయ।
మేమిచెప్పుదుఁగమలాఖ్యనెసఁగునట్టి। పురమునందునినింద్రునిపురముఁబోలి॥ ౨౫॥

వ॥ మఱియును॥ ౨౬॥

సీ॥ అచటిభూసురకోటియఖిలవిద్యాధాటిఁగమలజుమెచ్చనివిమలమతులు।
నచటిక్షత్రియజాతియతిశౌర్యవిఖ్యాతిఁబరశురామునినైనసరకుసేయు।
దచటికోమట్లలకాధినాథునకైనధనరాసులిచ్చెడిధన్యతములు।
నచటినాలవవారుసుచరిత్రగుణభూతిబ్రాహ్మణభక్తిచేఁబ్రబలువారు॥
తే॥ గీ। నచటివేశ్యాంగనల్మించునట్టినాట్య। సుందరరంభాదులనురీపినిందఁజేతు।
రచటిపొలములుసస్యాన్నతాప్తిఁజెలఁగు। నచటిసకలవస్తువులునవర్ఘమణులు॥ ౨౭॥

మ॥ కలఁడేతత్పురనేతయాతతసమాఖ్యాబాలికాకేళిక।
నిలయీభూతజగత్త్రయుండఖిలవిజ్ఞేతృస్తుతాత్మీయరం।
జ్యలసచ్ఛ్రీనిధివారితారిహిమతేజోఖండమార్తాండమం।
డలుఁడుండున్పరజిత్సమాహ్వయుఁడుగంధర్వాధినాథుండిలన్॥ ౨౮॥

చం॥ అతఁడుశుభాంగినాఁబరఁగునాత్మసఖీమణితోడఁ జేర్మిమై
నతులితభోగవైభవమునందుచుమున్నొకనాఁడుకేళికాం
చితవనులన్నదీపులినసీమలసత్కృతకాద్రికందరా
యతనములన్మదంబునవిహారముసల్పుచు నేగదవ్వులన్॥ ౨౯॥

సీ॥ లేమిఁబాపఁగనోపు లేమపుట్టినయిల్లుపాఁపపానుపుశ్రేణిపడకటిల్లు
చేసిమ్రాకులనీనుపేరైనయెలదోట మైనాకుఁగాచినమఱువుకోట
వెలలేనిమానికంబులపెన్నిధానంబుబహుసుధాహారులపానసంబు
హరిదిభంబులకేళికలను కేళాకూళిజలధరావళిపానసదనపాళి

తే॥ గీ॥ పంటకలువకంటిగంటలయొడ్డాణ మిమిలమకరమత్స్యకమఠకర్క
టాదివాశ్చరములకాస్పదమగుచోటు కలశజలధియెదుటఁగానవయ్యె॥ ౩౦॥

కం॥ పాఁగనితత్తీరంబునఁ బుడమిపడంతుకపిఱుందుపోలికఁగన్న
ట్టెడునొకయున్నతపులినము కడనిలిచియతండుచెలిపెంగామినికెలమిన్॥ ౩౧॥

మ॥ అమరశ్రేణులకోగిరంబునిజకన్యారత్నమున్నారిక
య్యమరాధీశునకున్సితాశ్వగజముఖ్యంబుల్పయోదాళికు
త్తమమౌజీవనమిట్లొసంగుటఁజుమీదాల్చెన్యశంబీసము
ద్రమువిష్వక్చలదూర్మికానికరనిర్యత్ఫేనదంభంబునన్॥ ౩౨॥

మ॥ చటులాంతర్జ్వలదౌర్వకీలములవెచ్చంద్రాఁగికూలంకషో
త్కటదుగ్ధంబుగఁబొంగెనాగగనవాతక్షిప్తకల్లోలవి
స్ఫుటవేగంబుననీపయోంబునిధినుబ్బున్మీగడల్మింటిచ
క్కటికిన్జిడ్డెత్తిఁగించువాసనలతోఁగంటే కురంగేక్షణా॥ ౩౩॥

సీ॥ మథనవేళాభ్రమన్మందరత్వరఁబూనితెరలకున్నవివోలెఁదిరుగుసుళ్లు
పైనున్నహరితల్పఫణిమేనిమడతలవడువుననిడుపలయ్యెడుకరుల్లు
పరిభవించుతటినచ్చరలవిలోకనలోలతలనభ్యసించెనా బెళుకుమీలు
తారలపొందుఁబొందఁగఁబోలెమిన్నందుకల్లోలఘుతపయఃకణచయంబుఁ॥

తే॥ గీ॥ దనరతావకముఖచంద్రదర్శనప్ర భూతకౌతూహలంబునఁబోలెనతివ
తెరలియుప్పొంగరవమునఁదేజరిల్లి పొండురుచులెల్లకడఁజల్లిపాలవెల్లి॥ ౩౪॥

కం॥ తమముడిపికువలయానం దముసంధిలఁజేసిసత్పథక్రమణవిలా
సముఁగనిసర్వజ్ఞవతం సమయినరాజిందునూవెజనియించెఁజెలీ॥ ౩౫॥

వ॥ అనిప్రియాంగనకుఁ జెప్పుచునగ్గంధర్వవిభుండవనివిమానంబున॥ 3 -॥

శా॥ ఆనందంబునఁ గంఠదేశవినిబద్ధాన్యోన్యహస్తాబ్జులై।
నానారత్నవిభూషణప్రభలుసంధ్యారక్తిమంబూన్పనె।
మ్మేనిగ్గుల్చపలాసితాంబుదములన్మేలంబులాడంగల।
క్ష్మీనారాయణులిర్వురున్విహరణక్రీడావినోదంబునన్। 3 '॥

తే॥ గీ॥ మెలఁగుచుండఁగనబ్బురంబలరఁజూచి। తానుఁదనకూర్మిబోటియుఁదత్పదాబ్జ।
ములకుఁబ్రణమిల్లిభక్తినంజలులుఫాలతలములనుఁటించివినుతించిరెలమినిట్లు॥ 3 ''॥

భుజంగప్రయాతము॥ నమస్సర్వలోకైకమాతాపితృభ్యాం।
నమశ్చంపకేందీవరాభాంగకాభ్యాం।
నమోదేవదేవాదిసంసేవితాభ్యాం।
నమోదివ్యరూపాభ్యాంనమశ్శ్రీహరిభ్యాం॥ 3 ¯॥

వ॥ అనిమఱియునయ్యాదినారాయణునుద్దేశించియిట్లనిరి॥ 40

దండకం।

శ్రీమజ్జగద్రక్షణాక్షీణదీక్షాభృదీక్షాసమంచత్కటాక్షా స్వపక్షామరక్షేమకృత్కార్యదక్షా విపక్షోరురక్షోగణక్షోభకృద్విక్రమానీడజేంద్రప్రక్రమా యిందిరాసుందరీహృన్నళేందిందిరా మానిభాస్వన్మనోమందిరా బాహుపీరాంగనామందరత్నిభవన్మంపరాసుందరాకార గోవింద దామోదరా చారుమందస్మితోద్యన్మరందావృతాస్యారవిందా ముకుందా శతానందసంక్రందనాద్యర్చితాంఘ్రిద్వయా భక్తరాజీవరాజీవబంధూపయా మండితాఖండలోద్దండవేదండశుండాభదోర్దండదీప్యద్గదాశంఖచక్రాసి శార్ఙ్గప్రభాహారి శౌరీ మురారీ హరీ మత్స్యకూర్మాద్యనంతావతారా శతారాబ్జతారా సుధారశ్మిమందారడిండీరహీరాదిరాజద్యశఃపూరకర్పూర కాండప్రపూర్ణత్రిలోకీకరండా మహాఖండవేదోండభాండప్రకాండాధివాసత్ప్రచండా ప్రచండోష్ణరుఙ్మండలీమధ్యవర్తీ హృషీకేశ సర్వేశ దేవేశ చిత్కేశ విశ్వేశ శశ్వత్ప్రభా శాశ్వతామేయ విశ్వంభరా నీమహత్త్వంబచింత్యంబవద్యంబఖండంబభేద్యంబసంగంబబోధ్యంబబాధ్యంబువాఙ్మానసాగోచరంబవ్యయా భవ్యసేవ్యాగుణాతీత సర్వాత్మకా నీకచంబుల్మహామేఘముల్లోకనాథా సుధాభానుభానుల్ భవన్నేత్రముల్ శేషదృక్కర్ణతల్పాకకుబ్భాగముల్నీకుఁగర్ణంబులంభోజనాభాకృశానుండునీమోమునారాయణాశారదాదేవినీజిహ్వ సౌవర్ణకౌశేయ

ధారీభవత్ప్రాణమెన్నంజగత్ప్రాణమస్తోకవక్షస్స్ఫురత్కౌస్తుభా సాగరంబుల్భవద్గర్భ
గోళంబులంభోజపత్రేక్షణా యంతరిక్షంబునీనాభికాక్రోడమీశా త్వదీయోరుపాదం
బులీభూతలంబచ్యుతా నీశరీరంబువిశ్వంబు భూతాంతరాత్మా సముద్రంబునందూర్మి
కాబుద్బుదశ్రేణిచందంబునం దేవతిర్యఙ్నరాదిప్రపంచంబు నీయందసర్గప్రవృద్ధ్యంతము
ల్గాంచుచుండు న్జగన్నాటకప్రక్రియాసూత్రధారీశిఖావంతుఁడిద్ధంబులందున్నమాడ్కి న్మ
నోబుద్ధిదేహేంద్రియాద్యైకసంప్రప్తవైరాగ్యులందల్లెడన్జీవసంజ్ఞన్ప్రవర్తింతువీవేకదా స
చ్చిదానందరూపా జితక్రోధమోహుల్సమస్తాగమార్థజ్ఞులధ్యాత్మనిత్యుల్వివిక్తస్థలాసీను
లాచారవంతుల్మునుల్నిన్నువీక్షింతురాదిత్యచంద్రాగ్నితారాతటిత్పుంజులెన్కోటులేఁదేజం
బుహాటింపగాఁజాల వెద్దాని ధీయుల్ప్రవేశింపసూయోధభవప్రాప్తిలేకుండు రచ్చోటునీది
వ్యధామంబు నీతత్త్వమెవ్వారికైనం నిరూపింపశక్యంబుగాకుండు మేమేమివర్ణింపఁగానే
ర్తుముద్యద్దయాదృష్టినీక్షించి రక్షింపు మోభక్తచింతామణీ దైవచూడామణీ వాసుదేవా
నమస్తే నమస్తే నమః॥ ౭౧॥

సీ॥ అని యిట్లులక్ష్మీసమన్వితుండగు నాదినారాయణునిజగన్మాన్యచరితు।
నమసుగద్గదికతోహర్షాశ్రుపూరితనేత్రులైపులకితగాత్రులగుచుఁ।
బ్రస్తుతింపుచుపునర్వందనంబులొనర్చునతులగంధర్వదంపతులభక్తి।
పారవశ్యమునకపారకృపాస్వాంతుఁడైహరిభవదీప్సితార్థమొద్ది॥
తే॥ గీ॥ యనినవారలురమఁబోలునట్టిపుత్రి।నంగభవుఁబోలుపుత్రునిమ్మనుచువేఁడ।
నట్లయగుననివరమిచ్చియంబుజాక్షుఁ।డప్పుడంతర్హితుండయ్యెనతివతోడ॥ ౭౨॥

వ॥ అనంతరంబాపురజైత్రుండునుందనయింతియునత్యంతసంతోషితస్వాంతంబు
లతోమగుడనిజపురంబుంబ్రవేశించిసుఖంబుండిరంత॥ ౭౩॥

కం॥ జానగుతమినయ్యిరువురు।నానావిధమదనతంత్రనవ్యసుఖశ్రీ।
తోనిరవొందుచునుండం।గానవ్వేలుపువెలందిగర్భముఁదాల్చెన్॥ ౭౪॥

కం॥ నెలపప్పివింతచిన్నెల।నెలవగునెలఁతుకకునిండునెలవెన్నెలవ।
న్నెలగెలుచుచెలుపుచెక్కుల।నెలకొననవిచంద్రశకలనియతిన్దనరెన్॥ ౭౫॥

మ॥ నవగర్భోదయవేళయన్ తొలుకరిన్మందంబులైహంసయా।
నవిశేషంబులుడిందెనూర్పుగములనావ్యాజంబునందూర్పుగా।
డ్పువెసనీవ్వచెఁబయోధరంబులొగినుప్పొంగెన్వినీలంబులై।
నవకంబేర్పడెమించెఁజిట్టుములుసోనల్గాఁగురంగాక్షికిన్॥ ౭౬॥

క॥ వళులవశేషిత రేఖా। వళులయ్యె న్నెఱుఁగుటారు ప్రకటంబయ్యె।
న్దలమయ్యె నుదరమింతికి। నలసటయును నిదురయ రుచియధికములయ్యెన్॥ ౪౭॥

తే॥ గీ॥ మున్ను కటికి కోడి నూత్న మైయున్న కలికి। కౌను చూలింతతనము రాఘనతఁ గాంచి।
దాని నెదురించెఁ జితుఁడైన హీనబలుఁడు। బలము సమకూడుతత్త్వైరి గెలువఁ గాదె॥

చం॥ చల్లని తమ్మితూండ్లకిఁ బ్రియఁ జల్వవహించిన చేతులన్విభుఁ।
న్నెల్లనఁ గౌఁగలించు మను బ్రమింగినకమ్మని నోరమోవిన।
ల్లలనవానుఁ గాంక్షితరతాదులకున్ మదిఁ గోంకి ప్రార్ధనా।
భ్యల్లసదుక్తియైయొయి బుసువుచ్చుఁ బ్రియు న్జెలియ ప్రగ్రిడలన్॥ ౪౯॥

చం॥ నెలలాగినిట్లుఁ దొమ్మిదియు నిండఁగ నెమ్మదిఁ బుణ్యభామిను।
ల్బలుముద మొందనొక్క శుభలగ్నమునన్దరలాక్షి గాంచెన।
క్కలువల శోనినిందిరను గాంచినదుగ్ధపయోధిపీచికా।
తిలకమురీతి వేల్పులు నుతింపఁగు మారుఁ గుమారికామణిన్॥ ౫౦॥

మ॥ వెలుఁగొందెన్దివిఁ దారకాగ్రహములవ్వేళన్మరద్వేశను।
బలెసాంద్రంబుగ దేవదుందుభిరవవ్యాజైకగర్జాసము।
జ్జ్వలకల్పప్రసవప్రవర్ష మొదవెన్ సౌరభ్యయుజ్జారుతం।
బులువీచెన్నటియించె నచ్చరలగుంపుల్సొంపుదీపింపఁగన్॥ ౫౧॥

తే॥ గీ॥ అపుడు పురజైత్రుఁడమితహర్షాంబురాశిఁ। దేలిపుత్రోత్సవ మొనర్చి ద్విజతతులకు।
రత్నకాంచనభూషాంబరములనొసఁగె। మంగళాశీర్వదోవిభ్రమంబులలర॥ ౫౨॥

తే॥ గీ॥ అఖిలజగదీశుఁడైన పద్మాయతాక్షు। వరమహిమ చేజనించుటవలననక్క।
మారునకు ధీరత నునలంకారచంద్రుఁ। డను చుఁ బేరిడెనతఁడతిహర్షమెసఁగ॥ ౫౩॥

క॥ కళలభ్యసించిచందురుని। కరభంగిమనోజ్ఞరూపకాంతిస్ఫురణ।
న్వెలయు నిదియనుచుజనకుఁడు। కళావతియటంచుఁ బేరుకన్నియకొసఁగెన్॥ ౫౪॥

మ॥ పాలుపొన్నజలకంబులార్చి జిలుఁగున్బొత్తిళ్లలోఁ జేర్చితే।
ల్పులరాగిల్లు పసిండిగిన్నియలనుగ్గుల్వోసి కన్దోయిఁగ।
జ్జలమున్గస్తురి ఫాలమందునిడు చున్జన్నిచ్చి యమ్ముద్దుపి।
ల్లలమేల్పెంగరుతో బెంపెలందునిచి జోలల్పాడి రాళీమణుల్॥ ౫౫॥

క॥ ఇంతులిటులూడిగములఁ। గాంతంబునొనర్పరూపసంపన్నత చే।
నెంతయు బాలామణియం। తంత న్బాలేందురేఖయట్లుగ నెగడెన్॥ ౫౬॥

కం॥ చెలువగు లమంజులహస్తాంగుళులూఁతగ బాలకేలఁగొన చనుజిలిమియు।
వ్వాలరతనపుఁగడియమ్ములు। కులుకుచు నడతొగులి కుచుఁ గన్నియ మెలఁగున్॥ ౫౮॥

తే॥ గీ॥ ముదిత మేడలదాఁగుడుమూఁతలాడు। వేశ్వనంపలి భద్రపాంచాలులంచుఁ।
దనొకటిద్యై నలంగనత్తడు చేసినపటు। వపకరోన పేక ఉన్నఁ బోవుదురు చెలులు॥ ౫౯॥

ఉ॥ పలుకర తనాలు ... యుల బాలిక తేనెలనీలబొమ్మ గి।
ల్లిపి పిల్లముంబు లోచవు నిండినగుజన కాంచ ... పింపుగా।
బొలుపగు వేదుకతోఁ దనొసఁగి యొస్తులపెం పమొనర్చి విద్యయు।
ల్వెలఁదులతోఁ జనంచునొక వేళ శుభావహలక్ష్యలాంగనా॥ ౬౦॥

సీ॥ గృహత మనోరథబృందాకబృందారక మునలకుం పయానములు నేర్పు।
విబుధేంద్రపుత్రి విద్యావినోదపదసుధాకర సాధ్వీహితబోధ మెసఁగ।
గానజగన్మోహనగాంధర్వగాంధర్వకామినుల్సంగీతకౌశలగరిమ।
భావగీతవ్యసనభావన ... పభావ ... మానవి ... ముఁగూర్ప॥

తే॥ గీ॥ మునిపురంధ్రులు నిగమార్గముఖ్యనియమములనెఱింగింపనని ... ంటవలఁతియగుచుఁ।
బలుకుముద్దులుముద్దులు పెలయు మంజులేఖ ... లుమతివలెన్నఁ జెలువమిన్న॥

తే॥ గీ॥ బాలయౌవన ... వి ... యు। నేడు ... గ ... పులకపు ... చెలిమిఁ।
బాలమునేయు ... నాలు ... లెన్నఁబుచ్చి ... కలను నేర్పుచుఁగఁ జెలువు॥ ౬౧॥

కం॥ బలికెడుచూపులనమృతము। చలి ... ములమున సిమిఁ జెంది మొలకలై।
కులికెడు ... లను ... లికెడు నెలఁ బాయుము ... పుఁ ఎక్కె॥ ౬౨॥

సీ॥ ... దాఁగర పల్లవంబులు రక్తపెను పొంపఁగి లకంఠ నినవ మెసఁగఁ।
దోరంపు మెఱుఁగుఁ దోర్లతలొక్క ... గనఖనవోత్క లికనొయ్యనఁ దనర్చి।
సరసంపు నెఱిసుబ్బవిరి గుత్తులిలవాలు మందారకృపవృత్త ... ప్రబలె।
పరవాస ... మకరందఫుసాఁజిలుకంగ్రభమకరకంబులుసువిభ్రమముఁగాల్చె॥

తే॥ గీ॥ మృదులశుకవాగ్విలాసంబు వాడలనతను। భాసు ... బక ముఱుచ లత్రివిభల నెఱపె।
నతివనతనువను మనసిజోద్యానవనము। సంచునవ్యవయోవసంతాగమమున॥ ౬౩॥

వ॥ ఇట్లు ధగతాగణ్యలావణ్యలానణ్యదీపితరూపకలాకలాపంబులతోనొక్కనాఁడు కన్నియ సిద్ధ విద్యాధర పరిముఖసభికాకీర్ణ సౌవర్ణసభాభవనరత్నపీఠంబున నాసీనుండగు జనకునిసన్నిధానంబున సహజన్ముఁడగునలంకారచంద్రసహితంబుగ నున్నయవస

రంబునం దివినుండిదివిజగురుండచటికరుదెంచిన నతనిసముచితసత్కారంబుల నారాధించి సుఖోపవిష్టుంగావించిపురహితుండగ్గురుచరణంబులకుఁదనముద్దుబిడ్డలఁజేయివట్టిప్రమోక్కించియిక్కన్నియకేయేలక్షణంబులుగలవరుండులభించునీయలంకారచంద్రుండెట్టిప్రభావంబుగలవాఁడగుననియడిగిన నాశుభప్రశ్నంబులకుంగొండొకతడవూహించిసముంచితమనీషావాక్పతియగు నవ్వాక్పతి గంధర్వపతికిట్లనియె॥ ౬౪

మ॥ వనజాతాక్షువరప్రభావమునవివ్వామాక్షిజన్మించెఁగా।
వునభూమండలభర్తయైసిరులకునొప్పైగుణాంబోధియై।
దనుజార్యంశజుఁడైసువిక్రమయశోధారేయుఁడౌనొక్కచ।
క్కనిమర్త్యేంద్రుఁడునీనికిన్విభుఁడగున్గంధర్వరాజోత్తమా॥ ౬౫॥

వ॥ మఱియు లక్ష్మ్యంశసంభవయగు నిక్కళావతీసతీమతల్లికిసహజన్ముఁడగు నీయలంకారచంద్రుండు ప్రథమభవంబున దేవదానవు లమృతంబునకైక్షీరసాగరంబుమందరధరాధరంబుచే నమందగతిమథించుతఱియందబ్జాలయయగు నిందిరాదేవికిందోఁబుట్టువై యబ్జుండనునామంబుననుద్భవిల్లి రోహిణీపతియనవిశ్రుతింబొంది నిశాధినాథుండైవర్తిల్లె. ద్వితీయభవంబున నత్రియనుమహర్షికి ననసూయాదేవియందు హరిహరులయంశంబులంబ్రభవించిన దూర్వాస దత్తాత్రేయులతోఁబుట్టువై బ్రహ్మాంశంబునఁజంద్రుండనుపేర జనియించి నావలనసకలశాస్త్రంబులభ్యసించి యింద్రియలోలత్వంబున బాల్యవశంబునంజేసినాకపకారంబుఁగావించితారాప్రియుండైయుడుపతియనంబ్రసిద్ధివహించె. నీతృతీయజన్మంబునవిశ్వరూపుఁడగు శ్రీమన్నారాయణువరదానంబునంజేసి తత్సంకల్పవశంబున ‘‘చంద్రమాహృదయేజాత’’ యనువాక్యానుసారంబుగనీకళావతీసతికిననుజన్ముండైనీకుంజన్మించె నీగంధర్వలోకంబుసత్పథాధిష్ఠితంబెగావునగగచరుండైకువలయాధినాథుండనంబ్రఖ్యాతింబొందుమఱియును॥ ౬౬ ॥

సీ॥ కవిచకోరకదంబకంబులానందించువిమతాననాబ్జపాళిముకుళించు।
లలిమిత్రకువలయంబులువికాసమునొందుఖలజనచక్రవాకములుగుందు।
బంధుబృందానందసింధువులుప్పొంగుఁగనదధర్మధ్వాంతగతులడంగు।
సత్సంతతులకభీష్టార్థంబులిరవొందుఁగుమతిచోరపరిచారములుడిందు॥
గీ॥నవనిఁబొగడొందుఁబరమసాహార్ద్రహృదయుఁ।డమితదరహాసచంద్రికావిమలుఁడాప్త।
భూరికరుణాసుధారసపూర్ణుఁడగుచు।సత్పథాప్తినలంకారచంద్రుఁడలరు॥ ౬౭॥

చ॥ అనివాచస్పతిమున్నుభావిశుభవాక్యరూఢివాక్రుచ్చెయా।
త్మనివాసంబునకేఁగనప్పలుకులత్యంతప్రమోదంబున।
న్వినియిక్కన్నియనాఁటఁగోలెసురలన్వీక్షింపదయ్యెన్ఘనం।
దనులంగోరదుమానసంబిడదుగంధర్వాదులందున్దమిన్॥ ౧౮॥

కం॥ జననాధాగ్రిణియైస।జ్జనవినుతచరిత్రుఁడైనచక్కనినరపా।
లునివరియించెదనని నె।మ్మనముననయముఁదలంచుమానిని నెమ్మిన్॥ ౧౯॥

శా॥ ఆగంధర్వకుమారియీచెలివయస్యల్వీరలిచ్చోట హా।
ప్పైగన్పట్టెడురత్నసౌధములుశుద్ధాంతప్రదేశంబులీ।
శ్రీగంధామ్రమధూకకల్పసుమనోరింఛోళికాసంగిభృం।
గీగానోపవనీనికుంజచయముల్ క్రీడావిహారస్థలుల్॥ ౨౦॥

కం॥ అనుచుఁగలవాణికన్యా।జననాగతియుంతదీయసద్వాంఛితము।
న్వినయమునఁదెలుపఁబురజి।త్తనయామణినధిపుఁడాత్మధనముగఁదలఁచెన్॥ ౨౧॥

ఉ॥ తలఁచినరేంద్రుఁడప్పుడుముదంబుననచ్చెలితోడవెండియుం।
బలుకుభవాదృశత్రిదశభామినులందిలకించిమాకు।
మీకలితవిపంచికామధురగానసుధారసధారవీనుల
న్నొలకొనముచ్చటించుటలు నేఁడుగదాగలిగెన్దలోదరీ। ౨౨।

తే॥ గీ॥ అనిననవ్విభుహృదయమావనజనయన।భావము నెఱింగికలవాణిపలికెనిట్లు।
లోకనాయకనీదగురాకవలన।నధిగతాభీష్టయయ్యెమాహంసయాన॥ ౨౩॥

కం॥ పురుషోత్తమనీసన్నిధి।పరిపూర్ణములుగమదీయభాగ్యములెల్ల।
న్వరుసఫలింపనొనర్చె।న్వరశోభమదీయపద్మపాణికిఁగూర్చెన్॥ ౨౪॥

కం॥ కావునమునుదేవగురుం।డేవెరవుననానతిచ్చెనిపుడదిసఫలం।
బైవెలయుశుభముతఱిరా।దైవంబనుకూలుఁడగుచుఁదానెఘటించున్॥ ౨౫॥

చం॥ ధరణినృపాలకోటికవతంసమవీవు నెలంతలందుభా।
స్వరగుణరూపశీలములవన్నియకెక్కెత్రిలోకసన్నుత।
స్ఫురితకళావిశేషములఁబొల్పగునీపురజిత్కుమారిమీ।
యిరువురఁగూర్పఁడేని, విధి నెంతురె వేల్పులు వేల్పుపెద్దఁగన్॥ ౨౬॥

మ॥ అనినన్నిగ్గునమోమునంచియపుడయ్యబ్జాక్షి చన్దోయి వ్రేఁ
గున లేఁగౌనసియాడనిస్తులతులాకోటిస్వనాకృష్టకా
ననమాయూరమరాళియైకటితటీనాట్యోల్లసద్వేణియై
జననాథుంగనుఁగొంచునేగె జననీసౌధాంతరక్షోణికిన్॥ ౭౨

వ॥ ఇట్లు నృపనందనసందర్శనసందీపితానందమోహపరవశయయ్యు నయ్యిందువ
దననవోఢగావునసఖీపరిహాసజనితలజ్జాభరంబున జనయిత్రికడకరిగినం దోటిబోటులును
నంకూరితస్మేరముఖారవిందలై వెనువెంటన్నుటయు నప్పుడాకలవాణి రాజనందనా సంద
యంబువలదిష్టార్థసిద్ధినీకగునీయుద్యానసీమనుండుమేను భవదాగమనంబుమారాజునకెఱిం
గించెదనని యతనివీడ్కొని యేగి సభాంతరంబునఁగొలువున్న పురజైత్రునింగని కృతాంజలి
యై యిట్లనియె॥ ౭౩

ఉ॥ రంజితసర్వలోకుఁడొకరాకొమరుండు ముఖప్రభాజితేందునా
రంజిలు నవ్యరూపమకరధ్వజుఁడిందు కుమారుఁడొక్కఁడేనఁట
ప్రాంజలియై పుత్రిఁడాజనుడొకరకుఁడిమ్ముగఁబొంచెఁ
వజ్జయేచ్ఛ నన్నుఁదెంచె నేఁడు మన సౌందర్య తపోవనాళిలోనికిన్॥ ౭౪

చం॥ అని నెలవిన్నవించుటయు నప్పురజైత్రుఁడు నంతతోతుకం
బున శిఖిపింఛవర్ణనిభ యాయుత దివ్యరథాధిరూఢుఁడై
కనకకలాపము ల్మెఱయఁగాఁ ఖచరాసుచరాళిగొల్వన
జ్జనపతిఁ జూడవచ్చె విలసన్నిజ కేళివనంబులోనికిన్॥ ౭౫

ఉ॥ వచ్చి మఖప్రజాధిపునివారణఁ గాంచి బహుప్రియంబునన్
గ్రుచ్చి కవుంగలించి యనుకూలత నప్పురజైత్రుఁడిట్లనా
వచ్చెను మామకప్రియసఖుండు భవజ్జనకుండు లెస్సయే
గ్రచ్చలుగల్గి బాంధవులు రాష్ట్రజనుల్ విలసిల్లుచుందురే॥ ౭౬

కం॥ నీవిక్రమగుణరూపము లే వేళన్మునులు దెలుప నెఱిఁగిగనుఁగొన
న్భావింతు నేఁడ యత్నము గా వాంఛితముల్ఫలించెఁగా మాకున్॥ ౭౭

తే॥ గీ॥ అనినగంధర్వపతికతఁడనియె మగుడ సుహితసౌహార్దహృదయులు మానఘనులు
నగుభవాదృశహితులు మాకమరభద్రములు గొలంతయె గంధర్వకులవరేణ్య॥ ౭౮

వ॥ అనిన నతనికిఁ బురజైత్రుండిట్లనియె॥ ౭౯

కం॥ మన్నగరమల్లదే బల భిన్నగరము వన్నెనమరుఁ బృథ్వీశమణీ
విన్నాణెడుమా మేడలు విన్నాణము చూడనేఁడు విచ్చేయఁగదే॥ ౮౦

వ॥ అనిన నతండు మునిసవనవిఘ్నకారులగు సురారుల నిర్జింపుచుఁ దదన్వేషణార్థం
బొంటిమై వచ్చితిఁ గావున నేఁడిందుండి మదీయసచివాదిపరివారంబుఁగూడ నెల్లి మీపురంబున
కరుదెంచెదనని గంధర్వనాథప్రదర్శితంబగు నొక్కమణిమందిరంబున నివసించి, యతనితో
సముచితసల్లాపంబులం బ్రొద్దుపుచ్చుచుండెనని నవిని జైమిని, పక్షులనవ్వలివృత్తాంతం బెఱిం
గింపుఁడనుటయు॥ ౭౬॥

శా॥ పారేమాయవిలాసభాసురపరబ్రహ్మైకరూపాకరా।
కారుణ్యాంబుధిభక్తసంతరణవిఖ్యాతాత్మసాక్షాత్క్రియా।
ధౌరంధర్యమహత్త్వసంకలితబోధప్రాప్తిచిత్సారయో।
గారూఢప్రదమోక్షభాగ్యకరనిత్యానందసంధాయకా॥ ౭౭॥

కం॥ సుబ్రహ్మత్వప్రవరణయ బ్రాసిగభీరధీరయుమృతాకరసా।
రబ్రహ్మనాభ బాణము। నిబ్రహ్మసురేంద్రవినుతనిర్మలచరితా॥ ౭౮॥

కలకంఠము॥ పరమేశ్వరవరభాస్వరభరితాసురవినుతా।
కరుణారసవరణాసుఖకరణానుతచరణా।
పురభంజనగురురంజనభువనావనకలనా।
కరిదానవహరణాశివసునపన్నగధరణా॥ ౭౯॥

మాలినీ॥ వినమితబుధరక్షా విశ్వకృత్కార్యదక్షా
గుణనిధిసకలేశా కోటిసూర్యప్రకాశా
ఘనకలుషవిరామా ఖండితాశేషకామా
యినశశిఘృణినేత్రా యీశగాఁగీకళత్రా॥ ౮౦॥

గద్య.

ఇది శ్రీమదిమ్మానేన్యన్వయపయఃపారావారరాకాసుధాకరానవరతదేవబ్రాహ్మ
ణపూజావిధేయదిగంతరాక్రాంతయశఃపరిపూరితశ్రీబాపనార్యపౌత్రవీరే
శలింగనాయకపుత్త్ర శ్రీమద్గౌరీరమణచరణారవిందామందమకరంద
పానతుందిలేందిందిరాయమాణశ్రీదక్షిణామూర్తిరామజోగి
గురుప్రసాదసమాసాదితసంస్కృతాంధ్రభాషాచతు
రకవితావితానానూనవైభవబుధజనవిరాజ
మానశరభలింగాభిధానప్రణీతంబైన
యలంకారచంద్రోదయంబను
మహాప్రబంధంబునందు
తృతీయాశ్వాసము.
శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ.

శ్రీమేధాదక్షిణామూర్తయేనమః.

శ్రీ మఖద్వజ చరిత్రంబను నామాంతరము గల

అలంకారచంద్రోదయము.

చతుర్థాశ్వాసము.

క౦॥ శ్రీగౌరీకుచకుంకుమ। రాగోద్భాసితసువక్షరమణీయమహః।
భోగీంద్రభూషసంహృత। యాగామృగయాపురీశయఘుచయనాశా॥ ౧॥

తే॥ గీ॥ అవధరింపుము మునుమృకండాత్మజుండు। క్రోష్టికెఱిఁగించినట్లు సద్గోష్ఠినమరు।
జైమినికి నెమ్మనముకడు సంతసిల్లఁ। బక్షిరత్నంబులిట్లు చెప్పందొడంగె॥ ౨॥

క౦॥ ఆవిధమున మణిగృహమున। నావిభుతో గోష్ఠిసల్పియ చటఁ దదనుసే।
నావిధిభృత్యులనునిచిని। జావాసంబునకుఁ బురజిదాహ్వయుఁ డరిగెన్॥ ౩॥

ఉ॥ పిమ్మట నమ్మహీవిభుఁడు పెల్లను రాగముతోడ వేలుపుం।
గొమ్మను నెమ్మదిం దలఁచి కొంచుఁ గనుంగొనలందు నశ్రువు।
ల్గ్రమ్మఁగ నమ్మణీభవనరంగమునన్గలయంగ వేమఱుం
గ్రుమ్మరు నమ్మరుండు పళుకుజ్జిలుకుల్బలుకిన్క నేయఁగన్॥ ౪॥

సీ॥ లలితపంజరశుకాలాపముల్విననైన నతివపల్కులటంచు నాలకించుఁ।
గాంచనపాంచాలికాశోభగననైన బాలికాకృతియంచు భ్రమవహించుఁ।
బటువజ్రముకురబింబములచాయలఁ జూచి ముదితాస్యరుచులంచు మదిఁ దలంచుఁ।
గురువిందకుట్టిమసరణులారసి యోషిదంఘ్రిలాక్షాంకంబులంచు నెంచుఁ॥
తే॥ గీ॥ చిత్రభిత్తికఁ దద్రూపచిత్రలీలఁ। గాంచి క్రొమ్మించు బోఁడినీక్షించి చెలినిపు।
డంచు డాయఁగ గమకించుఁ బంచబాణ। బాణధుతధైర్యుఁ డగుచు భూపాలసుతుఁడు॥ ౫॥

చం॥ అసదృశకల్పపాదపఫలాతిరసాద్యము లెల్లజాఱువా।
వెసలలనుంచియూడిగపు వేల్పు వెలందులు దెచ్చియిచ్చిన।
న్మెసవఁడు వేఁడికొన్న బలిమిన్జవిఁ జూచును గానిచూడఁడిం।
పెసఁగఁగ ముచ్చటాడఁడు మహీపతితద్విరహార్తచిత్తుఁడై॥ ౬॥

తే॥ గీ॥ అనిశము తదీయనిశ్చలధ్యానయుక్తి। నలరునృపునకు బహురూపములఁ బ్రసన్న।
యయ్యె మోహనలక్ష్మి నానప్పుడెల్ల। కడలలో వెలిఁగను పట్టుకలికిరూపు॥ ౭॥

వ॥ ఇట్లు మితవేదనాచలితహృదయుండై నృపతనయుండు నిజాంతర్గతంబున॥ ౮॥

సీ॥ తొలిజన్మములను నెచ్చెలు లేమినోములు నోచిరో చెలి చెల్మిమోచియుండ।
రతనాలవీణె యెట్టితపంబు సల్పెనో బాలిక చేపట్టుఁ బాయకుండ।
సుమణిహారంబు లేసుకృతంబొనర్చెనో కాంతాకుచాగ్రభాగముల మెలఁగ।
సదనదర్పణము లేసద్విధుల్ చేసెనో ప్రమదానుబింబభాగ్యములు గలుగ॥
తే॥ గీ॥ నిచటిమణిచిత్రసౌధంబు లిచటితమ్మి। కొలఁకు లిచ్చటియుపవనీకుంజతటులు।
నెట్టియుపకృతిఁ గావించియొసఁగనొక్కొ। రమణి కేళీవిహారసంప్రాప్తి నొనర॥ ౯॥

చం॥ అలచెలియూరురంభలభుజాచ్ఛబిసంబుల హాసచంద్రికన్।
బలితపుగబ్బిగుబ్బవిరిబంతులఁ జెక్కులికప్పురంపుబి।
ల్లలజిగిమోవిపానకములందనివొందినఁ గాక యేక్రియ।
న్దలమగుచున్నయివ్విరహతాపభరంబు శమించు నాకిఁకన్॥ ౧౦॥

చం॥ చెలిదలపువ్వు చంద్రునిగఁ జెందిరపుందిలకంబు ఫాలమం।
దలిసెగకన్నుఁ గా నెదఁగనంబడుహారములన్భుజంగభూ।
షలుగ జటన్గపర్దముగ సారెదలంచి గిరీశభీతిచేఁ।
గలఁచుట మానినన్నొకనిఁ గ్రాఁచుట యోవలరాయ? న్యాయమా॥ ౧౧॥

ఉ॥ ఎన్నఁడు కన్నులారఁ దరళేక్షణఁ గ్రమ్మరఁ గాంతుఁ గాంచియ।
య్యన్నులమిన్న తోడ నెనరానఁగ ముచ్చటలాడి మోవిమేల్।
జున్నులు గ్రోలి మక్కువలఁ జొక్కుచుఁ గౌఁగిఁట గారవించుచు।
న్గ్రొన్ననవింటివానిబలుకూటమి నెన్నఁడు గూడఁగల్గునో॥ ౧౨॥

కం॥ అనియిట్లు మోహవివశత। మనుజాధిపనందనుండు మణిమయసదనం।
బున నుండెనిటఁ గళావతి। యును దదధీననిజమానసోత్కటవృత్తిన్॥ ౧౩॥

తే॥ గీ॥ ప్రాణసఖులవింతపడఁతులుగాఁ జూచు। పలుకరింప దెలమి చిలుక నైనఁ।
జెదరు కురులఁ జక్కఁ జేయదు మైమర। పూని నిలుచుఁ జింత నుస్సురనుచు॥ ౧౪॥

మ॥ మృదుమధురోపహారములాకించుక వాచవి కైన మోవిఁ జే।
ర్పదు వరపారిజాతసుమవల్లరులంటదు కేల నైనఁ జూ।
డదు కడకంట నైన నెదుటందగు పంకజపాళి మైనలం।
దదుఘనసారసాంకవకదంబమునంబుజనేత్ర చింతచేఁ॥ ౧౫॥

సీ॥ హృదయస్థితానంగుఁ డెద నేయములు గుల మొనలు పైఁ దోఁచె నా మొలచెఁ బులక
లానంగశిఖికిఁ దోడై వచ్చు కమ్మవీవడులన వలపుటూర్పులు జనించెఁ।
దద్వాతనిహతిచేత వియోగజలధియు ప్పొంగె నా ఘర్మాంబుపూర మొదవె।
నానీటి వెల్లి పై నలముడిండీరకాంతులు నాఁగ నెమ్మేనఁ దెలుపు వొడమె॥
తే॥ గీ॥ దెలుపునకుఁ దోడు నీడలై వెలయు హార। కలితమౌక్తికములు పెనుగాకఁ గ్రాఁగి।
బాష్పధారలఁ గరఁగి పై పైనఁ గ్రమ్మ। కొమ్మ పాలిండ్లు మరి వెండికొండలట్లు॥ ౧౬॥

కం॥ అనిశధ్యాతనృపతినం। దనవదనేందురుచిమరుప్రతాపప్రభచే।
తను నరఁ ముకుళితములై। కనుదమ్ములు తనరె నమరకామినికంతన్॥ ౧౭॥

ఉ॥ వారకప్రసుక్కఁ బాహుబిసవల్లులు నాడెఁ గుచాబ్జకోశము।
ల్లారపుఁ గంకణావళులు తోడ నెజా రసమంచితోర్మిక।
ల్సారెఁ గలంగె జీవనము శ్వాసమహోష్ణసమీరవారవి।
స్ఫారగతిన్ వియోగవసువర్తిదినంబునఁ జారువేణికిన్॥ ౧౮॥

కం॥ సొగసగు చనుబంతుల పై। జిగిదగు మగరాలసరులు చెలి సాంజననే।
త్రగళజ్జలముల జొయ్యని। పొగ లెగయఁగ నింద్రనీలముల సరులయ్యెన్॥ ౧౯॥

ఉ॥ నూతనమండలీకృతధనుర్లతికాపరివేషధారియం॥
ఘాతతహృద్భయంకరశరాళికరప్రకరుండు చిత్తసం।
జాతవిభాకరుండు వెలుచంబలు చందములంగలం పఁగం।
జాతముఖీకుముద్వతి వెసన్ వివశత్వము నొందె స్రుక్కుచున్॥ ౨౦॥

తే॥ గీ॥ చెలి విరులపానుపున మేనుఁ జేర్పనవియు। స్మరునిశరము లెకాన నేచంగొడంగెఁ।
గడు నలసి చెల్మికత్తెలఁ గన్గొనంగి। భూరివిరహార్తి నరిగె శృంగారవనికి॥ ౨౧॥

కం॥ కలికి మలయంపువలిగరు। వలికిన్ జలదళులబలు రవలి కిమయూరం।
వళికీరశారికామం। డలి కిన్కదను లికితధ్వానంబున మెలఁగున్ ౨౨॥

సీ॥ తలిరుటాకులజొంపములుదావశిఖలంచు నెంచియందులఁ బ్రవేశించఁజూచు।
నునుఁదీవలురగంబులని డాసితత్పల్లవాగ్రజిహ్వలు కేలనంటఁదివురు।
వెడలుపూఁదేనియవిషధారలనుచువితర్కించిసారెకుఁ బ్రావఁదలఁచు।
శశికాంతకృతమహీజాతాలవాలంబులానరడిగ్గియలంచునురుకఁదొడరుఁ॥
తే॥ గీ॥ గదిసిమదనుండువదలకయదనెఱింగి।పదులునూరులుగుదులఁగనెడనదిమొడు।
నురుశరమ్ములవిసరులకోర్వలేక।తనువుఁదొలఁగంగఁదలఁచియవ్వనజగంధి॥ ౨౩॥

ఉ॥ నెచ్చెలులత్తఱిన్వరమణీభవనాంతరపుష్పశయ్యపై।
నచ్చపలాక్షిఁగానకరయంబునమారుని బాఱికోర్వలే।
కిచ్చట నుండిగోలయిపుడెచ్చటికేగెనొయంచుఁదద్వనిన్।
జొచ్చినికుంజపుంజములచోటులనారసియందునొక్కచోన్॥ ౨౪॥

కం॥ కలువలచెలివెలుఁగులచే।నలువుఁదొలిగినిదురఁజెందునలినియుఁబోలె।
న్దలమగువలరాయనికా।కలనలయుచుసొలయులలనఁగనుఁగొనియెలమిన్॥ ౨౫॥

కం॥ దరియంజనినునుఁజెక్కులఁ।దొరఁగెడుకన్నీరువ్రేవఁదుడుచుచునంస్రా।
పరిషిక్తదిలిజాబుఘునకచ।భరమునుసవరించియిట్లుపలికిరిచెలిమిన్॥ ౨౬॥

ఉ॥ అరనిముసంబుమమ్మునకటాయెడఁబాయనిదానవౌంటినే।
తెరఁగునవచ్చితమ్మదరిఁదేలనిభూరిమరందసింధులే।
తెరఁగుననీదిశమ్మవనిఁదెప్పరమౌకపురంపుతిప్పలే।
తెరఁగునదాఁటితమ్మసుదతీతెగువల్గగునమ్మయిమ్మెయిన్॥ ౨౭॥

చం॥ ఇలనెలఁబ్రాయపుంజెలువలిచ్చవహింపరటమ్మదివ్యమా।
చెలువముగల్గుచెల్వలకుచిత్తమునందిటుతాల్మిఁదక్కించి।
తిలుదురుటమ్మమేనువెనుతియ్యనితియ్యనివింటిమేటికా।
కలనలయింతురమ్మకొఱగాములుసెల్లునటమ్మయింతికిన్॥ ౨౮॥

ఉ॥ నెమ్మదితాపమేలతరుణీధరణీరమణుండునిన్నుశీ।
ఘ్రమ్మునగారవింపననురాగమునన్విభవంబులందెదో।
యమ్మరొనమ్ముమద్వచనమాత్రధనమ్ముగలెమ్మరమ్ముతో।
రమ్మగునివ్వనమ్మునదిరమ్మగుసంపదఁజూతమిమ్ములన్॥ ౨౯॥

క౦॥ అనిబాలం గని కేలం। గొని లీలం దిగిచి యెత్తి కూరిమితోఁ దో।
డ్కొని కేళీవనపాళికిఁ। జనె నాళీజనము మనము సంతసమందన్॥ ౩౦॥

సీ॥ అధరబింబములకై యరుదెంచు చిలుకలు తనుసంకుమదగంధమునకుఁ బఱవ।
ముఖపంకజములపై ముసరు తేఁటులచాలు విమలనాసాచంపకములఁ దొలఁగ।
నక్షీమీనములఁ డాయఁగ వచ్చు కోకముల్ నగవువెన్నెలలచే నెగసిపోవ।
భుజమృణాళికలఁ గప్పు మరాళికలు నీలకబరికాభ్రములచేఁ గలఁగి పాఱఁ॥
తే॥ గీ॥ జను చెలుల మూపులఁ గరంబు లునిచి పొదల। విరుల నిట్టూర్పు గాడ్పుల వేఁడి నులియ।
చివురుటాకులు నెమ్మేను దవిలి వాడ। విరహతాపాప్తి వనవీధి వెడలె రమణి॥ ౩౧॥

క౦॥ ఓజవనీభూజసుమస। మాజవిభవ మెఱుక పరచె మానిని కపుడా।
ళీజన మేతత్కథన। వ్యాజంబునఁ బ్రొద్దుపుత్తమను చున్ బ్రేమన్॥ ౩౨॥

చం॥ వరసుమనోనురాగవిభవంబున గుచ్ఛకుచంబు లానిసం।
భరితరుచిం జెలంగు మృదుపల్లవపాణులఁ బూఁగ నాథుకం।
ధరను గవుంగలించు చులతావనితామణిభృంగ నావసా।
దరమృదువాగ్విలాససముదారతమంతన మాగెఁ జూచితే॥ ౩౩॥

చం॥ మునుపువుఁ దేనె నల్కి తెలిమొగ్గలము త్తెఫ్రుముగ్గు వెట్టియిం।
పొనరు పరిపాక దీపికలు నొప్పగుపూఁబరఫుల్లటించిరుం।
జనిలయసీమ లిట్లు వరుసన్నయి సేసి మరుప్పరంప్తికై।
కనదళివీక్షలై యెదురుగన్గొనెఁ గంటెలతా సతీతతుల్॥ ౩౪॥

చం॥ అనిశమహానురాగసముదంచితలౌసదసాంతరంగప।
ద్మినులమదాంధతన్విషచిద్రిమ్మ మెతు మ్మోప నెమ్మికాఁదుగా।
ననయముఁ జూచి తేయవినయమ్మునఁ బుష్పిణులైరకొమ్మలన్।
దనరఁగ నొందుచుం డెవనితా మధుపాళుల కెనిల్కడల్॥ ౩౫॥

సీ॥ వితతాళిమాలికా వేణువు ప్రమోయించబలు నెమ్మి నటనము ల్వేలయఁ జేసి।
కలకంఠకాకలీగానంబులలరించి ఘనమండలవిలాసగతులు పూని।
కమనీయశుకభాషణములనుచ్చటలాడి వలపూరవిభులనవ్వులొడవించి।
మంజుకింజల్కరోమాంచగుచ్ఛస్తనాంచన్మహీళాసహస్రముల నెనసి॥
తే॥ గీ॥ క్రమశాఖాభుజంబులఁ గౌఁగలించి। కలరవస్వనమణితంబు లొలయ రసన।
కేళిఁ జూపించెఁ గాపింఛకృష్ణమూర్తి। యిన్వనంబునఁ గనఁ గొంటెయిందు నదన॥ ౩౬॥

కం॥ వనిసాధుమాధుకరగోష్ఠినివర్తిలుచున్నతపసిచిత్రంబుగనూ।
తనశోభనలరుగణికల। నెనసి మొగడఁజన్నులం బెనిదిఁగనుఁగొంటే॥ ౩౭॥

మ॥ నలుపై కాఱుమొయిళ్లభంగిదివినంటన్ బ్రాకిసాంద్రచ్ఛదో।
జ్జ్వలతంబొల్చుతమాలసాలములలోసంపుష్పితాశోకశా।
ఖులు మందానిలకందళాహతులచేఁ గంపింపు చుండీవనిం।
చులుఁబోలెం నెఱిమించెఁ గాంచితె వనిన్ శ్రోణీపరీవాళాధరా॥ ౩౮॥

సీ॥ ఆమ్రవల్లరి కేలనంటుమల్లె నెబాలతిలకింపుమీదీనిఁ దిలకమేని।
సుపతితాచఁగదమ్మయిడియశోకపుఁగొమ్మ కౌఁగిలింపుము తావిఁగనయుఁ గ్రోలి।
యిదిప్రియాళువునాలిగదిసిపాడుముగీతి ముచ్చోగాడుచునేగుముదితగోఁగు।
కాంచనంబిదియింగినించి తేముఖకాంతిచేరినవ్వుము పొన్నచెలియమిన్న॥
తే॥ గీ॥ శ్వాసమొందింపుమిదిసింధువారమోవ। యువిపకేసరమిదిదీనినుమియుమమ్మ।
యిటులొనర్చినఁగాకయివ్విటపములుసు। మంబులీనవువింటివేమంజువాణి॥ ౩౯॥

కం॥ అనిజవ్వనికవ్వనితలు। వనితవిభవము దెలిపివరసురభిరజం।
బునఁబసిమిఁదాల్చితనులత। లొనరఁగఁబుష్పాపచయసముత్సుకలగుచున్॥ ౪౦॥

ఇభగతిరగడ। పోలఁతి? యీగొజ్జంగి పొవల తేనియుసోన।
కళులు పటుచాతకములై మసలె వనిలోనఁ।
జిన్నినునుఁజివురాకుఁ జిదిమితివె కెంగేల।
కన్నులెఱ్ఱగఁ జేసెఁ గదవె కోకిలబాల?।
ఘనకనకములుఁ గొనుచుఁ గదలె దిమ్మరముచ్చు।
వనలక్ష్మిసొమ్ములని వడలఁ జేమనవచ్చుఁ।
గొమ్మ?కయి నంటి ననఁ గోయు మిఁక నంపకుము।
నెమ్మొగము చాయలననిచి నదీచంపకము।
కనవనిలగతి నెగయు కపరిపు దుమారములుఁ।
గని వెన్నెలని పలుచెఁగదె కోకవారములు।
బింబమని యెదురుకొనె విడచి శుక మెలమావి।
నంబురుహనయన? దవ్వరసి నీకెమ్మోవి।
జడిగొనఁదొరఁగెఁ గేసరముల మరందములు।
తడిసెఁదద్బిందువుల ధమ్మిల్లకుందములు।

పటు మధుప వితతులభ్రములని మయూరములు।
నటియించెఁ గంటె తన్నటనపుటొయారములు।
క్రూరఫణులనుఁ జుట్టుకొనియె నీచందనము।
చేరఁబోకచటి కోచెలినీకు వందనము।
కొదంగిఁ గోయ కేగదవేటికి మిటారి।
కాదటే?మరునకది కడుబంగరుకటారి।
కలికి వనదేవతల కర్ణికాకారములు।
దెలిపెనిచ్చటఁజూచితేకర్ణికారములు।
వేడుకగ వినవేల పికకుహూకారములు।
చేడె యవి విరహిణుల చెవులకుఁ గఠోరములు।
లతలచాటునఁ బెంపలరు నీదు కొనగోరు।
నతివ యల్లయదిపూవనికేలఁ గొనఁగోరు।
నరవిరియుమొల్లవిరులల్లచట మొల్లములు।
మరచిపోఁదగునటే మరునకవిభల్లములు।
మరువంపు సౌరభము మఱలించెఁ గురువేరు।
సరిగాదు దానికిఁక జగతి వేఱొక వేరు।
సుదతిరో చేకొనవె సురపొన్న క్రొన్ననలు।
చదలంటెఁ బుష్పాదులు సారె తద్వాసనలు।
కొలఁదిగననివిరాలిఁ గొని సొలసినదికొమ్మ।
జలజాస్త్రుఁ గొల్తమిక సఖులార రారమ్మ॥ ౪౧॥

తే॥ గీ॥ అనుచువనకేళిసల్పిపద్మాయతాక్షు।లతులవివిధలతాంతసంతతులలోన।
నమితసౌరభరుచిరములైనవాని।నెంచిమదనునకర్పింతమంచు వెడలి॥ ౪౨॥

క॥ చిత్రింబుగనిటుమరునివి।చిత్రాకృతిబ్రాసిపూజఁజేయుచుభక్తిన్।
స్తోత్రములొనర్చిపంకజ।పత్రాక్షులు కేళిసౌధభాగముఁజేరన్॥ ౪౩॥

క॥ చరమమహీధరశిఖరాం।తరసరణిన్దరణిజరుగఁదద్గైరికసాం।
ద్రరజశ్ఛన్నతఁగనెనన।స్ఫురితజపాశోణకిరణశోభితుఁడయ్యెన్॥ ౪౪॥

మ॥ తరుసంఘంబులకెల్లఁ బల్లవితచూతత్వంబుఁ గల్పించి భూ।
ధరశృంగంబులకెల్ల మేరుశిఖరత్వంబుఁ బ్రసాదించి భా।
స్వరసౌధాగ్రగతేందుకాంతములకున్ సౌగంధికచ్ఛాయలన్।
విరచించెన్ జరఠారుణాతపము లవ్వేళం గుసుంభద్యుతుల్॥ ౭౫॥

కం॥ ఖరకరుఁడరిగినురమ్మని। స్ఫురదుదయాచలము వెనుకఁజొచ్చినయితులన్।
ద్వరఁబిలువఁజనుఁదదాప్తుల। కరణిసరిగెనీడలు తొలిగడకునిడుపులై॥ ౭౬॥

కం॥ బారులు దేరుచుఁగూడులఁ। జేరెఁబతంగములు భానుశిలలకుఁదాపం।
బారెన్ మృగతృష్ణావా। ర్ధారంజడిఁదీరెమింటరక్తిమమీరెన్॥ ౭౭॥

మ॥ వరసన్మార్గగతుండినుండుత్రిజగద్వంద్యుండనన్ఫొల్చిదు।
స్తరమౌ దైవనియుక్తిఁ బంకజరజస్సంపర్కయై సాంద్రదీ!
ధురసంబానినపద్మినింగలసితద్దోషంబువాయన్మహా।
పరపాథోనిధిలోనఁదామునిఁగెనా భానుండుఁగ్రుంకెన్వెసన్॥ ౭౮॥

సీ॥ చరమదిక్పంజికార్చాకాలశాక్తేయరచితకుంకుమరజోరాశియనఁగ।
సింధునాథసగంధసింధురోపరిపరిష్కృతరక్తరాంకవశ్రీయనంగ।
పశ్చిమాంభోనిధిప్రాంతసైకతసముద్భూతవిద్రుమలతాజాతమనఁగ।
స్ఫుటనటత్పటుమహానటశిరస్తటఫణీశ్వరఫణామణిగణచ్ఛాయయనఁగ॥
తే॥ గీ॥ విరహిజనహృద్భయంకరవిషమబాణ। చైత్రయాత్రాసమారంభసంభవాబ్జ।
జాండపూర్ణతదీయశౌరాగ్నికీల। సముదయంబనసంజకెంజాయమెఱసె॥ ౭౯॥

కం॥ అనుఁగుజవరాలికౌఁగిట। నెనయకసుఖముడిగిచింత నేగెరవిసనం।
గనియొకజక్కవ యకటా। యినహీనతనున్నచక్రమెట్లుసుఖించున్॥ ౮౦॥

చం॥ ఇనుఁడపరాశఁజెందెనిఁక నేటికజీవనమంచుఁబద్మినీ।
వనితవిషాదవేదనలఁబొల్పడితుమ్మెదచాలుపేరిట।
న్ననువిషధారగ్రోలననిశంబమృతస్థితిఁగల్గుటన్ మృతిం।
బొనరకమూర్ఛఁగన్నుఁగవమోడ్చెననన్ముకుళించెఁబద్మముల్॥ ౮౧॥

చ॥ తనపతివచ్చునంచుఁబ్రమదంబునరేజవరాలు నెమ్మొగం।
బునమృగనాభికాతిలకమున్ఘటియించెననన్దమంబునో।
య్యనబలుకొమ్ముడిన్ముడిచినట్టివినూతనఫుల్లమల్లికా।
ఘనకుసుమస్రగోఘమనఁగానఁగనయ్యెనుడుప్రతానముల్॥ ౮౨॥

సీ॥ వైకుంఠశితికంఠవరకంఠకలకంఠ కాలకంఠాభల మేలమాడి।
తత శైలతనయాలఘుతమాలహరినీల కాకోలరుచులఁ జీకాకుపఱచి।
యళిపుంజమృగభంజనలవాంజనశుభాంజ నాగ్రకుంజరలీలల వఘుళించి।
యమునాంబరబలాంబరమహాంబుదకదంబ కాదంబకాంతులఁ గలయ మెలసి॥
తే॥ గీ॥ వేల్పుదొరమేనిచాయతో వియ్యమంది।కదిసె సదసాభిసారికా కాముకప్ర।
కామదమృగీమదాలేపకల్పమగుచుఁ।గటికచీఁకటి బ్రహ్మాండగహ్వరమున॥ ౫౩॥
తే॥ గీ॥ ఘనతిమిరసంగమున సంధ్యఁ గాంచి లోక।ములకుఁ బెంచుకొనఁగ నిద్ధలలితతర్ష।
ధృతజనకరూప నైజసంతతులనంగఁ।గజ్జలయుతాగ్రగృహదీపకళికలమరె॥ ౫౪॥

కం॥ ఘనకువలయపాలనకుం।జను దెంచెడి రాజు విడియఁ జతురతఁ బ్రాగ్ది।
క్కున ఖేచరులెత్తినధా।తనవపటకుటీరమనఁగ ధవళిమ పొఁచెన్॥ ౫౫॥
చం॥ సమయవిటుండు గన్గొనఁగ శక్రదిశావిటి గబ్బిచంటసాం।
ద్రముగ విదిర్చు చెందిరమనం దగెఁ బాటలరేఖయవ్విభు।
న్నమకికనంగ నవ్వెలఁది నెమ్మొగమెత్తె నన న్సుధాంశుబిం।
బము వెసఁ దోఁచెఁ గాంచిగరిమన్న గనా విలసిల్లె వెన్నెలల్॥ ౫౬॥

తే॥ గీ॥ సోముఁడుదయాద్రి కైలాససీమ వెడలి।లోకభీకరమేసు రాస్తోకతిమిర।
హాలహలమానెఁ గాని నాఁడంకదంభ।కలితతత్కంఠకాళిమ గానఁబడునె॥ ౫౭॥
సీ॥ వనములెల్లను గల్పవనములు గావించి రాలనెల్లను మగరాలఁ జేసి।
కొండలెల్లను వెండికొండలు గావించి నదులనెల్లను నభోనదులఁ జేసి।
జలధులెల్లను దుగ్ధజలధులు గావించి కరులనెల్లను వియత్కరులఁ జేసి।
సరసులెల్లను సుధాసరసులు గావించి నరులనెల్ల రనుగిన్నరులఁ జేసి॥
తే॥ గీ॥ దైవసృష్టికిఁ బ్రతిసృష్టిఁ దారచించి।బ్రహ్మమునుబోలె జగదంతరంబు నిండెఁ।
గుండలిపచంద్రడిండీరఖండకాండ।సమవిమలధామకౌముదీసముదయంబు॥ ౫౮॥
కం॥ కుముదంబులకు ముదంబులు।కొమరారెఁ జకోరికలకుఁ గోరికలొదవెన్।
రమణులకును రమణులకును।దమి వెలసెన్ దమియు వెలసెఁ దనపతిశోభన్॥ ౫౯॥
కం॥ పగఁటి విరహంపు వేఁడిమి।నొగిలిన కుముదినులు చలువనూఱ్ఱున సాంద్రం।
బుగఁ బన్నీరుకరంబులఁ।దొగ చెలిచిలికెననరాలెఁ దుహినకణంబుల్॥ ౬౦॥

వ॥ మఱియును తోదయోల్లాసంబున వియదుల్లీఢకల్లోలంబై యుల్లసిల్లి పాలవెల్లి వెల్లివాఁడిచి పుడమినెల్లెడల నల్లుకొనియెనన నంతకంతకు ననంతంబుగా దిగంతంబులనా

క్రమించుచు నంబరతరంగిణీఝురంబులనుండి భూమండలంబునకు డిగ్గు మరాళమాలికల పోలిక నస్తోకవ్యాకోచకైరవవిసరంబులగు సరోవరంబులఁ బ్రసరించుచు విధుంతుదవద నగహ్వరప్రవేశాభ్యాసవశంబునం బోలె సాధేంద్రనీలజాలగోళంబులం దూఱుచుఁ దిమి రజలదసమయ విగమంబగుటయుఁ బెల్లు ఱెల్లువిరిసెనన విశాలంబులగు కూలంకషాకూ లంబులం గ్రాఁగుచుఁ గుసుమసముదయంబుచందంబునఁ దరులతాఛదంబుల ధాళధళ్యంబు న మెఱయుచు మదకేసరికిశోరవారంబు తీఱున శిఖరిశిఖరంబులెక్కుచు లీలం దేలియా డువాలుగుమీల బెళుకులచెన్నున మున్నీటిపెన్నీటికరఁడులమీఁద దీపించుచుఁ గౌముదిదా నగుట నభివ్యక్తశుద్ధవర్ణంబై ద్విజముఖంబుల వ్యాపించుచుఁ జంచద్విధుమండలహరిణము ఖపరిచ్యుతరోమంథబంధురఫేనపుంజంబులవడువున సంకేతకుంజంబుల పైరంజిల్లు ఫుల్లమ ల్లికామంజరుల మేదురామోదంబున మోదంబు రెట్టింపఁ దొలుతఁ గలసి యలసినకాముకు లబదరియుపరిసురతంబు నెఱపు తరుణులసుఖస్ఖలత్కళల తెరంగునన్గరంగి తొరంగు చెంగ లువరాచట్టుల జలజలని తెలినీటితళుకులనేకీభవించుచుఁ బెంపుగాఁగురియు నమృతధా రాపరంపరలకుఁ గుంపులై యింపొలయు వియత్తలంబున కెత్తిన కుత్తుకలు వంపక బెంపార బెంపిల్లుగూయుచుఁ గుత్తుకబంటిఁ గ్రోలి వెక్కసంబుగఁ బుక్కిళ్లం బట్టియొండొంటికంది చ్చుచు హెచ్చినమచ్చికలం గలయు నచ్చకోరదంపతులసొంపునఁ బటికంపుగిన్నెలఁ జె న్నలరు నారికేళాసవంబు లాసకొలందిఁ గమిచితదీయమదోన్మాదంబున వినోదంబుగా బాడు విచిత్రగీతంబుల వ్యత్యస్తసల్లాపంబుల వింతవింతనటనంబుల వికృతచేష్టావిలా సంబుల నకారణహాసంబుల మెలంగి తెలివిఁగని వలపుఁగొని మణిమంజీరసింజితంబులు లియ నలగుఁబోదలకుంజని పనీపవనంబునం బయ్యెదలుఁ దొలఁగింపక యెత్తొలంగ బంగారు బొంగరాలహారంగునఁ బొంగారు మొలకచనుంగవల మిలమిలలంగనుపట్టు శిబ్బెంబులు గుబ్బటిల్ల గొబ్బునంగవుంగలించు ప్రాణవల్లభులతో మల్లడిగొని వివిధబంధచమత్కారం బులంగూడి క్రీడించు మించుఁబోఁడుల చంచలదృగంచలప్రభలరాణించు వజ్రతాటంక లాలాటికాచాకచక్యంబులతో సఖ్యంబొనర్చుచు నిట్లఖండపాండురచ్ఛాయామండలం బుల మెండుకొని పండువెన్నెలలు గాయఁగాయజుండేయెడం జూచినఁ దానయై యమే యవిక్రమంబునం బాయక చాయలు దేఱు సాయకనికాయంబులేయ దాయయై మలయా నిలుండుడాయ నుల్లంబుఝల్లనం దాలిమిఁ దూలి నిదురనొందక కెందలిరుపాన్పుడిగ్గి పవ మానవిలోలబాలవల్లరియుం బోలె సోలుచు నక్కళావతీసతీతిలకంబు నిరంతర నిజస్వాం తచింతిత మహీకాంతకాంతాకారంబు కన్నులన్గట్టినట్లై కంటిఁగఁటిననిదిగ్గనలేచి బయ

లుఁగవుంగలించుచుఁగలవళించుచు నక్కటా దైవంబునిర్దయుండయ్యె నేమిసేయుదు నని బుడిబుడి కన్నుంగవ నీరుజడిఁగొన నడుగులుతడఁబడ నడుముగడగడవడఁక వెన్నెల యేటనురికెదనని చంగునందుముకఁ జొరఁగుఁజొరక్కన చొక్కపుమేన నక్కజంబుగ వెన్నెలలుగ్రక్కునసోక మిక్కిలి వెక్కసంబునమూర్ఛిల్లిన నొయ్యన నొయ్యారంబుగ నెయ్యంపుతొయ్యలులు చయ్యననయ్యింతినెత్తికొనివచ్చి శిశిరజల బిసకిసలయ శశిశక లాదుల శీతలోపచారంబుఁగావింప నెట్టకేలకు సేదఁదేరి తేఱిచూచి చంద్రునుద్దేశించి యుపాలంభంబుగా నిట్లనియె॥ ౬౧॥

మ॥ సుమనఃప్రీతియొనర్చిసత్పథచరిష్ణుత్వంబుసర్వజ్ఞమౌ।
ళిమణిత్వంబునుగాంచురాజవయిహాళింశంబరారాతిస।
ఖ్యమునన్మీఱుచుభీరుతాకలితపాంథాళిన్దయాశూన్యతన్।
శ్రమమొందించికలంచుటెంచనృపధర్మంబేనిశానాయకా॥ ౬౨॥

చం॥ హితసరణిన్నిరంబునవహించెమహేశ్వరుఁడంమగర్వభా।
సితగతిమిన్నుముట్టెసుశశీమతినిన్నరకాలఁదన్నిము।
న్నతఁడెకదాకళాగతివటంబుదయన్విడచెన్గతావమా।
నతఁగని, సిగ్గుఁజెందవుమనంబుననీకుఁబరాకువచ్చెనే॥ ౬౩॥

కం॥ తొలిలోకములకువంకరఁ।గలిగింతువటంచు నెంచి, కమలభవుఁడుని
న్నిలఁబుట్టినపుడెవంకరగలవానింగఁజేసెఁగాదెకమలవిరోధీ॥ ౬౪॥

సీ॥ ఇందిరావిభుఁడాత్మహృదయస్థితునినిన్నుదోషాకరుఁడవంచుఁదొలఁగఁజేసె।
నతఁడుధాతయుస్వకీయాబ్జపీఠికిఁజేటొదవునంచునత్రినేత్రముననునిచె।
నందుండిశారాపహరణవైఖరిఁజూపనతఁడుపాథోరాశియందువైచె।
నచటరాజీవసంహరణంబుఁగావింతువనియబ్ధియంబరంబునకుఁద్రోచె॥
తే॥ గీ॥ నచటరాహువుమ్రింగియునరుగకునికి।మఱలఁగ్రక్కంగనీరీతిమసలిజగతి।
నందఱికిఁగంటకుఁడవౌచునిందనొందు।నీకునిలకడగలుగునేనీరజారి॥ ౬౫॥

ఉ॥ ఇంతటివానినిన్నుఁదమహృత్పథమందుఁదలన్భరించుశ్రీ।
కాంతునకుంగిరీశునకుఁగాననదావహలాహలానలా।
నంతనితాంతకీలములనానుటలెంతటివింతయామినీ।
కాంతతలంపదద్వయముఁగాంచునెధాత్రిభవత్సమాగ్రితన్॥ ౬౬॥

వ॥ అనిపలికి తలఁకువిరిములుకులుఁజిలుకు వలఱేనినుద్దేశించి॥ ౬౭॥

కం॥ కమలాక్షునికొమరుఁడవై।సుమనోధర్మంబుఁబూనుచుఁబ్రవర్తిలియున్।
కమలాక్షులనేచెదవా।మమతమధువ్రతగుణంబుమానవుమదనా॥ ౧౮॥

తే॥ గీ॥ తొలుతఁగుజనులనలరించుచెలినిఁబనిచి।బలమునడవులనిడియించిపాంథజనుల।
మానధనములఁగొంచుదుర్మార్గనియతి।నలగుశంబరఘాతివీవజ్జబాణ॥ ౧౯॥

కం॥ యుగవిగమజగత్క్షయపం।బగుశర్వునికంటిమంటనంటికెడసియు।
న్మగుడన్బ్రతికితివీవ।ధ్వగజనదురితమునఁగాదెవారిచరాంకా॥ ౨౦॥

ఉ॥ శంబరదానవుండునినుఁజౌర్యమునంగొనిపోయివార్ధిలోఁ।
నంబడఁద్రోయనందొకఘునంబగుమీనముద్రింగదానిగ।
ర్భంబుననప్డుజీర్ణతనుఁబాటిలినన్విరహివ్రజంబులో।
కంబునదావవహ్నినిటుగ్రాఁగికృశించునెయోమధుప్రియా॥ ౨౧॥

వ॥ అనిపలికిచెంగటన్జెంగలువల పుప్పొడులుజిమ్ముకమ్మతెమ్మెరపైనలిగి॥ ౨౨॥

కం॥ జగమునకున్ బ్రాణంబని।పొగడుదురందఱునునిన్నుభువిలోహృదయా।
శుగమగుటయెఱుఁగరిఁకనీ।దగునడవడియేమిచెప్పనగునుసమీరా॥ ౨౩॥

కం॥ ఘనతరులకుఫలభంగం।బొనరించుటకేజనించునుగుపాపములె।
ల్లనుఁగాలభుజగరూపము।లనునినుఁగబళించుఁజంచలగుణాపవనా॥ ౨౪॥

చం॥ అనిహరిణాంకజీవనచరాంకసమీరులదూఱివారిజా।
ననమణిమందిరాంతరమునన్విరిపాన్పుపయిన్విరాలిసో।
లినఁగడుజాలినెచ్చెలులులెమ్మిదెదెత్తుమురాజనందను।
న్బనివినయంచునూఁడిలఁబల్కఁగనంతఁబ్రభాతవాటయున్॥ ౨౫॥

సీ॥ కాలజ్ఞతనురథాంగములకురవిరాకఁదెలిపెనాకృకవాకులెలమిఁబ్రమోదెఁ।
దనరాకనినుఁడుపద్మినికిఁజెప్పఁగబంపుశుభదూతయనవేగుఁజుక్కపొడిచెఁ।
దపనుండుదమసంపదలుఁగొనుననుభీతినదీపికలువెల్లనైవడంకె।
వరుణరతిత్రుటద్వారుణీస్తనహారమండనంబనసుధాంశుండుగ్రుంకె॥
తే॥ గీ॥ త్వరనరుగుదెంచుకమలబాంధవునిమేటి।తేరుమీదనుగనుపట్టుతెల్లపట్టు।
ఔక్కియపుఁజాయయనఁగఁబెంపెక్కిప్రాచి।నల్లనల్లనఁదొలివెల్లతెల్లమయ్యె॥ ౨౬॥

చం॥ ఉదయనగాగ్రవేదిపయి నుజ్జ్వలకల్యవరుండు సంభ్రమం
బొదవ ద్విజాగ్రణుల్ శ్రుతిహితోక్తిశుభస్వనముల్ చెలంగఁ బ్రా
క్సదమలకన్యకం గ్రమునఁ గట్టినరత్నసువర్ణసంపదా
స్పదమగుతాళిఁబొట్టనఁగ భాస్కరబింబము తోఁచెఁ దూర్పునన్॥ ౬౭॥

తే॥ గీ॥ ప్రియునితోఁ గూర్మికేళిఁ బెల్లఁ గ్రీడసల్పి। యలసినిద్రించెఁ గుముదినులనఁగ మొగిచెఁ।
దొగ లినకరాళిఁ గిలిగింతఁ దగిలి పద్మి। నీతతులు నవ్వెననవిచ్చె నీరజములు॥ ౬౮॥

కం॥ మక్కువలరనక్కనసిడి। అక్కలతోఁ గౌఁగలించు తొనికి ముద్దు।
ల్గ్రక్కునఁ దనముక్కున నిడి। జక్కవ కవఁగూడె నొక్క జలజపుఁ దెంకిన్॥ ౬౯॥

చం॥ ఒకపొలయల్క చేఁగలయనొల్లక పంతములాడి గుట్టుపు।
చ్చకతరితీపు చూపుల నెజాగొనరించుచు వెన్కఁ గూడికూ।
రుకుఁగనినట్టిదంపతులరూఢిగ మేల్కొలుపం దలంచెనా।
శుకపికశారికల్ వలుకఁ జొచ్చెగృహాంతరపంజరంబులన్॥ ౭౦॥

ఉ॥ రాతిరిచంద్రకాంతితిమిరంబులఁ గీటడఁగింపఁ దచ్ఛశి।
వ్రాతములబ్జకోశవివరంబుల డాఁగి భయాప్తి నాత్మరూ।
పాతిశయంబుమానియితరాకృతిఁ గైకొనెనోయనన్సరో।
జాతరజఃపిశంగతనుసంగతిఁ బొల్చె మెలంగెభృంగముల్॥ ౭౧॥

సీ॥ ఈరీతినిజవిభాపూరితాఖిలదిశామండలుండగుచు భానుండు దోఁచ।
నపుడు వీణాధరీవ్యాప్తమంగళగీతరాజి మేల్కనిమఖ్రవజవిభుండు।
తత్సమయార్హకృత్యములు నిర్వర్తించి రమణీయమణిమందిరమున నుండ।
దివ్యదృష్టి నెఱింగి దేవసమానుండు గాలవుండు మృకండకణ్వముఖ్య॥
తే॥ గీ॥ మునులతో నటకరుదేర జనవిభుండు। సముచితవిధానముల వారి సత్కరించి।
కన్యనడుగంగఁ బురచైత్రుకడకుఁ బనుప। వారలరిగిరి తత్సభావాసమునకు॥ ౭౨॥

వ॥ ఇట్లు విచ్చేసిన మునిపుంగవులను॥ ౭౩॥

మ॥ కని గంధర్వవిభుండు వారికి నమస్కారాదికృత్యంబు లిం।
పునఁ గావింపుచు దీవనల్వడసి మత్పుణ్యంబు నేఁడో తపో।
ధనులారా ఫలియించె సర్వము శుభద్రంబయ్యె మీ రిందు వ।
చ్చినకార్యంబెఱిఁగింపుఁడే సఫలతన్ జెందింతు శీఘ్రంబుగన్॥ ౭౪॥

చం॥ అనినమునీంద్రులిట్లనిరనర్ఘగుణోజ్జ్వలుఁడచ్యుతాంశసం।
జనితుఁడుసర్వలోకనుతశౌర్యయశోబలరూపసత్కళా।
ఘనుఁడుమఖవ్రజప్రభుఁడుగానభవత్తనయాలలామకు।
య్యనఘునకిచ్చికీర్తిఁగనుమయ్యధరస్ఫురజిత్సమాహ్వయా॥ ౫౫॥

వ॥ అనినవగ్గంధర్వవల్లభుండునిజాత్మజాంతరంగంబుకలవాణివలననంతకుమున్న యెఱింగినవాఁడుగావున॥ ౫౬॥

చం॥ అటులానరింతునేననత నాస్తను మన్మను లెల్లఁబల్కన।
చ్చటఁగలవాణితచ్ఛుభవచస్థితిఁదా వినియేగితల్లిఁ।
గటనలరారుకన్నియకుఁగ్రిన్ననఁదెల్పగనవ్వెలందివి।
స్ఫుటరమదాల్చెమోదరసపూరితభూరితరాంతరంగయై॥ ౫౭॥

మ॥ మునివర్యుల్శుభలగ్నము న్దెలుపసమ్మోదంబుతోనప్పడ।
జ్జననాథోత్తముతండ్రిపాలికినభస్సంచారిజంఘాలునిన్।
ఘనలీలన్శుభరేఖయిచ్చిపనిచెన్గంధర్వనాథుండు, వే।
చనిశత్రుంజయుఁగాంచివాఁడుదెలిపెన్సమ్యక్శుభోదంతమున్॥ ౫౮॥

ఉ॥ ఆనరనాయకుండువినిహర్షమహాంబుధిఁదేలినందనుం।
డైనమఖవ్రజాధిపుసమగ్రశుభంబునకైచనన్బ్రితి।
స్థానపురంబువెల్వడెభటద్విరదాశ్వరథాతిసాంద్రసే।
నానివహాప్తబాంధవజనద్విజమంత్రిసుహృత్సమేతుఁడై॥ ౫౯॥

కం॥ ఈరీతివెడలిశైలమహారణ్యాధ్వములుఁగడచియల్లననాథా।
తీరమణుఁడుగంధర్వవనీరంగమునందునున్ననిజసుతుఁగనియెన్॥ ౬౦॥

వ॥ కనుంగొనిశత్రుంజయుండుదనకునమస్కరించునందనుంగవుంగలించి శిరంబు మూర్కొని సంతోషితస్వాంతుండై నిజపరివారంబునయ్యారామంబునంబటకుటీరము లందువిడియించియుండె నంత నక్కడనప్పరజైతుగ్రిండంతఃపురంబును బురంబునలంకరించుటకు ఖచరకంచుకీజనంబులనియోగించి కుబేరాదిబంధువులరావించుటకుఁబ్రధానులఁ బంచెనంత॥ ౬౧॥

సీ॥ అపరంజినీటనూత్నపుఁజాయఁదీర్చిరికోటకొమ్మలహర్మ్యకూటములను,
కనకనిర్మితపతాకలునిల్పిరున్నతప్రాసాదగోపురోపరితటులను।
గలయఁబన్నీటిచేఁగలయంపిఁజల్లిరిరాజమార్గాంగణరంగములను।
కస్తూరికాగరుకర్దమద్రవములనలికిరికేళికానిలయములను।
తే॥ గీ॥ నెల్లెడలముత్తియఁపుమ్రుగ్గులుల్లసిల్లఁగదళికాక్రముకస్తంభకలితనలద-
కాయమానహరిన్మణీఖచితతోరణములుపన్నిరిద్వారభాగములగముల॥ ౯౨॥

లయగ్రాహి॥ లీలగృహాలక్ష్మిగలమాలికలనెన్నఁదగుపోలికలఁగ్రాలుమణిడోలికలతీవిన్।
వాలికలమొత్తములకేలికలనమ్మెఱయుబాలికలదృగ్జలజపాలికలరేవన్।
మేలగుకపోతకులపాలికలవ్రాలినమరాళికలఁబొల్చునశాలికలవన్నెన్।
కేళికలనాంచితమదాళికచలాంశువచనాళికలనాదములప్రోలికఁగ్రమించెన్॥

వ॥ ఆసమయంబున వివిధవిచిత్రవిమానవితానంబులతో నిందీవరాక్ష ప్రియంవద చిత్రసేన జీమూతవాహనాది గంధర్వులును నలకూబర వరాహకర్ణ గజకర్ణ సుకేతు మణిభద్ర ప్రభృతియక్షులును వైవత్రప్రముఖగుహ్యకులునుమందారముఖ్యవిద్యాధరులును నేగుదేర వారలందోడ్కొని యప్పురచైత్రుండు శత్రుంజయమహారాజన్యకడకరిగి సవినయప్రియసంభాషణాలింగనాదులనతని నాదరించి తత్పరిజనంబునకుఁ దగినవిడిదులవిడియించి మగిడి యాస్థానంబునకేతెంచి పెండ్లికొడుకున్నావించుటకుఁబంచినం దివ్యాంగనలుమంగళగీతంబులతోశోభనాక్షతంబులునృపాలుఫాలతలంబుననునిచిరంత॥ ౯౩॥

ఉ॥ సంపఁగినూనెనంటిపెలుచన్నసపూనఁగనల్గువెట్టిమే-
ల్క్రొంపులనత్తుసొంపుదులకింపఁబునుంగుజనుంగవంగు బా-
ళింపమెఱుంగుముంగురులుతేఁజెమటన్బదనైనటింపనై-
లింపవధూటియొక్కతెసలీలగతిన్జగతీశుమౌళికిన్॥ ౯౪॥

కం॥ అలకములువిప్పిగంధామలకంబిడిచెలులుసంకుమదపుమెఱుఁగుతోఁ।
దెలిగొజ్జఁగిపన్నీటన్జలకములాడించిరెలమిజనవరతనయున్॥ ౯౫॥

సీ॥ వలిపెమఱుంగుచేఁజెలియోర్తుదడియొత్తఁగనదుకూలములోర్తుగట్టనొసఁగె।
కస్తూరితిలకమొక్కతెదిద్దనొక్కతెసాంకవపటీరాగరుకలపమలఁదె।
మౌళిపైనొక్కతెమకుటంబుసంధింపనొక్కతెముత్తియఁపుబాసికముఁగూర్చె।
నొక్కతెకేయూరహారకలాపములుపూన్పనొక్కతెకట్టాణియొంటులునిచె॥

తే॥ గీ॥ నతివయొక్కతెకల్పమాల్యంబువైవ।నొకతెకంకణరత్నముద్రికలుదొడిగె।
నఖిలభూషణభూషితుఁడగుచుభూవ।గుండురంజిల్లెఁబూర్ణచంద్రుండువోలె। ౯౭॥

మ॥ గంధర్వేంద్రనియుక్తులైకదిసెలగ్నంబంచుమంత్రుల్గొరల్।
గంధేభాశ్వశతాంగభూరిభటరంగజ్జైత్రవాదిత్రధా।
రంధర్వ్యాన్వితులౌచువచ్చియమరేంద్రప్రేషితాభ్రద్విప।
స్కంధారూఢునిఁజేసిరుత్సవముతోక్ష్మామండలాఖండలున్॥ ౯౮॥

మ॥ త్వరతోనత్తతిఁబౌరవారవనితావారంబపౌరప్రహా।
ర్షరసంబుప్పతిలన్నృపాంగణమణీసౌధంబులన్నిల్చిభా॥
స్వరలీలన్జతురంగసేనగొలువన్వాదన్తిపైవ్రజంబు।
ఘురఘుంటాపథసీమభూమివరసూనున్గాన్చెనంచద్గతిన్॥ ౯౯॥

చం॥ బలువలపూరఁజెందిరికపావడపైసరిగంచుచీరకెం।
దళుకులుదేరఁబెన్నెరులతావికిఁదేటులుచేరఁగొల్పుల।
న్గళుకులుమీఱఁదారకడకంటికిఁదారద్రుగంశుపాళిక।
ల్వలజిగితీరుగేరనొకవారవిలాసినిచూచెనవ్విభున్॥ ౧౦౦॥

చం॥ పగడఁపుమోవితోజిలుఁగుపయ్యెదతోఁదమిఁగొల్పుబొల్పుతో।
నిగనిగమించుళిబ్బెములనిగ్గులతోఁదగుగుబ్బదోయితో।
సొగసగువేణితోబెళుకుచూపులతోలలిలేతనవ్వుతో।
జిగివగగుల్కవచ్చియొకచేడియచూచెధరాపురందరున్॥ ౧౦౧॥

చం॥ సురుచిరగల్లభాగములశోభలుగమ్మలనుల్లసిల్లఁదా।
మరనిరసించునెమ్మొగమమందరుచుల్వెదచల్లఁగంచెల।
న్గురుతరమైబిగిన్వెడలుగుబ్బజగాజిగిగుబ్బటిల్లవే।
మరునిలుచెమ్మగిల్లనొకమానినిగాంచెధరావరోత్తమున్॥ ౧౦౨॥

ఉ॥ బాలికయోర్తువేగఁజని,బంగరుమేడనునిల్చివేడ్కభూ।
పాలతనూజుఁజూచునెడఁబయ్యెదయూర్పులగాలిదూలినన్।
గేలనమర్చుచోదమినొగిన్వడినీవియుజారభర్మపాం।
చాలికచాటుఁజేరెగరసంగ్రధితాంశుకయైత్రపాగతిన్॥ ౧౦౩॥

సీ॥ హీరభూషణధాత్రయైరాచిలుకఁగేలఁగొనిజూచెనజారాణియనఁగనొక్కతె।
కనెమోహవివశయైకదలకమేడయంచుననిల్చెమణిపుత్రియనఁగనొక్కతె।
హరినీలమంచకోపరినుండివీక్షించెఘునముపైమించుమించనఁగనొక్కతె।
పగడంపుగొణికదాపుగహత్తిచూచెనుఘటితకాంచనవల్లికయననొక్కతె॥

గీ। వ్యత్యయధృతాభరణలీలయగుచుసంభ్ర। మాంచితరయానుగతివచ్చి కాంచెనొక తె।
భువనమోహనమంగళస్ఫురితరూప। వైభవోదారునమ్మహీచరకుమారు॥ ౧౦౯॥

వ॥ ఇత్తెరంగున ముదాయత్తంబులగుచిత్తంబులనలరు నత్తామరసనయనల తరళా విరళధవళధవళేతరదృక్ప్రసారంబులకనుసారంబులై కైరవేందీవరతోరణంబులుద్దామ చామరసమీరవారంబులంజలింప నిలింప కింపురుష చంపకగంధుల చికురబంధగంధంబులకు వెఱచి గంధసింధురకుంభంబులవ్రాలు బంభరంబులరొదలంబొదవు నారట్టజఘోట్టాణఘోటకగళాటకహాటకకటకకింకిణీగణనటీకంకణమణిమంజుమంజీర శింజితంబుల దిదృక్షుజనవచనకోలాహలంబులనుగ్రిందుపరచి క్రందుకొను సురదుందుభి డమామికా కాహళీ మృదంగ పుంఖానుపుంఖశంఖవేణువీణాదివాదన నినాదంబులురోదసినిండ నిండారవిరిసినపుండరీకమండలంబు గండడంచు పాండురపుండరీకంబులమెండుమీటిన ముత్తెంపుజల్లులజిగివెల్లువలఁజల్లుకొను వెల్లపట్టుసిడంబులనడుమఁబగడంబుడంబువిడంబించు దట్టంపుకెంపుటాలవట్టంబుల కట్టెనిగ్గులకునిట్టలంబుగఁజుట్టంబులై నట్టువ వెలుల యంగదట్టంబులమీదిపుట్టంబులంగప్పి యుప్పరంబెగయుసారకేయూరమకుటఘట్టన రత్నరజంబులుమెఱయ వఱపలుగఁదొరఁగు డిండిమవాదనోత్పాదితవేదండగండమదజలంబులఁబంకిలంబగునేలంగాలూనక సమ్మర్దంబునంద్రోపాడఁగ్రిక్కిఱిసి యెగయుపావుల విలాసంబుగన్పట్టఁ బట్టపగలుగాఁజంద్రదజ్యోతులుఁవెలుంగ నభంగశృంగారరసతరంగంబులతెరంగునఁగురంగధరమరీచిసధ్రీచీసద్రుచిరంబై చీనిచీనాంబరకరీటాంగవహారహీరచాకచక్యంబుచెన్నొందమందగమనంబునందగుచతుర్దంతదంతావళంబుపైనింద్రుండునుంబోలె నృపనందనుండురాజభవనాంగణంబుచేరవచ్చెనంతనక్కడ। ౧౧౦॥

కం॥ సుందరులప్పుడుబంగరు। బిందెలపాటీరసలిలపృథుధారలన।
య్యిందుముఖిజలకమార్చిర। హిందడియొత్తిరినితాంతమృదుచేలములన్॥ ౧౧౧॥

చం॥ కలితదుకూలమింపలరఁగట్టిలలిందిలకంబుదిద్దిక।
జ్జలమిడిపారిజాతసుమసంఘములున్గలఁబంబుఁగూర్చిస।
ల్లలితమణిస్ఫుటాఖిలకలాపకలాపములన్ఘటించికాం।
తలపుడు దెచ్చిరవ్వికచతామరసాక్షివివాహవేదికిన్॥ ౧౧౨॥

కం॥ ఇటభవనద్వారముమం। దటకున్వచ్చిన్నృపతనయునకు నెదురుగనం।
తటవసుమంతుఁడుసనిచెం। గటఁగరి డిగ్గ్రమొక్కినతనిఁగనిదీవించెన్॥ ౧౧౩॥

వ॥ దేవర్షిభూదేవమంగళాశీర్వాదనాదంబులును బృందారకవందిమాగధులకైవారంబులును వేల్పుగాణియల లక్ష్మీనారాయణకళ్యాణంపుఁబాటలసన్నంపుటెలుంగులును భూనభోంతరంబునిండ నభ్యంతరనిశాంతంబునకు సామంతహితమంత్రిసహితంబుగాఁదోడ్కొనియేగుతతినృపనందనుండంచంద పుణ్యాంగనాజనమణిభాజననీరాజనోపచారం

బులాదరింపుచుఁ గక్ష్యాంతరద్వారపార్శ్వనిక్షిప్తమంగళకలశముకురాదిభద్రపదార్థంబుల
నీక్షించుచు మనువయభానుండను గంధర్వప్రధానుండొసంగు నీఁగి మ్రానిపువ్వ లకైదండఁగొ
నుచు నల్లనల్లన నడచి గారుత్మతతోరణవిరాజితవిద్రుమస్తంభసంభారబింబితరంభాదిదివి
జరంభోరుకలకలకరంభితకళ్యాణక్రియారంభంబును సైరంధ్రీకరధృతకస్తూరికాది నిస్తుల
పరిమళవస్తుఘుమఘుమాయమాన కనకపాత్రంబును బురోహితబ్రాహ్మణబంధుపురంధ్రీ
బృందనీరంధ్రంబును నగు వైవాహికమందిరంబునడుమ నడరు మరకతమణివేదికోపరిక
రువిందచరణాంచిత కాంచనపీఠంబున నధివసించె నప్పుడు॥ ౧౦౯॥

కం॥ ఆగమవిధిసహితముగా। నాగంధర్వపతియొసఁగెనవనీపతికిన్।
దోర్యుగోపధిమధుగుడసుప। మాగుంభితమై చెలంగుమధుపర్కంబున్॥ ౧౧౦॥

కం॥ కలుములచెలికెనయగుము। ద్దులకూఁతుర్దానుపనముతో యవ్యాలియుధరా।
తలనాథతనయుహరిగతిఁ। బొలుపునర్పించి ధారవోసిరియొలమిన్॥ ౧౧౧॥

వ॥ ఇవ్విధంబున వైవాహికమంగళంబాచరించి గంధర్వవల్లభదత్తంబగు నుపా
యనంబులతోఁ గన్యారత్నంబును దోడ్కొని నిజపరివారంబుతో మఖవ్రజాధినాథుండుని
జపురంబుఁ బ్రవేశించి యభ్యంతరమందిరంబుఁ జేరిన నచ్చటిసుందరీబృందంబు మందానం
దంబున॥ ౧౧౨।

ఉ॥ అంతఁ గళావతీసతి నిహాళిని కేళిగృహంబు చెంత న।
భ్యంతరమందిరంబున సుఖావహశోభనకార్యమందున।
న్సంతసమొప్పఁ దల్పునటుఁ జయ్యన మాయమఖవ్రజుండు దా।
నెంతొ ముదంబుఁ జెంది వసనింతిని గాఁగిటఁ జేర్చెఁ బేర్మితోన్॥ ౧౧౩॥

ఉ॥ తోడనె యమ్మఖవ్రజుఁడు తొయ్యలి నొయ్యన శయ్యపైఁ దగ।
న్గూడఁగఁ జేర్చి బల్మి నుపగూహనమొప్పఁగఁ జేసి చెక్కుల।
న్బోడిమి మీఱ ముద్దులిడి పొల్పరదచ్ఛదమానిమానిని।
న్గూడి సుఖాప్తి నాత్మరతిఁ గొల్లఁగఁ దేలె విలాసవైఖరిన్॥ ౧౧౪॥

ఉ॥ ఒండొరుకోర్కె లిమ్ముగ మహోత్కటమై విలసిల్ల రాగము।
ల్మెండగుచుండ బల్మి మెయిమేకొని బంధగతుల్ప్రగాఢమై।
యొండొరుమీఱి భూరిరతులొప్పఁగ సల్పిరి ముక్తకామిని।
న్దండిగఁ గూడు యోగిగతి ధన్యత నాత్మసుఖంబుఁ దేలుచున్॥ ౧౧౫॥

వ॥ ఇట్లమ్మఖవ్రజనాథుండు నిరంతరసుఖానురాగంబుల భోగంబులు గాంచుచు
నక్కళావతీసతీతిలకంబుతో సుఖంబుండె॥ ౧౧౬॥

కం॥ అనిమార్కండేయమహా। మునిక్రోష్టికిఁ జెప్పినట్లు ముదమునఁ బక్షుల్।
ల్వినిపించిననపుడా జై। మిని సంతసమంది పేర్మి మెయి సుఖముండెన్॥ ౧౧౭।

శా॥ ఆశాపాశవినాశభాసురదయాహార్యః ఖరద్వాభకన।
ద్వేశాయీశదిగీశవంద్యవరనిర్వేశామహేశాసుధీ।
కాశాసీనమునీశమానసలసత్కైవల్యరూపైకచి
తోకాశుభ్రశరీరపన్నగధరాకూటస్థసర్వేశ్వరా॥ ౧౧౭

కం॥ శ్రీపతివాక్పతినుతపర। మాపాజ్యోతిస్స్వరూపయపవర్గమయా।
పాపౌఘనాశశంకర। కాపథజనదూరధీరగౌరీరమణా॥ ౧౧౮ ॥

కవిరాజవిరాజితం॥ వినమితమానివరావనపావనవిశ్వకృతప్రవిచక్షణధీ।
మనసిజసంహరమర్దితగహ్వరమంగళకారణమాననిధీ।
ఘృణిశశిసూర్యవిలోకనశ్రీకరగృధ్నసుపూరణసర్వసుధీ।
జనవరవందితశాశ్వతభాస్వరసన్మయచిన్మయబోధనిధీ॥ ౧౧౯॥

మాలిని॥ కవిజనపరిపోషా-కావ్యవిద్వజ్జిగీషా। దివిజమధనరోషా-దివ్యభవ్యప్రభూషా।
సువినయపరిభాషా-శోభితానందవేషా। ప్రవిమలహృతదోషా-భక్తచిత్తప్రజోషా॥

గద్య.

ఇది శ్రీమదిమ్మానేన్యన్వయపయఃపారావారరాకాసుధాకరానవరతదేవబ్రాహ్మ
ణపూజావిధేయదిగంతరాక్రాంతయశఃపరిపూరితశ్రీబాపనార్యపౌత్రవీరే
శలింగనాయకపుత్రశ్రీమద్గౌరీరమణచరణారవిందామందమకరంద
పానతుందిలేందిందిరాయమాణశ్రీదక్షిణామూర్తిరామయోగి
గురుప్రసాదసమాసాదితసంస్కృతాంధ్రభాషాచతు
రకవితావితానానూనవైభవబుధజనవిరాజ
మానశరభలింగాభిధానప్రణీతంబైన
యలంకారచంద్రోదయంబను
మహాప్రబంధంబునందు
సర్వంబును
చతుర్థాశ్వాసము.
శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ.

సంపూర్ణము.